

Sere Hanski

MIKÄ HITON *DAMN*?

Voimasanojen *damn* ja *hitto* funktiot Twitter-keskusteluissa

TIIVISTELMÄ

Sere Hanski: “Mikä hiton *damn*? Voimasanojen *damn* ja *hitto* funktiot Twitter-keskusteluissa”

Pro gradu -tutkielma

Tampereen yliopisto

Kielten maisteriohjelma, suomen kielen opintosuunta

Tammikuu 2022

Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan englanninkielisen voimasanan *damn* ja suomenkielisen voimasanan *hitto* edustumista suomenkielisissä Twitter-keskusteluissa. Tutkimuksen aineistona toimii *The Nordic Tweet Stream* (NTS) -alustalta valmiiksi kerätty ja vapaaseen tutkimuskäyttöön työstetty Twitter-korpus, jossa on useita miljoonia tviittejä Pohjoismaista. Twitter on yhteiskunnallisesti merkittävä sosiaalisen median yhteisö- ja mikroblogipalvelu, jonka toiminta rakentuu keskeisesti lyhyiden viestien ja viestiketjujen lähettämiseen sekä alustalla käytävään, avoimeen keskusteluun. Tutkielma selvittää, millaisissa konteksteissa voimasanat *damn* ja *hitto* esiintyvät Twitter-aineistosta rajatuissa, kokonaan suomenkielisissä tviiteissä, miten ja missä määrin näiden voimasanojen käyttö eroaa funktioiltaan ja millainen on voimasanojen maantieteellinen esiintymäsuhte. Maantieteellinen näkökulma on rajattu Uudenmaan alueen ja muun Suomen väliseen esiintymäsuhteeseen ja tarkastelun tavoitteena on aiempia tutkimustuloksia vasten selvittää, missä määrin vieraskielinen voimasana *damn* mahdollisesti keskittyy Uudenmaan alueelta tai suuremmista kaupungeista lähetettyihin tviitteihin. Keskeisimpänä tutkimustavoitteena on tarkastella englannista suomeen lainautumisen motivaatiota, ja näin ollen keskiössä on variaation funktionaalisuus.

Teoreettisena viitekehystenä on sosiolingvistiikan niin sanottu kolmas aalto ja sille ominainen heteroglossinen näkemys kielestä. Siten tutkimuksen lähtökohtana ei niinkään ole yksi kieli, vaan kielellisten ja kielten ylisten resurssien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa sekä voimasanojen pragmaattinen lainautuminen. Tähänastinen tutkimus on keskittynyt erityisesti englannista lainautumiseen, josta tyypillisiä lainautuvia elementtejä ovat sanaston lisäksi myös esimerkiksi interjektiot, vokatiivit, fokusointirakenteet, intonaatio ja paralingvistiset ilmiöt sekä diskurssipartikkelit, jollaisiin myös voimasanat voidaan lukea. Nämä kielelliset piirteet eivät varsinaisesti vaikuta ilmauksen propositionaaliseen sisältöön, mutta ne voivat antaa tietoa ilmauksen kontekstista ja ilmaista esimerkiksi puhujan asennetta.

Analyysi perustuu 50 *damn*-esiintymän ja 385 *hitto*-esiintymän aineistoon, ja aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla tutkittavasta aineistosta tarkasteluun ovat rajautuneet ainoastaan tviiteissä edustuvat voimasanat ja niiden käyttöfunktiot. Sisällönanalyysin mukaan tviiteissä esiintyvät voimasanat jakautuvat karkeasti kahteen alaluokkaan: sanonnanomaisiin ja välimerkinomaisiin ilmauksiin ja edelleen sen mukaan, käytetäänkö niitä tviitin kontekstiin peilaten oletusarvoisesti positiivisessa vai negatiivisessa funktiossa. Sellaiset tviitit, joiden oletusarvoista käyttöfunktioita ei pysty kontekstin perusteella kategorisoimaan selvästi negatiivisiin tai positiivisiin, on jaettu neutraalien funktioiden kategoriaan. Tulkinta ei aina ole ollut yksiselitteistä, ja käyttöfunktioita onkin tarkasteltu runsain aineistoesimerkein analyysin läpinäkyvyyden vuoksi.

Tutkimus osoittaa, että sekä voimasana *damn* että *hitto* edustuvat määrällisesti useammin negatiivisissa kuin positiivisissa funktioissa, joskin *damn* edustuu sanonnanomaisissa ilmauksissa useammin positiivisissa funktioissa verrattuna *hitto*-tapauksiin. Tulokset tukevatkin aiemmin asennetutkimuksesta saatuja tuloksia. Keskeisenä havaintona tarkastelluissa voimasanoissa on kuitenkin se, etteivät sanonnanomaisissa ilmauksissa edustuvat partikkelit tai kieltosanat ohjaa ilmauksen sävyn tulkintaa, jolloin voimasana voi edustua esimerkiksi kieltosanasta huolimatta positiivisessa merkityksessä. Lisäksi voimasanojen funktiot eivät välttämättä ole lauserakenteen kannalta rinnastettavissa: voimasanoja ei siis käytetä syntaktisesti täysin samoin – olivat vertailussa sitten vieraskielinen ja suomenkielinen voimasana tai yleisesti yksittäinen voimasana eri tviiteissä. Maantieteellisestä näkökulmasta voidaan havaita, että suhteutettaessa *damn*-esiintymien määrää *hitto*-tapauksiin esiintyy *damn* useammin Uudenmaan alueen tviiteissä. Koko aineiston tasolla enemmistö *damn*-tviiteistä on julkaistu suurista kaupungeista, jotka eivät kuitenkaan välttämättä kuulu Uudenmaan alueeseen.

Avainsanat: sosiolingvistiikka, voimasana, kirosana, lainasana, heteroglossia, pragmaattinen lainaaminen, variaation funktionaalisuus, Twitter

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
1.1 Tutkimuksen taustaa	4
1.2 Tutkimustavoite	5
2 TEOREETTINEN TAUSTA	7
2.1 Tutkimuksen sosiolingvistiset lähtökohdat ja heteroglossia	7
2.2 Kirosanat	9
2.3 Englismit	12
2.4 Pragmaattinen lainaaminen	14
2.5 Twitter tutkimuksen kohteena	17
3 AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄ	20
3.1 Aineisto ja sen rajaus	20
3.2 Laadullinen sisällönanalyysi	21
4 ANALYYSI	23
4.1 Voimasanojen <i>damn</i> ja <i>hitto</i> määrällinen esiintyvyys	24
4.2 <i>Damn</i> positiivisuutta ilmaisevissa funktioissa	26
4.2.1 Sanonnanomaiset ilmaukset	26
4.2.2 Välimerkinomaiset ilmaukset	31
4.3 <i>Damn</i> negatiivisuutta ilmaisevissa funktioissa	33
4.3.1 Sanonnanomaiset ilmaukset	33
4.3.2 Välimerkinomaiset ilmaukset	36
4.4 Tulosten koontia	42
4.5 <i>Hitto</i> positiivisuutta ilmaisevissa funktioissa	43
4.5.1 Sanonnanomaiset ilmaukset	43
4.5.2 <i>No hitto miksei</i>	48
4.5.3 Välimerkinomaiset ilmaukset	49
4.6 <i>Hitto</i> negatiivisuutta ilmaisevissa funktioissa	53
4.6.1 Sanonnanomaiset ilmaukset	53
4.6.2 Välimerkinomaiset ilmaukset	57
4.7 Tulosten koontia	62

4.8 <i>Damn</i> ja <i>hitto</i> neutraaleissa funktioissa	63
4.9 Maantieteellinen esiintyvyys.....	65
5 PÄÄTÄNTÖ	68
LÄHTEET.....	72

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen taustaa

Englannin kielen vaikutus suomen kieleen niin sanasto- kuin rakennetasollakin on lisääntynyt vuosien saatossa runsaasti ja tulee oletettavasti vielä lisääntymään. Eräänä syynä tähän voidaan pitää erityisesti sosiaalisen median vaikutusta, joka mahdollistaa nopean keskustelun ja eri kielimuotojen leviämisen. Tutkimukseni edustaa sosiolingvistiikkaa, joka on viime vuosina ollut yhä enenevässä määrin kiinnostunut niin sosiaalisen median kielenkäytöstä kuin monikielisyudesta yleisestikin. (Androusoopoulos 2011; Lappalainen 2001; ks. myös Karppinen 2011 ja Westinen 2019.) Kiinnostukseni vieraan kielen aineiden lainautumiseen erityisesti suomen kieleen kumpuaa jo kandidaatintutkielmastani (Hanski 2019), jossa tarkastelin anglismien käyttöä hyvinkääläisten nuorten ja keski-ikäisten puheessa, mikä osaltaan sai minut kiinnostumaan aiheesta enemmän. Jo silloin pidin yhtenä vaihtoehtonani jonkinlaista voimasanatutkimusta, mutta tutkimukseni fokus jäi ainoastaan anglismien käytön lähempään tarkasteluun.

Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastelen englanninkielisen voimasanan *damn* ja suomenkielisen voimasanan *hitto* edustumista suomenkielisissä Twitter-keskusteluissa. Aineistonani on *The Nordic Tweet Stream* (NTS) -alustalta valmiiksi kerätty Twitter-korpus (Laitinen, Lundberg, Levin & Martins 2018), jossa on useita miljoonia tviittejä Pohjoismaista. Tutkimukseni on osa Elizabeth Petersonin ja Johanna Vaattovaaran (n.d.) *FinnSwear*-hanketta¹, joka keskittyy englannin kielen käyttöön suomenkielisissä konteksteissa ja erityisesti voimasanojen lainautumiseen. Hankkeessa on tutkittu muun muassa voimasanan *damn* käyttöön liittyviä käsityksiä ja sen esiintyvyyttä Suomi24-korpuksessa (Peterson, Biri & Vaattovaara 2022). Oma tutkimukseni täydentää tätä: pyrin selvittämään, miten voimasanoja todellisuudessa käytetään Twitter-keskustelussa.

Useat sosiolingvistiset tutkimukset 1970-luvulta alkaen ovat tarkastelleet puheasuomea sekä sen alueellista ja sosiaalista vaihtelua. Oman tutkimukseni keskiössä puolestaan on teknologiavälitteinen vuorovaikutus ja siinä variaation funktionaalisuus, jota pyrin tarkastelemaan sosiolingvistiikan niin sanotussa kolmannessa aallossa vakiintuneen heteroglossian hengessä (Bakhtin 1981, 1987; Androusoopoulos 2011; vrt. myös Eckert 2012.) Heteroglossisen lähestymistavan lähtökohtana ei

¹ *FinnSwear*-hankkeen kuvaus Tampereen yliopiston verkkosivuilla: <https://research.tuni.fi/plural/tutkimusryhmat/finnswear-englannin-ja-suomenkieliset-voimasanat-sosiaalisten-erontekojen-keinoina-suomalaisten-monikielisisso-kaytanteissa/>.

niinkään ole yksi kieli vaan kielellisten ja kielten ylisten, usein useamman kuin yhden kielen resursien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa. (Bakhtin 1981, 1987; Androutsopoulos 2011.) Tällöin myös käsite ‘anglismi’ näyttäytyy toisessa valossa. Anglismit on perinteisesti nähty saajakielen sääntöjen vastaisina, englannin kielestä muuhun kieleen siirtyneinä sanoina, sanontoina tai kielellisinä rakenteina, jotka eivät ole saajakieleen – esimerkiksi suomeen – vakiintuneita sanoja (ks. myös Tieteen termipankki 2014).

Tutkimukseni teoreettisena lähtökohtana on voimasanan pragmaattinen lainautuminen (Andersen 2014; Peterson 2017), jota voidaan tarkastella myös *kieleilyn* (Lehtonen 2015) näkökulmasta. Pragmaattisessa lainaamisessa fokus on englannin kielestä lainautumisen roolissa, jota usein tapahtuu muun muassa interjektioiden, vokatiivien, fokusointirakenteiden, intonaation ja paralingvististen ilmiöiden lainaamisen muodossa. Tyypillisiä lainautuvia elementtejä ovat diskurssipartikkelit, jollaisiin myös voimasanat voidaan lukea. Nämä kielelliset piirteet eivät varsinaisesti vaikuta ilmauksen propositionaaliseen sisältöön, mutta ne voivat antaa tietoa ilmauksen kontekstista ja ilmaista esimerkiksi puhujan asennetta. (Andersen 2014: 17–18; Peterson 2017: 2.)

Tutkimuksen lähtökohtiin lukeutuu myös ajatus siitä, että sosiaalisen median kieltä ei ole mielekästä tarkastella kirjakielen normien valossa, sillä kyseessä on moninaisempien normien säätelemä vuorovaikutus. Yleisesti ottaen virtuaaliset sosiaaliset kohtaamiset tuottavat jatkuvaa neuvottelua normeista, sillä ihmiset kohtaavat yli murre- ja kielirajojen luoden jopa mahdollisesti omanlaistaan tilanteista kieltä. Tällaisten virtuaalisten sosiaalisten kohtaamisten myötä myös englannista suomeen lainaaminen on yleistynyt runsaasti, mikä onkin motivoinut myös omaa tutkimusaiheittani. Tutkimukseni olen rajannut koskemaan yhden englanninkielisen voimasanan ja sen lähimmän suomenkielisen vastineen käyttöä.

1.2 Tutkimustavoite

Tutkimukseni tavoitteena on tarkastella sosiaalisia tai funktionaalisia motiiveja englanninkielisen ilmauksen lainaamiselle suomenkielisissä Twitter-viesteissä. Tätä pyrin selvittämään tutkimalla ja vertaamalla niitä erilaisia konteksteja, joissa edustuvat englanninkielinen voimasana *damn* ja suomenkielinen voimasana *hitto*. Kuten edellä jo toin esiin, pyrin tarkastelemaan variaation funktionaalisuutta sosiolingvistiikan niin sanotussa kolmannessa aallossa (Eckert 2012) vakiintuneen heteroglossian hengessä, pragmaattisen lainautumisen (Andersen 2014; Peterson 2017) näkökulmasta.

Valtakunnallisen, itseraportointeihin perustuvan tutkimuksen mukaan on aiemmin selvinnyt, että *damn* mielletään erityisesti kaupunkiympäristöissä käytetyksi tyylipiirteeksi (Vaattovaara ja

Peterson, arvioitavana). Yhtenä tavoitteenani onkin selvittää voimasanan *damn* sisältävien tviittien alueellista jakaumaa ja erityisesti sitä, missä määrin paikkakunnan koko on yhteydessä tutkimiini voimasanoihin erityisesti lainautuneen sanan tapauksessa. Olen tarkastellut paikkakuntia, joista tutkimuksessani esiintyvät tviitit on lähetetty, ja muun muassa vertaillut, esiintyykö voimasana *damn* useammin Uudenmaan alueen tviiteissä verrattuna muualta Suomesta julkaistuihin tviitteihin.

Kokonaisuudessaan tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisissa konteksteissa voimasanat *damn* ja *hitto* esiintyvät Twitter-aineiston suomenkielissä tviiteissä?
2. Miten ja missä määrin voimasanojen *damn* ja *hitto* käyttö eroavat tutkitussa aineistossa funktioiltaan?
3. Millainen on tarkasteltavien voimasanojen *damn* ja *hitto* maantieteellinen esiintymäsuhde?

2 TEOREETTINEN TAUSTA

2.1 Tutkimuksen sosiolingvistiset lähtökohdat ja heteroglossia

Suomalainen sosiolingvistiikka on pitkään painottunut variaatioanalyysiin keskittyen erityisesti tiettyjen, jo dialektologisessa perinteessä kiinnostuksen kohteina olleiden äänne- ja muotopiirteiden tutkimukseen (Lappalainen 2001: 74). Omassa tutkimuksessani tarkastelen sanastotason variaatiota sosiaalisen merkityksen tuottamisen näkökulmasta. Tutkimukseni edustaa sosiolingvistiikan niin kutsuttua kolmatta aaltoa (Eckert 2012), vaikkakin tutkimukseni esikuvia on myös sosiolingvistiikan muissa perinteissä. Kiinnostuksen kohteenani on myös tarkastella teknologiavälitteistä vuorovaikutusta ja sen variaation funktionaalisuutta sosiolingvistiikan kolmannessa aallossa vakiintuneen heteroglossian hengessä (Bakhtin 1981, 1987; Androutsopoulos 2011; vrt. myös Eckert 2012.) Lappalainen (2004) on tarkastellut väitöskirjassaan yksilöiden ja ryhmän variaatiota nimenomaan variaation funktioiden näkökulmasta ja toimii siten yhtenä esikuvana tutkimukselleni. Lukuisten sosiolingvististen tutkimusten päätavoitteena on ollut tarkastella puhesuomea sekä sen alueellista ja sosiaalista vaihtelua. Oma tutkimustavoitteeni eroaa näistä tavoitteista, mutta aiemminkin on äänne- ja muotoopillisten piirteiden lisäksi otettu variaationtutkimuksessa myös esimerkiksi nuorten kielen sanastoa ja keskustelutyylejä lähempään tarkasteluun. (Lappalainen 2001: 14, 74.)

Sosiolingvistiikassa on osoitettu, että ihmisillä on kieliresursseista koostuva repertuaari, joka on ikään kuin elämäkerrallisesti järjestynyt ja joka ei Taggin (2016: 60) mukaan niinkään kata jo olemassa olevia kieliluokituksia, kuten murretta. Voidaankin siis ajatella, että yksilön elämään ja identiteettiin viittaavat yksittäiset resurssit tulevat esiin silloin, kun niitä käytetään: nämä yksilöllisesti jäsentyneet resurssit eroavatkin niin sanotuista 'spatiaalisista resursseista', jotka puolestaan syntyvät tiettyjen viestintäkäytäntöjen seurauksena tietyissä tiloissa. (Tagg 2016: 60; ks. myös Blommaert & Backus 2013.)

Niin sanotusti tilaan liittyvien repertuaarien konseptilla voidaan pyrkiä perustelemaan, miksi ja miten yksilöt valitsevat resursseja repertuaaristaan tilanteesta riippuen. Repertuaarit ovat ikään kuin jatkuvasti liikkuvia ja kehittyviä elementtejä, jotka mukautuvat keskustelukumppaneista riippuen. (Rymes 2014; Tagg 2016: 61.) Niin kutsutun variaation sosiaalisen arvon teorian mukaan on syytä huomioida, ettei sosiaalisuus itsessään ole joukko kategorioita, jotka määrittelevät puhujan käyttämiä variantteja, vaan sen sijaan puhujat pyrkivät luomaan merkityksiä. (Eckert 2008: 472; Labov 2001.)

Variaation tutkimuksen kolmannen aallon keskiössä on kielellisten ja kielten ylisten resurssien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa (Eckert 2012). Näin ollen tarkastelu eroaa perinteisemmästä sosiolingvistiikasta, joka on etsinyt sosiaalsiin rakenteisiin nojaavia selityksiä siihen, miksi kieli varioi. Heteroglossisen lähestymistavan lähtökohtana puolestaan ei niinkään ole yksi kieli vaan kielellisten ja kielten ylisten, usein useamman kuin yhden kielen resurssien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa (mm. Bakhtin 1981, 1987; Androutsopoulos 2011). Androutsopoulosin (2011: 293) mukaan heteroglossia ei siis varsinaisesti olekaan vain käsitetasolla ja irrallisena ole-massa, vaan sen ovat luoneet sosiaaliset toimijat, jotka ovat ikään kuin kutoneet yhteisön eri ääniä omaan diskurssiinsa. Taggin (2016: 79) tutkimus puolestaan osoittaa, että heteroglossiaa käsitteenä voidaan hyödyntää, kun halutaan ymmärtää merkityksenmuodostuksen prosesseja; hänen mukaansa sosiolingvistisessä tutkimuksessa tulee muistaa, että heteroglossian näkökulmasta jopa saman sosiaalisen ja kielellisen taustan omaavilla yksilöillä voi olla henkilökohtaisista pyrkimyksistä syntyviä eroja kielessä. Tagg (2016) keskittyykin heteroglossiaan kaikkien merkkien mahdollisena ominaisuutena tuottaen sosiolingvistiikan kolmanteen aaltoon uutta tutkimustietoa tarkastelemalla ihmisten kieliresurssista koostuvia repertuaareja sekä puhujien henkilökohtaisia pyrkimyksiä mitä kielellisiin eroihin tulee.

Bakhtinin (1981) käsite *voicing* on keskeinen heteroglossisessa kielinäkemyksessä (Tagg 2016: 62). Äänet ovat siis Taggin (2016; ks. myös Bakhtin 1981) mukaan tunnistettu joukko diskursiivisia ominaisuuksia, jotka symboloivat yksilöä, rekistereitä tai sosiaalisia luokkia ja ovat puhujien käytettävissä oman äänen löytämistä ja ilmaisemista varten; toisin sanoen *voicing* on eri äänien yhdistämistä koherentiksi kokonaisuudeksi. Taggin (2016: 62) analyysin fokus painottuukin niihin implisiittisiin tapoihin, joilla ihmiset käyttävät *voicingia* jokapäiväisessä kielenkäytössään ja esimerkiksi hyväksyvät erilaisia, sosiohistoriallisen perinteen näkökulmasta monimutkaisia merkkejä. Sosiolingvistiikan kentällä heteroglossiaa käsittelevät tutkimukset ovat usein keskittyneet avoimeen diskurssiin ja painottaneet myös niin sanottua ‘kahden äänen diskurssia’ (*‘double voiced discourse’*), jossa puhujien tuottamat äänet ovat leikkisästi tyyliteltyjä, ja jotka eivät ole heidän omiaan. Niiden tarkoitukset voivat olla joko alkuperäisen tarkoituksen tai aikomuksen kaltaisia tai täysin vastakkaisia (Eckert 2008; Labov 2001).

Taggin (2016: 77) tutkimus puolestaan osoittaa, että heteroglossia toteutuu vahvasti ideologisten assosiaatioiden kautta; toisin sanoen kaikki kielenkäyttö voidaan nähdä heteroglossisena eikä mikään sana ole varsinaisesti neutraali (ks. myös Eckert 2008). Analyysi tuo toisaalta myös esiin kielellisen repertuaarin käsitteistämisen rajoitukset: merkityksiä syntyy dynaamisesti samalla, kun resurssit kehitetään tai rekonstruoidaan vuorovaikutuksen aikana. Repertuaarit eivät siis ole ”sarja työka-

luja”, vaan rajoituksia sekä mahdollisuuksia. (Busch 2014; Tagg 2016: 77–78.) Myös Androutsopoulosin (2011: 295) mukaan leikkisä ja luova kielenkäyttö nousee tärkeäksi resurssiksi erityisesti digitaalisen median ihmissuhdevuorovaikutuksen ja yksilön identiteetin hallinnan näkökulmasta.

Heteroglossiaa voidaan tarkastella Bakhtinin (1981) klassisen näkemyksen lisäksi myös globaalisten ja kansallisten sekä globaalisten ja paikallisten yhteyksien näkökulmasta ikään kuin heteroglossian uusina aloina: Androutsopoulos (2011: 282, 295) tarkastelee artikkelissaan heteroglossiaa ja nostaa esiin *Web 2.0* -ympäristön käsitteen, jolla hän viittaa sosiaaliseen verkostoon ja sellaisiin verkkosivuihin, joissa jaetaan sisältöä. Hän esitteleeekin Cormoden ja Balachanderin (2008) ajatuksen *Web 2.0* -ympäristön määritelmästä: siellä kommentoijien ja luojiin sisällöt sekoittuvat keskenään, sillä kaikilla vierailijoilla on mahdollisuus klikata, kommentoida ja luoda sisältöä. (Androutsopoulos 2011: 282.) Teknologia ei kuitenkaan Androutsopoulosin (2011: 295) mukaan luo heteroglossiaa: *Web 2.0* -ympäristöt luovat runsaasti mahdollisuuksia niin sanotuille heteroglossisille ”pisteille”, mutta niiden hyödyntäminen riippuu täysin institutionaalisesta ja tilanteisesta kontekstista sekä diskurssien keskinäisestä dynamiikasta. (Androutsopoulos 2011: 295.)

On kuitenkin olennaista huomioida, ettei heteroglossia ole niin sanotusti valmis konsepti, vaan se tulee räätälöidä tutkittavana olevan diskurssin ehtojen mukaan (Androutsopoulos 2011: 283). Se osaltaan tarkoittaa, että digitaalinen heteroglossia edustuu useilla eri lingvistisillä ja tekstuaalisilla tasoilla: se voi olla kokonainen verkkosivu, julkaisujen sarja tai yksittäinen teksti verkkosivulla. Mikä tahansa teksteihin pohjaava heteroglossinen tutkimus vaatii kuitenkin niin kutsutun ”ankkurin” eli diskurssirakenteen kannalta keskeisen näkökulman, josta aihetta lähdetään tarkastelemaan. (Androutsopoulos 2011: 284.)

2.2 Kirosanat

Toistaiseksi suomen kieleen lainautuvista voimasanoista on melko vähän tietoa, vaikka voimasanatutkimusta onkin tehty verrattain runsaasti. Omassa tutkimuksessani rajaan käsittelyn erityisesti tutkimukseni kohteena oleviin voimasanoihin *damn* ja *hitto*. Tutkimukseni on osa Vaattovaaran ja Petersonin (n.d.) *FinnSwear*-hanketta, jonka tavoitteena on selvittää englanninkielisten voimasanojen käyttöä osana suomea ja integroitumista suomen kieleen. Hanke hyödyntää erilaisia korpuksia, kuten Twitter ja Suomi24, ja se pyrkii kokeellisten reaktiomenetelmien sekä laadullisten analyysimenetelmien avulla selvittämään, millaista sosiaalista järjestystä englanninkielisten voimasanojen käyttö vuorovaikutuksessa tuottaa. Tutkimuksen hypoteesi painottuu pitkälti lainaamisen funktionaalisuu-

teen sekä sosiaalisten muuttujien ja mahdollisten alueellisten erojen vaikutukseen siinä, millaista sosiaalista indeksisyyttä kotimaisten ja englanninkielisten voimasanojen käyttöön liittyy. (Vaattovaara & Peterson n.d.)

Hjortin (2017) mukaan *hitto* voidaan nähdä varsin lievän kirosan asemassa: hän on luokitellut kirosanvoja voimakkuusasteikolla 1–4, ja tälle asteikolle *hitto* asettuu kohtaan 2.1. *Hitto* on johtunut pakanalliseen uskontoon liittyvästä termistä *hiisi*, jota ei kuitenkaan ole otettu kristinuskon käyttöön. Sanasta on myös johdettu vieläkin lievemmat voimasanat *hittolainen*, *himplutti* ja *hiiskatti*. (ks. Kulonen 1990.) *Hiisi* on kuitenkin todennäköisesti lainattu kuvaamaan kiviröykkiötä tai louhikkoa eikä sen uskonnollisuudelle ole varsinaista perustetta. Pakanallis-uskonnollinen merkitys onkin syntynyt vasta kielessä, johon sana on lainattu. (Hjort 2017; Kulonen 1990.) Englanninkielinen voimasana *damn* puolestaan on johdettu latinan kielen sanasta *damnare*, jolla viitataan vahingon aiheuttamiseen tai tuomitsemiseen. Kirjoitettuun englannin kieleen *damn* tuli 1500-luvulla, mutta esiintyi puheessa jo aiemmin. (Rawson 1989: 114.)

Petersonin ja Vaattovaaran (arvioitavana) kyselytutkimukseen perustuvan artikkelin mukaan voimasanojen *damn* ja *hitto* semanttis-sosiaalista merkitystä ei voida pitää täysin samankaltaisena. Vaikka voimasana *hitto* ei kirjaimellisesti suomennukaan englanninkieliseksi voimasanaksi *damn*, voidaan näitä kuitenkin pitää erityisesti voimakkuutensa vuoksi rinnasteisina: jo aiemmat, Suomen ulkopuolella tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet, että *damn* on myös englanniksi lievä kirošana.

Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) kyselyaineistoon pohjautuvien vastausten perusteella voimasanat *damn* ja *hitto* jakavat suomalaisten käsityksissä osin samoja merkityksiä: ne koetaan vastausten perusteella muun muassa miedoiksi ja lieviksi. Kyseisen kyselytutkimuksen mukaan voimasanat kuitenkin myös eroavat toisistaan, sillä *hittoa* pidetään osin vanhanaikaisena ja neutraalina – joskin jälkimmäisellä luonnehditaan usein myös voimasanaa *damn*. Kuitenkin suhteutettuna *hittoon* näyttäytyy *damn* erityisesti nuorille ominaisena ja nuorten keskuudessa käytettävänä. Kiinnostavaa on, että kyselyyn vastanneiden mukaan se edustuu usein positiivisessa merkityksessä ja kirjoitetussa viestinnässä. Voimasanan *damn* käyttöä voidaan myös tarkastella siitä näkökulmasta, miten puhuja suhtautuu anglismeihin yleisesti: erityisesti vieraskielisen voimasanan käytöstä irtisanoutuvat perustelevat tätä sillä, että se on anglismi (ks. myös Hjort 2017: 248) eikä se sovi suuhun. Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) mukaan osa vastaajista kuitenkin irtisanoutuu englanninkielisen ilmauksen käytöstä sillä perusteella, että *damn* assosioidaan sellaiseen kielenkäyttäjryhmään, johon vastaaja itse ei koe kuuluvansa.

Muun muassa pohjoismaissa teetettyjen, itseraportointeihin perustuvien tutkimusten mukaan erot kiroilun yleisyydessä ovat miesten ja naisten välillä varsin pieniä, kun taas ikäryhmien välillä suurempia (Hjort 2017; Vaattovaara & Peterson, arvioitavana). *Damn* on osoittautunut melko ikä- ja

sukupuolineutraaliksi voimasanaksi: Gauthieren ja Guillen (2017) laajaan Twitter-korpukseen pohjautuvassa brittiläistutkimuksessa on havaittu, että ikäryhmällä ja sukupuolella on vaikutusta lähinnä siihen, miten voimasanoja tullaan ottaneeksi käyttöön, mutta niiden konkreettinen käyttö ei juurikaan korreloi iän tai sukupuolen kanssa. Twitter-korpuksesta kerätyn datan perusteella voimasanan *damn* käyttö on hieman yleisempää tytöillä kuin pojilla, samoin kuin myös aikuisilla verrattuna nuoriin. (Gauthier & Guille 2017: 147.)

Hollantilaistutkimuksessaan Zenner, Ruette ja Devrient (2017) ovat tutkineet voimasanojen lainautuvuutta ja todenneetkin, että *damn* edustuu niin hollanninkielisen kuin englanninkielisenkin Twitter-aineiston kymmenen käytetyimmän voimasanan joukossa. *Damn* voidaan kuitenkin nähdä suhteellisesti yleisempänä hollanninkielisessä aineistossa verrattuna englanninkieliseen, mikä osoittaaakin sen olevan melko vaivattomasti lainautuva. (kts. Dewaele 2016.)

Hjortin (2017) tutkimus tarkastelee pääosin suomenkielisiin voimasanoihin liittyviä käsityksiä. Vaattovaara ja Peterson (2019: 6–7) puolestaan ovat kuuntelukoeasetelmassa tarkastelleet rinnakkain kotimaisia ja englannin kielestä lainautuneita voimasanoja: heidän mukaansa ‘paska’ on yksi käytetyimmistä suomen kielen kiro sanoista ja englannin kielen vastine *shit* suosituin lainasana (ks. myös Hjort 2017). Kuitenkin Vaattovaaran ja Petersonin valtakunnallisen asennetutkimuksen mukaan ‘paska’ ei ole puhujille voimakas kiro sana, mutta englanninkielinen vastine *shit* koetaan jopa suomenkielistäkin vastinetta miedompana kiro sanana. Lukuisat tutkimukset ovat myös osoittaneet, miten tällaisilla lainoilla on sekä sosiaalisia että pragmaattisia merkityksiä: Andersen (2014) painottaakin pragmaattisen lainaamisen yhteydessä lainaamisen asenteita korostavaa merkitystä.

Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) mukaan kyselyaineiston laskelmia tarkasteltaessa on kuitenkin pidettävä mielessä, että kyselyyn ovat vastanneet aihepiiristä kiinnostuneet ja näin ollen kenties voimasanoihin myönteisemmin suhtautuneet vastaajat. Omat tutkimuskysymykseni ovat muotoutuneet vasta aineiston keruun jälkeen, eivätkä tviittien kirjoittajat ole tienneet etukäteen, millaisiin tutkimustarkoituksiin heidän viestejään käytetään. Näin ollen tviittien kirjoittajien myönteistä tai kielteistä suhtautumista voimasanojen käyttöön ei pystytä päättelemään, mutta se ei toisaalta olekaan ollut kiinnostuksen kohteeni.

Erityisesti monikielisten käytänteiden tai lainautumisen näkökulmasta tehtyä voimasanatutkimusta on toistaiseksi verrattain vähän. Jean-Marc Dewaele (2016) on tutkinut voimasanoihin liittyviä käsityksiä sekä englantia ensikielenään että myöhemmin opittuna kielenään käyttävien välillä. Tutkimus keskittyi 30 eri voimasanaan liittyviin käsityksiin englantia ensikielenään ja myöhemmin opittuna kielenään käyttävien välillä. *Damn* onkin yksi niistä harvoista voimasanoista, joiden kohdalla äidinkielisten ja ei-äidinkielisten käsitykset eivät juurikaan poikkeaa. *Damn* esimerkiksi koettiin voimakkuudeltaan (*offensiveness*) jokseenkin samantasoiseksi sekä englantia äidinkielenään puhuvien

että englantia muuna kuin äidinkielenään puhuvilla, vaikka sen käyttö olikin Dewaelen (2016) mukaan yleisempää ei-äidinkielisillä. (mts. 119–122). Voimasanan *damn* lainautuvuudesta kertoo kuitenkin vahvasti se, että se osoittautui hollanninkielisessä aineistossa suhteellisesti yleisemmäksi englanninkielisessä Twitter-yhteisössä. (mts 132.)

Englannin kielen lainoihin on hedelmällistä keskittyä muun muassa siksi, että niitä on nähty käytettävän negatiivisten tunteiden ilmaisemiseen (Dewaele 2004). Mitä kiroiluun tulee, ovat aiemmat tutkimukset lisäksi osoittaneet kiroilemisen täyttävän tunteikkaasti latautuneen luonteensa lisäksi vuorovaikutuksen kannalta olennaisia, psykososiaalisia funktioita, joita ei saavuteta yhtä helposti muilla kielellisillä keinoilla. (Zenner, Ruetten & Devriendt 2017; Vaattovaara & Peterson 2019: 2.) Dewaele (2004: 213, 214) raportoi tutkimuksessaan kirosanojen ja niin kutsuttujen tabusanojen käyttöä. Kiro sanoista tällaiset tabusanat eroavat siten, että ne liittyvät Dewaelen (2004: 206) mukaan esimerkiksi teini-ikäisillä seksiin ja juomiseen, kun taas aikuisilla ne on usein johdettu uskonnollisista aiheista. Tutkimustulokset osoittavatkin, että puhujan on usein helpompaa turvautua vieraskielisiin kiro sanoihin äidinkielisten vastineiden sijaan. (Dewaele 2004: 213, 214.)

2.3 Anglismit

Vaikka englannin kielellä ei olekaan Suomessa virallisen kielen statusta, on se enemmistölle suomalaisista nuorista ensimmäinen vieras kieli (OSF 2020; ks. myös Vaattovaara ja Peterson 2019: 2). Muun muassa media mahdollistaa sen, että Englanti on laajalti käytetty kieli myös Suomessa: Eurobarometrien itsearviointidatan perusteella noin 70 % suomalaisista kokee pystyvänsä keskustelemaan englanniksi. Tällainen englannille altistuminen johtaakin englannin kielen rakenteiden luonnolliseen lainautumiseen. (Peterson & Vaattovaara 2019: 2.)

Petersonin (2017: 10) mukaan median vaikutus on varsin merkittävä tarkasteltaessa englannin kielen vaikutusta suomen kieleen – erityisesti, kun enemmistö väestöstä kokee puhuvansa sujuvaa englantia. Multietnolekti eli monien kielten sekoittuminen voidaankin nähdä muun muassa helsinkiläisnuorten puheessa hyvin tavanomaisena: useat eri kielet ja aksentit elävät rinnakkain, eivätkä nuoret itse koe sitä ainakaan kielen tulevaisuuden kannalta uhaksi. (Lehtonen 2015; ks. Heikkinen & Mantila 2011: 109.)

Tutkimuksessani en viittaa englannin kielestä lainautuneisiin aineksiin varsinaisesti anglismeina, mutta käsite on kuitenkin olennaista määrittellä jo siitä syystä, että edellä käsitellyn kyselytutkimuksen perusteella anglismi käsitteenä näyttää kuuluvan yleisesti suomalaisten maallikoiden käsitteistöön. Tieteessä muun muassa Sajavaara (1989: 84) määrittelee käsitteen melko laajasti: anglismi on ilmaus, joka on levinnyt kansainväliseen käyttöön englannin kielen välityksellä. Ilmauksen

ei kuitenkaan tarvitse olla alun perin englannista peräisin, jotta se voidaan luokitella anglismiksi. Hänen mukaansa myös esimerkiksi selvästi englannin välityksellä levinneet kreikkalais-latinalaiset sanat ovat anglismeja. Anglismit ovat usein saajakielen sääntöjen vastaisia sanontoja tai kielellisiä rakenteita, jotka eivät ole saajakieleen vakiintuneita sanoja (ks. myös Tieteen termipankki 2014). Sajavaara ja Lehtonen (1981: 289, 301) ovat jo 80-luvulla todenneet, miten englannin kieli ja anglo-amerikkalainen kulttuuri vaikuttavat suomen kieleen ja suomalaiseen kulttuuriin jopa niin laajasti, että se ylittää kaikki aiemmat vieraiden kielten, kuten ruotsin ja venäjän, vaikutusten aallot. Heidänkin mukaansa englannin kielen vaikutukset ovat kuitenkin nähtävissä vasta vuosikymmeniä myöhemmin (Sajavaara & Lehtonen 1981: 289, 201) – esimerkiksi omaan tutkimukseeni peilaten näin 40 vuotta myöhemmin.

Olen sivunnut kandidaatintutkielmassani (Hanski 2019) suomalaisten perinteistä suhtautumista anglismeihin, minkä voidaan nähdä olevan vaihtelevaa: nykypäivänä kielten vaihteluun ja esimerkiksi englanninkielisiin elementteihin suhtaudutaan ristiriitaisesti, sillä tyylistä ja rekisteristä toiseen – samoin kuin erikoiskielestä yleiskieleen – siirtyminen on luvallista. Hiidenmaan (2003: 91) mukaan sekakielestä voidaan puhua silloin, kun englannin kielen rakenteet sekoittuvat suomen kieleen.

Englanninkielisten ilmausten runsautta voidaan toisaalta tarkastella myös kielitaidon näkökulmasta: lisääntyneiden vieraskielisten ilmausten käyttö esimerkiksi mainoksissa ei olisi mahdollista, ellei voitaisi luottaa suomalaisten kielitaitoon. Näin ollen suomalaisten kielellisen kompetenssin hallintaa voidaankin pitää varsin hyvänä. (Hiidenmaa 2003: 91.) Sajavaara (1989: 73, 83) puolestaan nostaa esiin, miten aiemmin koulutus ja vieraiden kielten osaaminen olivat harvojen etuoikeus. Nyky-yhteiskunnassa yhä useammat osaavat vieraita kieliä ja laina-ainesten monipuolistuminen onkin pitkälti kielitaidon lisääntymisen ansiota. Myös joukkoviestintä ja tietotekniikka ovat toisaalta lisänneet englannin kielen leviämistä ja sen osaamisen tarvetta. (Sajavaara 1989: 73, 83.)

Peterson (2017: 8) esittelee artikkelissaan kattavan tutkimuksen, joka käsittelee englannin kielen roolia Suomessa. Tutkimus pohjautuu kyselylomakkeisiin, joiden 1495 vastausta osoittavat, että englantia pidetään yleisesti ottaen Suomessa ikään kuin ”muuna” – joskin olennaisena – resurssina. (ks. Leppänen ym. 2009.) Suurin osa vastaajista piti englannin roolia suhteellisen kaukaisena ja hyödyllisenä, kun taas osalle englantia hahmottuu osana identiteettiä ja päivittäistä kielenkäyttöä. (Peterson 2017: 8). Tutkimusaineistoni ei anna mahdollisuutta analysoida, edustuvatko vieraskieliset voimasanat osana kirjoittajan identiteettiä. On kuitenkin olennaista ymmärtää, että anglismien käyttöä voidaan perustella esimerkiksi identiteettiin tai päivittäiseen kielenkäyttöön nojaavilla ratkaisuilla, vaikka yleistettävämpiä oletuksia ei yksittäisistä, anonymisoiduista tviiteistä voikaan tehdä.

Andersen (2014) tutkinut erityisesti pragmaattista lainaamista ja vaikka hän ei varsinaisesti ole keskittynyt anglimitutkimukseen, voidaan anglismeja tarkastella myös pragmaattisen lainautumisen

näkökulmasta. Andersenin (2014) mukaan aikaisemmat pragmaattista lainaamista käsittelevät tutkimukset ovatkin keskittyneet ensisijaisesti lainattujen muotojen esiintymiseen eri konteksteissa, mutta ne eivät ota huomioon vastaanottajan muita, vuorovaikutuksen kannalta olennaisia toimia tai tämän lähdekieltä (Andersen 2014: 23). Hän väittääkin, että nämä muut toimet sekä yhtäläisyydet tai erot lähdekielen ja vastaanottajan kielenkäytön välillä on myös otettava huomioon, sillä tämä vertailu paljastaa, ovatko lainatun muodon käyttötarkoitukset mahdollisesti rajoittuneita siirrettäessä niitä kielestä toiseen (Andersen 2014: 24).

Englanninkieliset ilmaukset kietoutuvat tutkimusaiheeseeni varsin tiukasti, sillä tarkastelen omana kategorianaan englanninkielisen voimasanan *damn* käyttöä muuten suomenkielisissä viitteissä. Mitä tulee voimasanaan *damn*, antaa Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) aineisto viitteitä siitä, että anglismina *damn* edustuu erityisesti teknologiavälitteisessä viestinnässä, sillä useat vastaajat käyttävät voimasanaa *damn* kirjoitetussa muodossa. Myös Zennerin, Ruetten ja Devriendtin (2017) mukaan voimasana *damn* edustuu kymmenen yleisimmän voimasanan joukossa sekä englanninkielisessä että hollanninkielisessä Twitter-aineistossa. Oma tutkimusasetelmani täydentää aiempia tutkimuksia valaisemalla kyseisen voimasanan käyttöä suomenkielisessä Twitter-aineistossa.

2.4 Pragmaattinen lainaaminen

Tutkimuksessani tarkastelen englanninkielisen voimasanan *damn* oletusarvoisia funktioita ja lainautuvuutta variaation funktioiden ja pragmaattisen lainaamisen näkökulmasta. Tarkasteltaessa lainaamista yleisesti sosiaalisena ilmiönä on otettava huomioon, että lainasanat itsessään eivät tokikaan ole uusi ilmiö: niinkin merkitykselliset suomen kielen sanat kuin ‘äiti’ ja ‘järvi’ ovat lainautuneita (Piippo, Vaattovaara & Voutilainen 2016: 107). Lainasanat voidaan kuitenkin jakaa Itkonen ja Maamiehen (2002: 41) mukaan kolmeen ryhmään: kotoistuneisiin sanoihin eli yleislainoihin (esimerkiksi ‘kahvi’), joita tavallinen kielenkäyttäjät ei enää edes tunnista lainasanoiksi; varsinaisiin vierassanoihin eli erityislainoihin (esimerkiksi ‘banaani’), jotka ovat osin mukautuneet kotoisten sanojen äännerakenteeseen mutta saattavat sisältää esimerkiksi konsonantin b, d, g tai f sekä vieraskielisiin sanoihin eli sitaattilainoihin, jotka kirjoitetaan ja usein äännetäänkin kuten lähtökielellä (esimerkiksi *fifty-fifty*). (Itkonen & Maamies 2002: 41; Sajavaara 1989: 70; ks. myös Hanski 2019: 10.)

Pragmaattisella lainaamisella viitataan ilmiöön, jossa vieraan kielen pragmaattisia ja diskursiivisia elementtejä sisällytetään esimerkiksi keskustelun toisen osapuolen eli vastaanottajan kieleen (Andersen 2014; Peterson 2017: 5). Englanninkielisten ainesten tuomista äidinkieleen ei kuitenkaan voi Petersonin (2017: 5) mukaan pragmaattisen lainaamisen näkökulmasta rinnastaa kaksikielisyy-

teen, sillä pragmaattisen lainaamisen näkökulmasta yksilöiden käyttämiä kielellisiä piirteitä tarkastellaan esimerkiksi sosiaalisen merkityksen ilmaisemiseksi. Tässä mielessä pragmaattinen lainaaminen englannin kielen piirteistä muistuttaakin multietnolektiä ja englanniksi niin kutsuttua *metrolingualismia*, joissa yksi- ja kaksikielisyyden rajat ovat häilyviä; puhujat siis käyttävät vapaasti käytävissä olevia kielellisiä työkaluja huolimatta siitä, käsitetäänkö tätä kieleksi vai ei. (Peterson 2017: 5.)

Pragmaattisesta lainaamisesta on saatavilla tutkimusta, joka käsittelee erityisesti englannista muihin kieliin lainautumista ja joka kattaa sanaston lisäksi esimerkiksi interjektiot, diskurssimerkit, vokatiivit, fokusointirakenteet, intonaation ja paralingvististen ilmiöiden lainaamisen. Nämä kielelliset piirteet eivät varsinaisesti vaikuta ilmauksen propositionaaliseen sisältöön, mutta ne voivat antaa tietoa ilmauksen kontekstista ja ilmaista esimerkiksi puhujan asennetta. (Andersen 2014: 17–18; Peterson 2017: 2; Lehtonen 2015.) Tällaiset kielelliset piirteet ikään kuin asemoivat puhujaa suhteessa lausumaan. Nämä lainatut muodot eivät myöskään yleisesti täytä aukkoa saajakielen sanastossa eivätkä ne korvaa perinteisiä muotoja; ne ovat pikemminkin sosiaalisessa ja käytännöllisessä vaihtelussa perinteisten muotojen kanssa, jolloin niiden käyttäjille tarjoutuu mahdollisuus tutustua erilaisiin asenteisiin tai ilmaisumuotoihin perinteisten vastineiden käytön sijaan. (Peterson 2017.) Tällaisten lainojen motivaatio onkin luonteeltaan pragmaattinen (Peterson 2017: 30), joten on ehdotettu, että termillä pragmaattinen lainaaminen viitattaisiin tiukasti pragmaattisiin elementteihin eli osoittamaan niitä elementtejä, jotka lainautuvat vastaanottajan kielelle pragmaattisten ja sosiaalisten motiivien kautta (Andersen 2014).

Sekä Andersenin (2014) että Petersonin (2017: 8) mukaan pragmaattista lainaamista koskevaa tutkimusta on tähän mennessä tehty lähinnä yhteisöissä, joissa englannilla on vieraan kielen asema (Andersen 2014; Peterson 2017: 8). Yleisesti englannin kielen vaikutus pohjaa todennäköisesti angloamerikkalaisen kulttuurin hallitsevaan asemaan ja hegemoniaan; vieraan kielen asemansa vuoksi englantia voidaan myös nähdä niin sanotusti ”ulkopuolisena” kielenä esimerkiksi Suomessa. (Peterson 2017: 8.)

Lehtonen (2015) on tarkastellut väitöskirjassaan monietnisten nuorten muodostamia verkostoja, näiden erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niissä esiintyvää kielenkäyttöä sekä kielten sekoittumista keskenään, ja nostaa keskeiseksi käsitteeksi jo johdannossa sivuamani *kieleilyn* (*linguaging*). Hänen mukaansa ihminen on *kieleilevä* laji: ei ole perusteltua jaotella puhujia esimerkiksi yksi-, kaksi- tai monikielisiin, sillä vuorovaikutustilanteissa ihminen hyödyntää käytössään olevia kielellisiä resursseja. Lehtonen (2015) tarkentaakin *kieleilyn* käsitettä palasten rakentamisen metaforan kautta: emme siis puhu kokonaisia kieliä, vaan kommunikoidessamme yhdistelemme erilaisia ”kielten paloja”, jotka voivat yhdistyä perinteisten kielten rekistereiden lisäksi esimerkiksi slangiin tai

ammattikieliin. Kieltä tarkasteltaessa merkityksellistä ei olekaan määritellä, millaisten leimojen alle kielelliset resurssit järjestäytyvät eli mitä kieltä puhutaan, vaan olennaisempaa on tarkastella, mihin kieltä käytetään ja mitä sillä vuorovaikutuksessa tehdään. (Lehtonen 2015.)

Muulla kirjallisuudessa puolestaan on väitetty, että sosiaalisesti merkitykselliset kontrastit, jotka on luotu käyttämällä resursseja eri kielistä, eivät juurikaan eroa yhden kielen sisällä tehdyistä tyylillisistä vaihdoksista (Tagg 2016: 78). Sekä pragmaattisen lainautumisen että *kieleilyn* rinnalle voidaan vielä nostaa koodinvaihto: sisäisestä koodinvaihdosta puhutaan silloin, kun yksilö ottaa käyttöönsä erilaisia variantteja ja kielimuotoja niiden vuorovaikutustilanteeseen suhteutettavan funktion perusteella. Esimerkiksi Taggin (2016) tutkimuksessa edustuvat tyylilliset vaihdokset näyttävät toimivan tavoilla, jotka yleensä liitetään koodinvaihtoon: tutkimuksessa eräs informantti ilmaisee puheessaan säännöllisesti syy-seuraussuhteita sekä toisaalta suorittaa välittömiä toimintoja etenevän keskustelun aikana. Näillä käyttötavoilla hän muun muassa ilmaisee rekisterin muutoksia ja aiheen vaihdosta, ja ne ovat verrattavissa koodinvaihtoon siinä mielessä, että edellinen välittää kokonaisuudessaan merkityksiä keskustelun kautta, kun taas jälkimmäisessä jokainen kielen vaihdos on merkittävä. Tällöinkin tarkastelukulmaksi on ehdotettu pragmaattista näkökulmaa, jolloin yksilön kaikkien kielimuotojen tarkastelun sijaan voisikin olla hedelmällistä tutkia kokonaista kielellistä repertuaaria pragmaattisesta näkökulmasta. (Andersen 2014; Lappalainen 2004; Peterson 2017.)

Myös Petersonin (2017: 35) mukaan on todettu, että elementit, joihin hän artikkelissaan viittaa pragmaattisina lainoina, edustavat tietyissä kielissä tai diskurssitilanteessa puhujan – yksi- tai kaksikielisen – vuorovaikutuksellisenä resurssina. Kun puhuja tällöin lisää lainautuvan elementin äidin- kieleensä, voi tämän motiivi olla sosiaalinen, pragmaattinen tai performatiivinen. Kuten muissakin lainaustilanteissa, voi lainautuva muoto saada jalansijaa vastaanottavassa yhteisössä, mikäli sama puhuja tai muut käyttävät muotoa myöhemmin. Tällöin yhteisö voi vuorostaan muokata sitä edelleen, ja tästä prosessista voidaan käyttää nimityksiä *nativization* (nativisaatio), *adaptation* (adaptaatio eli sopeutuminen) tai *integration* (integraatio). Esimerkkinä tästä Peterson (2017: 25) mainitsee lainasanan *pliis*, joka esiintyi todistetusti suomalaisessa elokuvassa vuonna 1944. Kyseisessä tapauksessa lainasanaa käytettiin erityisesti assosioimaan nuorison kieltä ja kaupunkilaisuutta edustavaa kieltä sekä yhteyttä Suomen ulkopuoliseen, globaaliin kulttuuriin. Toisessa kehitysvaiheessa muoto oli jo vakiintunut tiettyyn – todennäköisesti nuorten ja urbaanien – puhujaryhmään, josta se on jatkanut vakiintumistaan selvästi suomenkieliseen oikeinkirjoitukseen, ääntämiseen sekä morfologiaan ja pragmatiikkaan. Lisäksi Peterson (2017) esittää artikkelissaan pragmaattiseen lainaamiseen painottuvan jatkotutkimuksen tarpeen: erityisen kiinnostavaa onkin tarkastella pragmaattisen lainaamisen motiivia ja lainaamisen prosessia käytännössä sen sijaan, että keskitytään ainoastaan lainattuihin muotoihin. (Peterson 2017: 123.)

Oman tutkimukseni näkökulmasta vieraskielisten aineiden käyttöä tviiteissä voisikin tarkastella sosiaalisena tai vuorovaikutuksellisenä resurssina. Kiinnostukseni kohteena ovat erityisesti *damn-*tviiteissä esiintyvien voimasanojen oletusarvoiset käyttöfunktiot, mutta tarkoitukseni ei ole niin sanotusti päästä kirjoittajan pään sisään tai pyrkiä päättelemään tämän motiiveja voimasanojen käyttöön – eikä se olisi aineiston valossa mahdollistakaan. Ei toisaalta ole myöskään olennaista pyrkiä vetämään rajaa siihen, pystytäänkö kirjoittajan tekemiä kielellisiä valintoja tarkastelemaan tiukasti pragmaattisina lainoina, *kieleilynä* tai koodinvaihtona.

2.5 Twitter tutkimuksen kohteena

Tutkimukseni aineisto on otos sosiaalisen median yhteisö- ja mikroblogipalvelu Twitterissä käydyistä keskusteluista. Twitter on yhteiskunnallisesti merkittävä sosiaalisen median yhteisö- ja mikroblogipalvelu. Se on perustettu vuonna 2006 ja se rakentaa toimintaperiaatettaan merkkimäärältään lyhyiden, avointen viestien julkaisun ympärille. Informaation nopea, kompakti ilmaisu, avoimuus ja mahdollisuus vuorovaikutukseen tuntemattomien kanssa ovat tehneet Twitteristä suosittua politiikan ja journalismin kentällä, mutta myös viihteen ja urheilun saralla. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 7, 9–10.) Twitterin keskeinen toimintaperiaate rakentuu merkkimäärältään lyhyiden, avointen viestien julkaisun ympärille. Aiemmin yhden tviitin merkkimäärärajoitus oli 140 merkkiä, mutta syksyllä 2017 raja nostettiin 280 merkkiin. Avoimuus puolestaan näkyy siinä, miten tviitit (englanniksi *tweet*) ovat myös sellaisten käyttäjien nähtävissä, jotka eivät ole kirjautuneet Twitteriin. Informaation nopea, kompakti ilmaisu, avoimuus ja mahdollisuus vuorovaikutukseen tuntemattomien kanssa ovat tehneet Twitteristä suosittua politiikan ja journalismin kentällä, mutta myös viihteen ja urheilun saralla. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 7, 9–10.)

Isotaluksen, Jussilan ja Matikaisen (2018: 10) mukaan Twitterissä keskeisiä elementtejä ovat aihetunnisteet (*hashtagit*). Aihetunnisteet merkitään symbolilla #, ja niitä voi tehdä mistä tahansa sanasta kyseistä symbolia käyttäen. Aihetunnisteiden avulla tiedon esittäminen ja löytäminen helpottuvat, sillä käyttäjä voi etsiä aihetunnisteiden avulla tietoa ja niihin perustuvat tietohaut voi automatisoida. Usein jollain tavoin viestin keskeistä sisältöä kuvaavat, aihetunnisteella merkityt sanat muuttuvat siniseksi ja toimivat myös hyperlinkkinä, jolloin käyttäjä pääsee aihetunnistetta klikkaamalla selaamaan virtaa, jossa näkyvät muut saman aihetunnisteen viestit. Aihetunnisteet voivat liittyä esimerkiksi paikkaan, henkilöön tai tapahtumaan. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 10.)

Twitterin toiseksi keskeiseksi keskusteluominaisuudeksi Isotalus, Jussila ja Matikainen (2018: 11) erittelevät muut, @-symbolilla merkityt Twitter-tilit. Käyttäjät voivat siis merkitä toisiaan vies-

teihin, ja tilin omistaja saa tiedon (notifikaation) jokaisesta hänelle osoitetusta viestistä. Oletusarvoisesti kaikki viestissä mainitut tilit merkitään mahdolliseen vastausviestiin, jotta mukana olevat käyttäjät pysyvät ajan tasalla keskustelussa. Toiselle käyttäjälle vastaaminen muodostaa viestiketjun, jota voi myöhemmin seurata ja johon voi osallistua missä viestiketjun kohdassa tahansa. Nämä eri tileille kohdennetut viestit Twitter kerää omalle välilehdelleen, ja mikäli käyttäjä haluaa vastausviesteille laajempaa näkyvyyttä, voi tämä lisätä symbolin eteen pisteen (.@) tai muun merkin, mikä mahdollistaa vastausviestin näkyvyyden muille käyttäjille sekä henkilön viestivirtaan. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 11.)

Keskeinen osa Twitter-alustaa ja siellä käytävää keskustelua ovat myös tykkäykset (*like*) ja uudelleentviittaukset (*retweet* eli *RT*). Mikäli käyttäjä pitää lukemansa viestin sisällöstä, tämä voi tykätä siitä viestin alapuolelta löytyvän sydän-symbolin avulla. Kyseisellä toiminnolla voi myös tallentaa viestit myöhempää käyttöä varten. Uudelleentviittaamalla käyttäjä puolestaan lähettää valitsemansa viestin uudelleen omille seuraajilleen joko sellaisenaan tai yhdistettynä 280 merkin mittaiseen kommenttiin. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 11.)

Sosiaalisen median alustojen kieltä tarkasteltaessa on olennaista nostaa keskiöön myös emojiit, jotka tässäkin tutkimuksessa on perusteltua ottaa tarkasteluun, vaikka tutkimus ei sinänsä keskitykään Twitter-viestien multimodaalisiin aineksiin. Tamminen (2020) kuvaa emojiä pieneksi kuvasymboliksi, jonka merkitys voidaan tulkita suoraan kuvaa katsomalla. Hymiöt puolestaan ovat näppäimistöllä kirjoitettuja merkkijonoja, joita tulkitaan merkkien muodostamien assosiaatioiden kautta. Esimerkiksi kaksoispiste voidaan tulkita silmiksi ja D-kirjain sivuttain katsottuna nauravaksi suuksi. Emojien tulkinnassa voi myös olla eroja, mikä osaltaan vaikuttaa keskustelijoiden väliseen ymmärrykseen paljonkin: esimerkiksi emojiton viesti voidaan helposti tulkita vihamieliseksi tai passiivis-aggressiiviseksi. (Tamminen 2020.) Tietyt emojiit ovat myös mahdollisesti saaneet yleisesti tiedetyn piilomerkityksen tai ne tulee tulkita sarkastisesti, mikä osaltaan vaikuttaa tviitin kokonaistulkintaan. Tällaiset ainekset pyrin huomioimaan osana voimasanojen funktioiden analyysiani.

Kirjallinen viestintä verkossa on nykyään nopeaa ja reaaliaikaista, mikä onkin tehnyt sosiaalisesta mediasta aidon tilanteisen vuorovaikutuksen välineen. Voidaankin havaita, miten puhumisen ja kirjoittamisen välinen raja ei ole enää selvä. (Halonen 2009: 349.) Yleisesti ottaen voidaankin todeta sosiaalisen median olevan merkittävä osa ihmisten elämää, ja sen käyttö tulee varmasti lisääntymään yhä enemmän tulevaisuudessa. Etenkin kansainvälisessä sosiolingvistiksessä tutkimuksessa (Androusoy 2011, 2013, 2015; Tagg 2016) on jo pitkään huomioitu, miten sosiaalinen media vaikuttaa – ja tulee vaikuttamaan – myös sosiolingvistiikan ja kielitieteen kentällä, sillä erilaiset sosiaalisen median alustat mahdollistavat vuorovaikutuksen sellaisilla tavoilla, jotka muokkaavat kielellisiä ja vuorovaikutuksellisia käytänteitä.

Twitter-alustaa on tutkittu viime aikoina melko paljonkin, ja tutkimuksissa on painotettu niin alustaa itseään kuin esimerkiksi tviitteihin perustuvaa tutkimusta muun muassa markkinoinnin näkökulmasta sekä kielenkäytön näkökulmasta. Twitter-alustalle sijoittuvista tutkimuksista lähimpänä omaa tutkimustani voidaan pitää sosiaalisen median kieleen painottuvia tutkimuksia, joista muun muassa Artyukhina (2016) on tarkastellut suomen kiro sanoja sosiaalisessa mediassa. Hooli (2014) puolestaan on tehnyt laadullista sisällönanalyysia suomalaisesta Twitter-parodiasta.

Omassa tutkimuksessani hyödynnettävän, laajan Twitter-korpuksen keräämisessä ja korpusprojektin kannalta merkittävässä roolissa toimineet Lundberg ja Laitinen (2020) ovat tutkineet niin kutsuttuja ”Twitter-trolleja” antidemokraattisessa diskurssissa. Hiippala, Väisänen, Toivonen ja Järvi (2020) puolestaan ovat keränneet 38 miljoonan Twitter-viestin korpuksen, joka paljastaa rikkaan ja monikielisen ympäristön ja joka vaihtelee maantieteellisesti sekä ajallisesti erityisesti rannikko-, maaseutu- ja kaupunkialueiden välillä.

Sosiolingvistiikassa Androutsopoulos (2011, 2013) on tehnyt urauurtavaa tutkimusta teknologiavälitteisestä kielenkäytöstä tutkimalla muun muassa koodinvaihtoa (Androutsopoulos 2013) sekä yleisön sitouttamista Twitterissä (Androutsopoulos & Weidenhöffer 2015). Lisäksi hän on tarkastellut jo aiemmin esiin nostamaani, niin kutsutussa *Web 2.0* -ympäristössä edustuvaa heteroglossiaa ja luovaa kielenkäyttöä digitaalisen median ihmissuhdevuorovaikutuksen näkökulmasta (Androutsopoulos 2011: 295).

3 AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄ

3.1 Aineisto ja sen rajaus

Olen koostanut aineistoni *The Nordic Tweet Stream* (NTS) -alustalta valmiiksi kerätty ja vapaaseen tutkimuskäyttöön työstetty Twitter-korpus (Laitinen, Lundberg, Levin & Martins 2018), jossa on useita miljoonia tviittejä Pohjoismaista eli Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Islannista. Aineiston kerääminen on aloitettu huhtikuussa vuonna 2016, ja alusta lataa tviittejä Pohjoismaiden alueelta reaaliajassa.

Olen rajannut tutkittavakseni suomenkieliset tviitit, jotka Laitinen, Lundberg, Levin ja Martins (2018) ovat keränneet aikaväliltä 6.11.2016–28.2.2019. Päivämäärät valikoituivat Twitter-korpuksen antamien rajoitusten mukaan, sillä korpus tarjoaa laajimman datan kyseisellä päivämäärärajuksella. Olen rajannut tutkimukseeni päätyvän aineiston säätämällä Twitter-korpuksen hakuasetukset siten, että korpuksesta valikoituvat rajaamaltani aikaväliltä suomenkieliset tviitit, jotka on voitu julkaista myös muualla Pohjoismaissa. Näin ollen alueellinen rajaus ulottuu kaikkiin Pohjoismaihin, mutta tviittien kielen olen rajannut siten, että tarkastelemani tviitit ovat suomeksi.

Kokonaisuudessaan Twitter-korpuksesta keräämiäni tviittejä on 442, ja näistä 54 on sellaisia, joissa esiintyy voimasana *damn*. Koska keskityn tutkimuksessani nimenomaan suomenkielisten tviittien tarkasteluun, rajasin aineistosta pois 4 kokonaan englanninkielistä tviittiä. Näin ollen tutkimukseeni on rajautunut 50 voimasanan *damn* sisältävää tviittiä.

Sellaisia tviittejä, joissa esiintyy voimasana *hitto*, on korpuksessani 388. Kolmessa tviitissä esiintyy *hitto* kaksi kertaa ja kaksi tviittiä ovat täysin identtisiä, joten olen jättänyt toisen näistä pois. Korpus laskee yhdeksi tviitiksi sellaiset viestit, joissa *hitto* esiintyy kaksi kertaa, joten olen myös itse laskenut ne yhdeksi tviitiksi. Sen lisäksi olen rajannut tutkimukseni ulkopuolelle 2 sellaista tviittiä, joissa *hitto* viittaa eksplisiittisesti Laura Voutilaisen (2016) kappaleeseen *Miks ei*. Näin ollen tutkimukseeni valikoituivat tarkasteltavaksi 385 tviittiä, joissa esiintyy voimasana *hitto*. Olen rajannut tutkimukseeni ainoastaan sellaiset tviitit, joissa *hitto* esiintyy perusmuodossaan.

Tviittejä tarkasteltaessa on kuitenkin otettava huomioon taustatietojen vähyys: NTS-alustan Twitter-korpuksesta kerätystä datasta on mahdollista nähdä tviitin julkaisuajankohta (*Date and Time*), tviittaajan nimimerkki (*User ID* ja *Username*) sekä sijainti, josta tviitti on lähetetty (*City name*, *Country name* ja *Coordinates*). Tätä tietoa hyödynnän myös tutkimuksessani, sillä yksi tutkimuskysymyksistäni liittyy tviiteissä esiintyvien voimasanojen maantieteellisen esiintymäsuhteen selvittämiseen: tarkastelen, missä määrin tviitin julkaisusijainti on yhteydessä tutkimieni voimasanojen ja erityisesti englannista lainatun voimasanan *damn* käytön yleisyyteen. Kuitenkaan tarkempaa tietoa

tviittaajista ei ole, joten esimerkiksi tviittaajien ikää, sukupuolta tai koulutustaustaa ei pystytä päättämään, elleivät ne käy ilmi viestistä itsestään. Jonkinlaisia päätelmiä kirjoittajista voidaan tehdä esimerkiksi nimimerkeistä, mutta tällainen oletusarvoihin pohjautuva kategorisointi ei ole luotettavaa tai tämän tutkimuksen tavoitteiden kannalta tarpeellistakaan. Yksittäinen tviitti on usein myös osa pidempää keskusteluketjua, jolloin tällaisen yksittäisen tviitin laajempi konteksti jää usein epäselväksi.

Vaikka tämän kaltainen Twitter-aineiston käyttö ei sitä edellytäkään, olen jättänyt analyysissäni aineistoesimerkeistä tviittien lähettäjien nimimerkit pois, sillä niissä näkyy paikoitellen kirjoittajan henkilötietoja, kuten koko nimi. Olen kuitenkin jättänyt näkyviin viesteihin mahdollisesti merkittyjen käyttäjien nimimerkit sekä paikkakunnan, josta tviitti on lähetetty, sillä ne voivat olla olennaisia viestien tulkinnan kannalta ja tarjota erilaista tulokulmaa tviittien tarkasteluun ja analysointiin maantieteellisesti.

Kuten jo aiemmin nostin esiin, ovat tykkäykset (*like*) ja uudelleentviittaukset (*retweet* eli *RT*) keskeinen osa Twitter-alustaa ja siellä käytävää keskustelua. Näiden avulla käyttäjät voivat osoittaa pitävänsä lukemansa viestin sisällöstä, tallentaa viestit myöhempää käyttöä varten tai lähettää valitsemansa viestit uudelleen omille seuraajilleen. (Isotalus, Jussila & Matikainen 2018: 11.) NTS-alustan Twitter-korpuksesta kerätyissä tviiteissä eivät kuitenkaan näy nämä muiden käyttäjien elementit. Onkin siis otettava huomioon, ettei tarkastelemistani tviiteistä pysty päättämään, ovatko ne kirjoittajan omia viestejä vai mahdollisesti uudelleentviitattuja. Korpuksesta kerätyistä tviiteistä ei myöskään voida nähdä, kuinka monta tykkäystä tai kommenttia viestit ovat mahdollisesti saaneet. Vaikka tällaiset muuttujat voisikin olla hyvä ottaa aineistoa tarkasteltaessa huomioon, voidaan kuitenkin olettaa, etteivät tykkäykset tai kommentit vaikuta merkittävästi voimasanoja painottaviin tutkimuskysymyksiin: olen poistanut aineiston tviiteistä näkyvistä nimimerkit, joten näin ollen ei ole olennaista, onko tarkasteltavat tviitit lähettäjien omia vai uudelleentviitattuja. Myöskään tviitin suosion ei voida nähdä olevan erityisen merkittävä tekijä voimasanojen käyttöä analysoitaessa, vaikka toki näistäkin seikoista on aineistoa tulkittaessa hyvä olla tietoinen.

3.2 Laadullinen sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sisällönanalyysi voidaan nähdä sekä yksittäisenä metodina että väljänä teoreettisena kehyksenä, jonka avulla voi tehdä monenlaista tutkimusta ja joka voidaan liittää erilaisiin analyysiko-

konaisuuksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018: 78.) Aineistolähtöinen analyysi pyrkii siihen, että tutkimusaineistosta luodaan teoreettinen kokonaisuus, jonka analyysiyksiköt valitaan aineistosta siten, että ne palvelevat tutkimuksen tarkoituksia ja tehtävänasetteluja (Tuomi & Sarajärvi 2018: 80).

Tutkimukseni yhdistelee sekä kvalitatiivisen että kvantitatiivisen tutkimuksen piirteitä, mutta rakentuu pitkälti laadullisen sisällönanalyysin varaan. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla olen rajannut tutkittavasta aineistosta tarkasteluuni ainoastaan tviiteissä edustuvat voimasanat ja pyrkinyt tunnistamaan niiden käyttöfunktiot kontekstinsa perusteella. Olen aluksi laskenut erikseen kaikki Twitter-korpuksesta valikoimani tviitit ja niissä esiintyvät tutkimukseni kohteena olevat voimasanat *damn* ja *hitto* poistaen jo tässä vaiheessa sellaiset tviitit, jotka eivät päädy aineistooni (esimerkiksi kokonaan englanninkieliset tai täysin identtiset tviitit). Tämän jälkeen olen kategorisoinut analyysini kohteeksi valikoituneet tviitit voimasanojen käytön pääteltävissä olevien funktioiden perusteella.

Tavoitteenani on tarkastella englanninkielisen ja suomenkielisen voimasanan käyttöä vertailemalla niiden funktionaalisuutta ja konteksteja, joissa ne esiintyvät. Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole rinnastaa näitä voimasanoja keskenään, vaan olennaista analyysini kannalta on rajanveto voimasanojen välillä: tutkimustavoitteeni ei ole suomentaa voimasanaa *damn* suomenkieliseksi vastineeksi *hitto*, sillä ei voida tehdä sellaista päätelmää, että kirjoittaja käyttäisi näitä kahta voimasanaa rinnasteisena. Toisin sanoen en ole rakentanut analyysiani sen varaan, että englanninkielinen voimasana *damn* edustuisi ikään kuin täysin vastaavana suomennoksena *hitto*-tapauksissa. Pyrinkin tarkastelemaan voimasanojen oletusarvoisia käyttöfunktioita Twitter-kontekstissa yksittäisten tviittien näkökulmasta osana joko suomenkielistä tai osin englanninkielistä lausumaa.

Seuraavassa siirryn analyysiosaan, jossa erittelen tutkimukseni tulokset. Analyysiluvun alussa esittelen tviittien luokitteluperusteeni tarkemmin. Myös analyysissä olen pyrkinyt perustelemaan yksittäisissä tviiteissä esiintyvien voimasanojen käytöstä muodostamiani tulkintoja selventämällä viestin kontekstia tai seikkoja, joilla voimasanojen oletusarvoista käyttöfunktiota voidaan perustella.

4 ANALYYSI

Tässä luvussa analysoin suomenkielisissä tviiteissä esiintyvien voimasanojen *damn* ja *hitto* käyttöfunktioita tutkimalla konteksteja, joissa nämä voimasanat esiintyvät. Olen jakanut tviitit aineiston ensi vaiheen sisällönanalyysiin pohjaten kolmeen karkeaan kontekstikategoriaan: positiivisiin, negatiivisiin ja neutraaleihin, joilla viitataan tviiteissä esiintyvien voimasanojen oletusarvoisiin, kontekstista pääteltävissä oleviin funktioihin. Näihin funktioluokkiin olen päätenyt peilaamalla voimasanojen käyttöä niiden esiintymäkontekstiin eli tviitin kontekstiin ja muodostamalla kokonaiskäsitystä tviitin sävystä tarkastelemalla esimerkiksi hymiöiden ja emojiien käyttöä. Tässä mielessä laadullinen sisällönanalyysini pitääkin sisällään myös multimodaalista analyysiä. Taulukkoon 1 luvussa 4.1 olen koonnut tähän luokitteluun perustuvat kategoriat ja tviittien esiintymien määrät kategorioittain.

Kvantitatiivisella tasolla korpuksesta kerättyjä tviittejä käsittelevä analyysiluku rakentuu aineistolähtöisesti seuraavasti: positiivisuutta ilmaisevat *damn*-tapaukset esittelen luvussa 4.2 ja negatiivisuutta ilmaisevat *damn*-tapaukset luvussa 4.3 sekä positiivisuutta ilmaisevat *hitto*-tapaukset luvussa 4.5, negatiivisuutta ilmaisevat *hitto*-tapaukset luvussa 4.6 ja neutraaleiksi tulkittavissa olevat *damn*- ja *hitto*-tapaukset luvussa 4.8. Tämä luokitus on siis jo sisällönanalyysini tulosta. Näitä kategorioita esittelevät luvut olen vielä jakanut alalukuihin, joissa käsittelen voimasanoja edelleen **väli-****merkinomaisissa** ja **sanonnanomaisissa** funktioissa. Olen nostanut aineistosta kattavasti esimerkkejä edellä mainittuun luokitteluun pohjautuen tehdäkseeni läpinäkyväksi analyysiratkaisuni.

Positiivisiksi tulkitsemiani funktioita ovat esimerkiksi sellaiset tviitit, joissa kehutaan jotain ihmistä tai asiaa (esimerkiksi *damn ootpa söpö* tai *hitto tää Haloo Helsingin uusi biisi on aivan sairaan kaunis*). Negatiivisia funktioita puolestaan edustavat tviitit, joissa harmitellaan tapahtumia (esimerkiksi *Niinkun damn alitajunta, jotain armoa pliis. Ei niitä kaikkia traumaaja tarvi yhden yön aikana selvittää tai mä oikeesti tykkään mun työstä ja asiakaspalvelusta ylipäättään mutta hitto nää lauantait pistää mut kyllä vihaan ihmiskuntaa.*). Neutraaleihin funktioihin olen kategorisoinut sellaiset esiintymät, joista ei kontekstin perusteella pysty päättelemään, edustuuko voimasana positiivisessa vai negatiivisessa funktiossa (esimerkiksi *Määttä vs. Kot... damn ja Ai hitto näitä reunoja*).

On kuitenkin otettava huomioon, että nämä jaottelut perustuvat omaan tulkintaani tviitin kontekstista, ja tehdäkseeni ratkaisuja läpinäkyväksi esitänkin runsaasti aineistolainauksia analyysini yhteydessä. Kuten jo aiemmin mainitsin, olen analyysissäni huomionut myös emojiiden ja hymiöiden roolia tviitin positiivisen tai negatiivisen sävyn tulkinnassa. Olenkin sisällyttänyt analyysiini tviitit siinä typografisessa muodossa, jossa ne ovat alkuperäisessäkin aineistossa olleet, vaikkei tviittien multimodaalisuus olekaan varsinaisesti tutkimukseni keskiössä.

Peterson, Biri ja Vaattovaara (2022) ovat tarkastelleet vieraskielistä voimasanaa *damn* Suomi 24-korpuksessa ja havainneet sen toimivan tyypillisesti partikkelin ominaisuudessa. Tässä tutkimuksessa olen luokitellut voimasanat sanonnanomaisiin ilmauksiin ja välimerkinomaisiin ilmauksiin ennen kaikkea niiden funktionaaliosuuden näkökulmasta. Voimasanaa *damn* tarkasteltaessa viitataan sanonnanomaisilla ilmauksilla sellaisiin melko vakiintuneisiin muotoihin, joissa *damn* esiintyy yhdessä jonkin toisen englanninkielisen sanan kanssa. Tällaisia ilmauksia ovat esimerkiksi *damn right* ja *god damn*. Välimerkinomaisissa funktioissa toimiviin voimasanoihin puolestaan viitataan sellaisilla ilmauksilla, joissa *damn* esiintyy itsenäisesti muuten usein suomenkielisen virkkeen keskellä, esimerkiksi *Jotenkin pitäisi yrittää unohtaa se mikä painaa mieltä, mutta damn kun se voi olla ajoittain vaikeaa*. Erityisesti vakiintuneiden ilmausten suomentaminen ei ole täysin yksiselitteistä, muttei myöskään tarpeellista. Olen kuitenkin pyrkinyt analyysissäni suomentamaan vieraskielisiä ilmauksia karkeasti selvittääkseni tviitin kontekstia. Näitä voimasanan *damn* edustumia sekä positiivisissa että negatiivisissa ilmauksissa niin sanonnanomaisissa kuin välimerkinomaisissa ilmauksissa tarkastelen alaluvuissa 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1 ja 4.3.2.

Hitto-tapauksissa sanonnanomaiset ilmaukset ovat sellaisia melko vakiintuneita ilmauksia, joissa *hitto* esiintyy yhdessä interjektion tai kieltosanan kanssa, esimerkiksi *ai hitto* ja *no hitto* sekä ikään kuin toteamuksena tai vakuutteluna toimivassa sanonnassa *hitto miksei*. Välimerkinomaisiksi olen puolestaan tulkinnut sellaiset ilmaukset, joissa *hitto* esiintyy itsenäisesti virkkeessä ilman mahdollista partikkelia tai interjektiota, esimerkiksi *hitto että säikähdin*. Samaan kategoriaan olen myös eritellyt sellaiset tapaukset, joissa *hitto* esiintyy yhdessä kysymyssanojen *kuka* ja *mikä* kanssa, esimerkiksi *Kuka hitto keksi, että maapallon pitää olla pyöreä?* Voimasanan *hitto* edustumista positiivisissa ja negatiivisissa ilmauksissa niin sanonnanomaisissa kuin välimerkinomaisissa ilmauksissa tarkastelen alaluvuissa 4.5.1, 4.5.3 ja 4.6.1 ja 4.6.2. Lukuun 4.8 olen koonnut sellaiset neutraaleiksi tulkittavissa olevat voimasanaesiintymät, joiden funktiota ei pysty yksiselitteisesti kontekstinsa perusteella tulkitsemaan. Lisäksi tarkastelen analyysini viimeisessä luvussa 4.9 voimasanojen maantieteellistä edustumista keskittyen lähinnä siihen, missä määrin maantieteellisellä sijainnilla on yhteyttä voimasanojen esiintyvyyteen.

4.1 Voimasanojen *damn* ja *hitto* määrälliset esiintyvyydet

Voimasanojen käytön eroja ja yhtäläisyyksiä tarkasteltaessa on ensi alkuun otettava huomioon voimasanojen suuret määrälliset erot aineistossa. Koska *hitto*-tapauksia on aineistossa määrällisesti huomattavasti enemmän (ks. taulukko 1), olen luvuissa 4.5 ja 4.6 tarkastellut aineistoesiintymistä pienempää otantaa, kun taas *damn*-tapauksien kohdalla aineistoesiintymiä on sen verran vähän, että niistä

on ollut mahdollista nostaa tarkempaan analyysiin suurin osa luvuissa 4.2 ja 4.3. Taulukon 1 tarkastelun pohjalta voidaan nostaa esiin joitain olennaisia eroja voimasanojen käyttöfunktioista ja kategoriakohtaisista esiintymismääristä.

Taulukko 1: Voimasanojen *damn* ja *hitto* määrälliset edustumat aineistoesiintymien luokittelun mukaan

	Positiivinen	Negatiivinen	Neutraali	Yhteensä
<i>Damn</i> sanonnanomaisissa ilmauksissa	12	7	–	19 (38 %)
<i>Damn</i> välimerkkinä	9	20	2	31 (62 %)
Yhteensä	21 (42 %)	27 (54 %)	2 (4 %)	50
<i>Hitto</i> sanonnanomaisissa ilmauksissa	100	113	9	222 (58 %)
<i>Hitto</i> välimerkkinä	53	99	11	163 (42 %)
Yhteensä	153 (40 %)	212 (55 %)	20 (5 %)	385

Keskeinen tulos määrällisen vertailun pohjalta on se, että kokonaismäärältään sekä *damn*-tapaukset (n=50) että *hitto*-tapaukset (n=385) edustuvat useimmin negatiivisissa funktioissa: tähän kategoriaan luokitelluista tviiteistä *damn*-tapauksia on 54 % kokonaismäärästä ja *hitto*-tapauksia 55 % kokonaismäärästä. Kuitenkin sanonnanomaisissa ilmauksissa *damn* edustuu useammin positiivisissa funktioissa (n=12) kuin negatiivisissa (n=7), kun taas *hitto* edustuu sekä sanonnanomaisissa (n=113) että välimerkinomaisissa ilmauksissa (n=99) useammin negatiivisissa funktioissa. Tulokset sopivatkin yhteen Petersonin ja Vaattovaaran (arvioitavana) valtakunnallisen kyselyaineiston pohjalta saatujen tulosten kanssa, joiden mukaan monet vastaajat raportoivat voimasanan *damn* käytöstään tässä merkityksessä.

Sanonnanomaisia *damn*-tapauksia esiintyy yhteensä 19 eli 38 % kaikista *damn*-tapauksista. Kuten taulukosta 1 ilmenee, näistä 12 esiintyy positiivisissa funktioissa ja 7 negatiivisissa funktioissa. Sanonnanomaisten *damn*-ilmausten tarkemmat esiintymät olen vielä koonnut taulukkoon 2, jonka esitän myöhemmin luvussa 4.2.1. Välimerkinomaisia *damn*-tapauksia puolestaan on yhteensä 31 eli 62 % kaikista *damn*-edustumista. Näistä 9 esiintyy positiivisissa funktioissa, 20 negatiivisissa funktioissa ja 2 neutraaleissa tai epäselvissä tapauksissa.

Sanonnanomaisia *hitto*-tapauksia on yhteensä 222 eli 58 % kaikista *hitto*-tapauksista. Näistä 100 esiintyy positiivisissa funktioissa, 11 negatiivisissa funktioissa ja 9 neutraaleissa tai epäselvissä

tapauksissa (ks. taulukko 1). Välimerkinomaisissa funktioissa toimivia *hitto*-tapauksia on yhteensä 163 eli 42 % *hitto*-edustumien kokonaismäärästä. Näistä 53 on positiivisia, 99 on negatiivisia ja 11 neutraaleja tai epäselviä tapauksia.

4.2 *Damn* positiivisuutta ilmaisevissa funktioissa

Tässä luvussa tarkastelen aineistostani sellaisia tviittejä, joissa voimasana *damn* edustuu tulkintani mukaan positiivisessa funktioissa. On kuitenkin analyysin ja tutkimustulosten kannalta huomionarvoista, että kaikki *damn*-tapaukset eivät esiinny aineistossa yksiselitteisesti osana suomea, vaan jotkin tapaukset esiintyvät osana pidempää englanninkielistä ilmausta. Olen kuitenkin sisällyttänyt nämä tviitit tutkimukseeni, sillä näissä tapauksissa suuri osa muusta tviitistä on kirjoitettu suomeksi, mikä tekee niistä varsin hedelmällisiä analysoitavia.

4.2.1 Sanonnanomaiset ilmaukset

Edellä kävi ilmi (ks. taulukko 1), että kokonaisuudessaan positiivisia ja sanonnanomaisia *damn*-ilmauksia esiintyy aineistossa yhteensä 12. Taulukkoon 2 olen koonnut sanonnanomaisten *damn*-tviitien tarkemman luokitteluni, josta ilmenevät tapausten kvantitatiiviset esiintymäsuhteet positiivisissa ja negatiivisissa funktioissa. Näitä tviittejä siis tarkastelen määrällisen tarkastelun ohella myös laadullisesti esimerkkien avulla. Taulukon 2 tarkoitus on ensin havainnollistaa, millaisia sanonnanomaisia *damn*-ilmauksia aineistossani esiintyy ja missä määrin.

Taulukko 2: Sanonnanomaisten *damn*-ilmausten määrälliset esiintyvyydet oletusarvoisissa funktioissaan

Sanonnanomainen <i>damn</i>	Positiiviset	Negatiiviset
<i>God damn (it)</i>	3	4
<i>Oh damn / voi damn</i>	2	1
<i>Damn you / damn u</i>	1	1
<i>Damn girl / damn gurl</i>	2	–
<i>Hot damn</i>	1	–
<i>Pretty damn good / a damn good cup of coffee</i>	2	–
<i>Damn right</i>	2	–

Kuten taulukko 2 havainnollistaa, ovat sanonnanomaisten *damn*-ilmausten esiintymämäärät koko aineistoon suhteutettuna varsin pienet, mutta erilaisten sanonnanomaisten ilmausten käytössä voidaan havaita melko runsasta variaatiota: selvästi yleisin niin positiivisissa kuin negatiivisissakin ilmauksissa on *god damn (it)*, joka aineiston perusteella on selvästi sovellettavissa sävyllään erilaisiin tviitteihin ja näin ollen voimasanan funktioihin. Esimerkissä 1 tviittaaja kertoo, miten tenttikirjoja ei ole riittävästi, ja se aiheuttaa stressiä. Kirjoittaja on myös merkinnyt @-merkin avulla Edita Publishing -yhtiön osoittaen tviittinsä sille suoraan. Tviitin lopussa olevat aihetunnisteet *oikeustiede* ja *tenttiminen* helpottavat muita käyttäjiä löytämään samansisältöiset julkaisut, ja toisaalta ne antavat myös kyseiselle tviitille tarkempaa kontekstia.

- (1) Nettikirjat.**God damn** nettikirjat. Painajainen joka tulee toteen joka tentin kanssa koska kirjoja ei ole tarpeeksi. However, kiitos ja kumarrus @EditaPublishing joka on laittanut mm.sivunumerot versioonsa ja tehnyt lukukokemuksesta mahdollisimman hyvän! 😊#oikeustiede #tenttiminen (Helsinki)

Mainitessaan nettikirjat tviitin (esimerkki 1) alussa kirjoittaja käyttää ikään kuin tyylytellen ainoastaan nominatiivia ilman verbiä, mikä osaltaan korostaa kirjoittajan suhtautumista aiheeseen ja toisaalta tviitin painokkuutta. Tämän jälkeen hän vielä toistaa nettikirjat vieraskielisen ilmauksen *god damn* yhteydessä. Kontekstissaan ilmaus voisikin suomentua esimerkiksi muotoon “luojan kiitos [nettikirjat ovat olemassa]” tai vaihtoehtoisesti “voi hyvä luoja”, mikä olisi tulkittavissa positiiviseksi. Kenties vieraskielinen voimasana kuitenkin palvelee kirjoittajan tarkoitusta tai tyyllistä valintaa paremmin, sillä esimerkiksi “voi hyvä luoja” saattaa synnyttää myös negatiivisia konnotaatioita ja vaihtoehtoisesti “luojan kiitos” voi olla turhan painokas. Tyyllisesti valinnat olisivat joka tapauksessa aivan erilaiset. Kirjoittaja käyttää myös vieraskielistä ilmausta korostaessaan kiitollisuuttaan nettikirjoja kohtaan: englannin kielen sidesana *however* ‘kuitenkin’ tuokin viestiin jonkinlaista kepeyttä tai edustaa kirjoittajan kielellä leikkittelyä. Tviitin lopussa kirjoittaja käyttää emojiä, jonka silmien tilalla ovat sydämet, minkä voidaan tulkita kuvastavan kokonaisuudessaan positiivisia tunteita.

Esimerkit 2, 3 ja 4 puolestaan ovat sellaisia, joissa kirjoittajat ovat käyttäneet myös muita englanninkielisiä ilmauksia tai fraaseja voimasanan *damn* lisäksi. Esimerkin 2 tulkitseminen vaatiikin lukijalta runsaasti kontekstin ja teemasanan tuntemusta. Aluksi kirjoittaja kysyy, *ke(ne)llä* on aikaa näyttää *naturaalilta*, mikä on melko suoraan johdettu lainasana englannin kielen adjektiivista *natural* ‘luonnollinen’.

- (2) Kellä on aikaa näyttää naturaalilta, fucking smack on that ganguro look or visual kei clothing or rock the bright haircolours **god damn it** (Lohja)

Vaikka tviitin (esimerkki 2) aloittava virke voidaan semanttisesti tulkita kysymysmuotoisena, on se kuitenkin kirjoitettu toteavaan muotoon ilman kysymysmerkkiä, mikä osaltaan korostaa virkkeen funktiota retorisenä kysymyksenä ikään kuin merkityksessä “kenellä nyt edes on aikaa” sen sijaan, että kyseessä olisi varsinainen kysymys. Sen jälkeen kirjoittaja jatkaa täysin vieraskielisellä fraasilla, jossa yhdistyvät sekä englanninkieliset elementit että japaninkieliset ilmaukset. Englanninkielinen verbi *smack* suomentuu yleisesti muotoon ‘lyödä’, mutta ilmauksessa *smack on that look* sillä voidaan viitata myös puhekieliseen käskymuotoon “heitä päälle/niskaan”, jota kirjoittaja korostaa voimasanalla *fuck(ing)*. Ilmaus *rock the bright haircolours* puolestaan voitaisi suomentaa vapaasti imperatiivimuotoon “*rokkaa* kirkkaita hiusvärejä”, jossa puhekielisellä verbillä ‘rokata’ viitataan oman tyylin rohkeaan käyttöön ja kokeiluun. Näin ollen ilmaukset *smack on that* sekä *rock* edustuvat samantapaisissa funktioissa.

Kirjoittaja päättää tviittinsä sanonnanomaiseen ilmaukseen *god damn it*, joka voisi vapaasti suomentua esimerkiksi muotoon “herrajumala”, “voi luoja” tai jopa “hitto sentään”. Ilmaus voidaan kuitenkin kontekstissaan tulkita kuvastamaan turhautumista, sillä se korostaa tviittaajan näkemystä siitä, että jokaisen tulisi toteuttaa rohkeasti omaa tyyliään. Kontekstiin peilaten vieraskielinen voimasana *damn* edustuu kuitenkin positiivisessa funktiossa, sillä kirjoittajan turhautuminen peilautuu vahvasti pyrkimykseen alleviivata jokaisen oikeutta pukeutua haluamallaan tavalla. Vieraskielisen voimasanan käyttö voidaan kuitenkin nähdä varsin luontevana jatkumona kirjoittajan viestille, joka rakentuu vahvasti vieraskielisten ilmausten varaan.

Myös seuraavassa esimerkissä 3 tviittaaja turvautuu englanninkielisiin valintoihin aloittaen toteamalla olevansa *aivan slayed* kahden artistin, *Lorden* ja Hayley Kiyokon uusista kappaleista ja musiikkivideoista. Kontekstissaan *slayed* voidaan nähdä puhekielisenä ilmauksena, jolla kirjoittaja tarkoittaa olevansa hyvin vaikuttunut. Hän myös käyttää liekkiä kuvastavaa emojiä, joka mahdollisesti viittaa puhekieliseen ilmaukseen siitä, että tviittaajan mainitsemat kappaleet ja musiikkivideot ovat ‘tulsta’ tai ‘liekkiä’. Hän päättää tviittinsä englanninkieliseen fraasiin *2017 kicked off pretty damn good*, mikä voitaisiin suomentaa lähes suoraan muotoon “[vuosi 2017] polkaistiin käyntiin aika hiton hyvin”. *Pretty good* ‘aika hyvin’ toimisi ilmauksena itsenäisestäkin, mutta vieraskielisellä voimasanalla *damn* sekä mahdollisesti rukousta tai kiitollisuutta sekä sydäntä kuvastavilla emojilla kirjoittaja painottaa ilmauksen – ja näin ollen myös voimasanan – positiivista funktiota tviitissä.

- (3) oon aivan slayed lorden ja hayley kiyokon uusista biiseistä + musiikkivideoista 🔥 2017 kicked off pretty damn good 🙏❤️ (Kouvola)

Esimerkissä 4 kirjoittaja toteaa, että matkalla pitää ottaa *a damn good cup of coffee*, mikä voidaan nähdä melko vakiintuneena englanninkielisenä ilmauksena. *A good cup of coffee* suomentuisi suoraan muotoon “oikein hyvä kahvikupillinen”. Suomen kielessä ‘hyvä’ viittaisi lähinnä kahvin laatuun muodossa “kupillinen oikein hyvää kahvia”, mutta englannin kielessä suoraan suomennettu ilmaus “hyvä kuppi kahvia” voi myös viitata kahvinjuontia kuvastavaan tapahtumaan tai esimerkiksi konkreettisesti kahvikupin kokoon. Kirjoittaja korostaa adjektiivin *good* ‘hyvä’ positiivista funktiota voimasanalla *damn*.

- (4) Matkalla pitää ottaa **a damn good** cup of coffee (Heinola)

Yksi sanonnanomaisista ilmauksista on myös aineistossa esiintynyt *damn girl*. Esimerkissä 5 kirjoittaja implikoi, että tämä on leiponut mokkapaloja myöhään illalla poikaystävänsä toiveesta. Ilmauksessa *damn gurl* puhekielinen muoto *gurl* on muodostettu englannin kielen tyttöä ilmaisevasta substantiivista *girl*.

- (5) Jos poikaystävä haluaa myöhään illalla mokkapaloja, niin **damn gurl**, silloin tehdään mokkapaloja. #lässyt 🙄 (Pori)

Kirjoittaja aloittaa esimerkkiviitin 5 sivulauseella, minkä jälkeen hän painottaa päälausetta englanninkielisellä ilmauksella *damn gurl*. Viitatessaan puhekielisellä ilmauksella tyttöön voidaan olettaa kirjoittajan puhuvan joko itsestään tai kehottamalla muitakin toimimaan samoin ikään kuin muodossa “hitto tytöt [, silloin toimitaan]”. Näin ollen voimasana edustuu sanonnanomaisessa ilmauksessa kannustavassa, kehotusta kuvaavassa ja positiivisessa funktiossa. Kirjoittaja myös käyttää aiheutunnistetta *lässyt*, jonka merkitys voidaan päätellä tviitin kontekstiin peilaten esimerkiksi viittaavan “lässyttämisestä” johdettuun substantiiviin tai adjektiiviin. Kirjoittajan käyttämä, suudelmaa esittävä emoji kuvastaakin todennäköisesti rakkautta ja viittaa mahdollisesti siihen, että kirjoittaja pitää itseään ja poikaystävänsä suloisina.

Puhekielisistä sanonnoista voidaan myös nostaa esiin *hot damn*, *god damn* ja *damn you* (esimerkit 6, 7 ja 8), jotka tässä tapauksessa toimivat positiivisissa funktioissa. Esimerkissä 6 kirjoittaja toteaa, miten joskus itsensä näkee sellaisesta näkökulmasta, että joutuu toteamaan *hot damn*. Suora suomennos sanasta *hot* on ‘kuuma’, ja *hot damn* voidaan yleisesti nähdä toisen henkilön antamana, huudahduksenomaisena kehuna. Esimerkistä voidaankin tulkita kirjoittajan tarkoittavan, että oma ulkonäkö miellyttää ajoittain niin paljon, että itselleen voi todeta näin.

- (6) välil näkee itensä sellasesta vinkkelistä et on pakko sanoo vaan et **hot damn** (Helsinki)

Esimerkissä 7 kirjoittajaa tarkastelee työnkuvaansa ja toteaa aihe tunnustetta käyttäen, että on *siistiä* eli ‘hienoa’ tai ‘mukavaa’ työskennellä sosiaalisen median alalla. Kirjoittaja aloittaakin tviitin toteamalla *god damn*, mikä on kontekstissaan positiivinen, sillä adjektiivi *siisti* voidaan tulkita yleisesti ottaen positiivisessa funktiossa. Hauista kuvastava emoji voidaan tulkita esimerkiksi voiton tai onnistumisen symboliksi. Tviitin positiivista sävyä korostaa myös kirjoittajan lähettämät kiitokset toiselle käyttäjälle @-merkin avulla sekä odottavainen asenne illan tulevia keskusteluja kohtaan.

- (7) **God damn** on siistiä olla #someduunari 🙌 Kiitti loistavasta iltapäivästä @RuotsalainenH ja co. Illan keskusteluja vielä odotellessa #somefi (Helsinki)

Esimerkin 8 kirjoittaja toteaa, ettei pidä tummasta suklaasta tai marmeladista. Hän on kuitenkin merkinnyt aihe tunnusteeksi *Julia* ja osoittanut tviitin *Fazerille* merkitsemällä julkaisuun yrityksen virallisen Twitter-tilin. Tviitin voidaan päätellä olevan positiivinen, sillä kirjoittaja ei pidä suklaasta tai marmeladista, mutta *Fazerin* konvehdit ovat poikkeus. Tämän kirjoittaja tuo ilmi toteamalla *Fazer*-konsernille *damn you*, mikä voisi vapaasti suomentua muotoon “voi sinua / voi sinun kanssasi” tai vaihtoehtoisesti korostaa, ettei kirjoittaja pysty vastustamaan kyseistä tuotetta. Viestin lopussa esiintyvä emoji voidaan tulkita irvistäväksi nauruksi, mikä kenties kuvastaa kirjoittajan huvittuneisuutta.

- (8) Minä en pidä tummasta suklaasta enkä marmeladista, mutta **damn you** @FazerSuomi ja #julia 😏 (Helsinki)

Esimerkissä 9 kirjoittaja puhuttelee selvästi toista käyttäjää, vaikka tämä ei olekaan merkinnyt käyttäjää omaan viestiinsä. On epäselvää, mistä kirjoittaja kiittää toista käyttäjää, mutta tämä korostaa kiitollisuuttaan käyttäen todennäköisesti oivaltamista implikoivaa, isoin kirjaimin kirjoitettua vokaaliparia *aa* ja liittää sen perään kiitoksen ja kolme huutomerkkiä. Hän myös tekee ehdotuksen, että toinen käyttäjä ilmoittaisi itsestään, jotta he voisivat *hengaa* eli viettää aikaa yhdessä.

- (9) AA kiitos !!! Ilmoita itsesi niin **damn right** voidaan hengaa !! (Espoo)

Kirjoittajan ehdotuksesta esimerkissä 9 voidaan kuitenkin päätellä, etteivät käyttäjät välttämättä tunne toisiaan, sillä kirjoittaja korostaa mahdollisesti toteamuksellaan “itsensä ilmoittamisesta” sitä, että toinen käyttäjä paljastaisi henkilöllisyytensä. Tätä ilmausta kirjoittaja painottaa käyttämällä vieraskielistä ilmausta *damn right*, joka voisi suomentua muotoon “totta hitossa” tai “aivan varmasti”, jossa *damn* edustuu positiivisessa, vakuuttelevassa funktiossa.

Lopuksi nostan vielä tästä kategoriasta yhden esimerkin (10), jossa tviittaaja siteeraa aluksi toista henkilöä lainausmerkkien avulla. Kyseisessä esimerkissä vieraskielinen ilmaus *damn right* puolestaan voisi vapaasti suomentua esimerkiksi muotoon “näin on”, mikä implikoi kirjoittajan olevan aiheesta samaa mieltä.

(10) “Palkansaajan käsitettä pitäisi laajentaa” No **damn right**. #freelancer #työ #itsensätyöllistäjä (Helsinki)

Esimerkin 10 tviittaaja käyttää aihetunnisteita *freelancer*, *työ* ja *itsensä työllistäjä*, jotka osaltaan viittaavat ilmeisesti tviittaajan omaan ammattiin. Näin ollen kirjoittaja todennäköisesti kokee palkansaajan käsitteen melko ahtaaksi. Kenties vieraskielinen ilmaus *damn right* yhdistettynä hieman korostettuun *no*-partikkeliin edustuukin ikään kuin sarkastisessa funktiossa, jolla kirjoittaja alleviivaa asennettaan aihetta kohtaan.

4.2.2 Välimerkinomaiset ilmaukset

Seuraavassa otan tarkasteluuni välimerkkien tyyppisessä ominaisuudessa toimivat, positiiviset *damn*-tviitit, joita on aineistossani kokonaisuudessaan 9. Tähän kategoriaan lukeutuvien tviittien luokittelu ei ole ollut täysin yksiselitteistä. Näin ollen tarkastelenkin seuraavassa kaikkia näitä tapauksia lähemmin.

Esimerkissä 11 tviittaaja kertoo, miten aamulenkki raikkaassa säässä teki *gutaa*, mikä voidaan nähdä puhekielisenä – joskin hieman vanhahtavana – ilmauksena adjektiiville ‘hyvä’. Kirjoittaja on kääntänyt tviittinsä sisällön myös englanniksi, mistä voidaan päätellä, että tällä on mahdollisesti ulkomaalaisia seuraajia. Suomenkielisessä virkkeessä kirjoittaja käyttää sanonnanomaista ilmausta *ai että teki gutaa*, mutta englanninkieliseen virkkeeseen ilmaus on käännetty muotoon *damn it felt good*.

(11) Aamulenkki heitetty raikkaassa säässä. Ai että teki gutaa! Morning run done although it was freezy, **damn** it felt good! #bodiasporttiajattsempistä #paksuhölkää... (Kotka)

Vieraskielinen voimasana *damn* ei edustu suomenkielisessä virkkeessä esimerkissä 11, vaan sitä tulee tarkastella osana englanninkielistä virkettä. Esimerkki on kiinnostava, koska siitä voidaan havaita, miten kirjoittaja viestissään suomentaa välimerkinomaisen voimasanan *damn* suomenkielisen interjektion ja alistuskonjunktion yhdistävään huudahdukseen *ai että*. Onkin mielenkiintoista, miten positiivissävytteisessä esimerkkitapauksessa kirjoittaja rinnastaa vieraskielisen voimasanan *damn* suomenkieliseen ilmaukseen *ai että*.

Sekä esimerkissä 12, 13 että 14 *damn* toimii melko samankaltaisessa funktiossa: se tietyllä tavoin korostaa ja alleviivaa adjektiivia tai tuntemusta, joka sitä seuraa. Esimerkissä 12 kirjoittaja osoittaa tviitin toiselle käyttäjälle merkitsemällä tämän julkaisuun @-merkin avulla. Hän toteaa toisen käyttäjän olevan *söpö*, ja korostaa sanomaansa käyttämällä vieraskielistä voimasanaa *damn* ennen adjektiivia *söpö*. Viestin kehuva, positiivista merkitystä kirjoittaja korostaa kahdella huutomerkillä ja tähtien kimallusta kuvastavalla emojiilla.

(12) @pohjoistuulesta **damn** ootpa söpö!! 🌟🌟 (Tampere)

Esimerkissä 13 kirjoittaja pohjustaa tviittinsä sanomaa asettamalla itsetuntonsa ikään kuin tietylle tasoasteikolle. Kirjoittaja hyödyntää predikaatitonta virkettä ja kaksoispistettä kenties tilaa sääntäkseen tai tyylittelykeinona. Tämän jälkeen kirjoittaja jatkaa itsetuntonsa kuvailua todeten seläävansa *omaa IG*, jolla hän viittaa kuvien jakamiseen tarkoitettuun sosiaalisen median palvelu *Instagramiin*, ja toteaa näyttävänsä hyvältä. Jälleen korostaakseen toteamustaan kirjoittaja lisää vieraskielisen voimasanan *damn* allatiivisijaisen, tuntemustaan kuvaavan ilmauksen *näytän hyvälle* edelle.

(13) Itsetunnon taso tänään: selaan omaa IG ja voin totee et **damn** näytän hyvälle (Kouvola)

Kuvaillessaan lukemansa kirjan juonta esimerkissä 14 tviittaaja pohtii, miten kirja voi olla useamman sadan sivun pituinen, sillä murha tapahtuu jo ensimmäisillä sivuilla. Hän kuitenkin toteaa kirjan olevan hyvä ja korostaakseen kokemustaan käyttää voimasanaa *damn*.

(14) Oj man, täs kirjas mitä luen on veljekset jotka tappo äitinsä. Ja mietin et kui täs voi olla monta sataa sivua ku se murha tapahtu jo ekoil sivuil, mut **damn** tää on hyvä. (Helsinki)

Esimerkin 15 tviittaaja viittaa ilmeisesti *The Voice of Finland Suomi* -laulukilpailuun todetessaan *Voicen* olevan viihdyttävä. Tämän jälkeen hän jatkaa adverbilla *siis* ja vieraskielisellä voimasanalla *damn* viitaten kenties kilpailun osallistujaan, Rafaelaan. Kyseisessä ilmauksessa ei ole verbiä, minkä voidaan tulkita edustavan jonkinlaista tyylittelyä tai korosteista huomiota kyseisen kilpailijan taidoista, ja tätä voimasana *damn* korostaa. Tämän jälkeen tviittaja jatkaa englanninkielisellä virkkeellä *you go girl*, mikä yhdistettynä ihastusta tai rakastumista kuvaavaan emojiin voidaan tulkita vaikuttuneena, kannustavana huudahduksena. Viestin lopussa tviittaaja vielä toteaa, ettei Heikissäkään ole vikaa viitaten ilmeisesti toiseen kilpailijaan.

(15) Voicehan on viihdyttävä. Siis **damn** toi Rafaela. You go girl! 🥰 Ei Heikissäkään vikaa. (Turku)

Todennäköisesti korostaakseen oivallustaan esimerkissä 16 kirjoittaja aloittaa tviittinsä kahdella huutomerkillä jatkaen viestiään huutamista kuvastavilla isoilla kirjaimilla. Hän toteaa, miten julkisuudesta tuttu kokki Sara La Fountain ja sosiaalisen median vaikuttaja Simply Kenna näyttävät hieman toisiltaan. Kirjoittaja on sensuroinut sukunimen asteriskin eli tähtimerkin avulla, mikä voi selittyä esimerkiksi sillä, että kyseinen henkilö on saanut jonkinlaista kyseenalaista mainetta Twitterissä tai muualla sosiaalisessa mediassa.

- (16) !!!TAJUSIN ET SARA LA FOUNTAIN JA SIMPLY K*NNA NÄYTTÄÄ VÄHÄ SAMALT **damn** miettiny ikuisuuden kuka siit tulee mieleen (Helsinki)

Vieraskielinen voimasana *damn* esimerkissä 16 osoittaa jonkinlaista taukoa, ja siihen kulminoituu kenties kirjoittajan oivallus kahden henkilön yhdennäköisyydestä ja siitä, miten tämä on miettinyt *ikuisuuden*, keitä henkilöt muistuttavat.

4.3 *Damn* negatiivisuutta ilmaiseksi funktioissa

Tässä luvussa tarkastelen tviittejä, joissa voimasana *damn* edustuu tulkintani mukaan negatiivisessa funktiossa. Kokonaisuudessaan yhteensä 50:stä voimasanan *damn* sisältämästä tviitistä 27 siis esiintyy negatiivisissa funktioissa (ks. taulukko 1 luvussa 4.1). Kuten edellä olen jo todennut, voimasanojen luokittelu funktioiden mukaan ei ole aina yksiselitteistä. Seuraavissa käsittelyluvuissa olen kuitenkin tehnyt tulkintoja kunkin tviitin voimasanaesiintymäkontekstin perusteella, ja pyrkinyt seuraavassakin esimerkkien avulla tekemään läpinäkyväksi tapausten luokitteluani.

4.3.1 Sanonnanomaiset ilmaukset

Esitin luvun 4.2.1 taulukossa 2 kootusti sanonnanomaisten *damn*-ilmausten kvantitatiiviset edustumat sekä tarkastelin oletusarvoisesti positiivisia edustumia tarkemmin. Kyseisissä tviiteissä voimasana edustuu usein yhdessä esimerkiksi interjektion tai persoonapronominin kanssa. Näistä negatiivisia, sanonnanomaisia ilmauksia on yhteensä 7, joita esittelen seuraavaksi tarkemmin.

Esimerkissä 17 kirjoittaja vastaa toiselle tviittaajalle merkiten tämän julkaisuun @-merkillä. Täysin selkeää tulkintaa aiemmin käydystä keskustelusta ei pystytä tekemään ainoastaan yhden tviitin perusteella, mutta englanninkielinen ilmaus edustuu harmittelevassa funktiossa kirjoittajan viitatessa toisen käyttäjän asuvan kaukana todeten *damn u*, jossa u-kirjain toimii lyhenteenä englannin kielen persoonapronominista *you* ‘sinä’. Kirjoittaja myös kuvaa omaa toimintaansa sulkumerkkien sisällä todeten heiluttelevansa nyrkkiä, minkä voidaan nähdä implikoivan harmistusta tai suuttumusta.

- (17) @induktioella ei oo mut vois olla!!!! **damn u** ku oot siellä kaukana (heiluttelee nyrkkiä) (Rovaniemi)

Kyseisestä esimerkistä (17) voidaan kuitenkin päätellä kahden tviittaajan olevan hyvissä väleissä, ja *damn u* onkin harmittelevaan muotoon kirjoitettu moite, joka kuitenkin kuvastaa lähinnä tviittaajan harmistusta siitä, ettei tämä kenties pääse näkemään tuttuaan pitkän välimatkan vuoksi.

Esimerkin 18 tviitistä puolestaan voidaan nähdä kirjoittajan harmitelleen aihetta ennenkin, sillä tämä toteaa itsekin tviitaneensa aiheesta puhekielisesti *salee* eli varmasti aiemminkin.

- (18) oon salee twiitannut tästä aiemminki mut **god damn** onko olemassa eväsrasioita jotka ei vuoda reppuun?? (Vantaa)

Kirjoittaja esittää tviitissään (esimerkki 18) retorisen oloisen kysymyksen siitä, onko olemassa sellaisia eväsrasioita, jotka eivät vuoda reppuun. Tviitin negatiivinen sävy voidaan päätellä siitä, miten kirjoittaja käyttää virkkeen keskellä vieraskielistä ilmausta *god damn*, minkä jälkeen hän jatkaa kysymystä päättäen sen vielä kahteen kysymysmerkkiin, jotka voidaan tulkita korosteisena tyylikeinona kysymyslauseessa. Esimerkkitapauksessa *god damn* voisi kenties suomentua vapaasti muotoon “voi luoja” tai “voi herrajumala”.

Esimerkki 19 on myös yksi aineistossani esiintyvistä tulkinnanvaraisista tapauksista. Siinä kirjoittajan käyttämä *damn girl* voitaisiinkin tulkita myös positiiviseksi.

- (19) Grutsi on nyt laivalla lol se mee viroon yksin kosk hmn on boyfriendin synttäre, siis se skippa koulua 2 päivää **damn girl** (Helsinki)

Tarkasteltaessa esimerkkitviittiä 19 voidaan kuitenkin havaita, miten kirjoittaja kertoo mahdollisesti toisesta käyttäjästä (*Grutsi*), joka on kyseisellä hetkellä laivalla matkalla Viroon, koska on *boyfriendin* eli poikaystävän syntymäpäivä. Kirjoittaja toteaa myös, miten mahdollinen toinen käyttäjä *skippa koulua 2 päivää* eli oletettavasti jättää käymättä koulussa kahden päivän ajan. Tässä yhteydessä *damn girl* voidaankin tulkita moittivana huomautuksena, ikään kuin “hitto sinun kanssasi”, mutta on toki mahdollista, että kirjoittaja myös ihailee tällaista toimintaa, mikä antaisi vieraskieliselle ilmaukselle positiivisen funktion.

Voidaan päätellä, ettei suomi mahdollisesti ole esimerkin 19 kirjoittajan äidinkieli, sillä tviitissä on runsaasti kirjoitusvirheitä verbien taivutuksessa (*mee viroon* – menee Viroon, *skippa koulua* – skippaa koulun) ja nominin monikkomuodossa (*synttäre* – synttärit). Tviitissä on myös runsaasti englannin kielestä lainattuja ilmauksia, kuten puhekielinen, huvittuneisuutta ilmaiseva lyhenne *lol* muodostettuna sanoista *laughing out loud* tai *lots of laugh* eli ”nauraa ääneen” tai ”paljon naurua”. Se voisi osaltaan korostaa tviitin positiivista sävyä, mutta on myös mahdollista, että kyseistä lyhennettä

käytetään tässä sarkastisesti epäuskoisen naurun tai ivallisen huvittuneisuuden ilmaisemiseen. Esimerkiksi Halosen (2009: 349) tutkimuksessa sekä maahanmuuttajataustaiset että suomea äidinkielenään puhuvat nuoret käyttivät teksteissään lyhennettä usein ironian merkityksessä “aidon” naurun sijaan. Esimerkin 19 kirjoittaja käyttää myös ‘poikaystävästä’ englanninkielistä vastinetta *boyfriend* sekä lopussa ilmausta *damn girl*. Voidaan kuitenkin todeta, että vieraskielisten ainesten käyttö yleisesti muuten suomenkielisessä kontekstissa voi olla luontevaa myös äidinkielisillä puhujilla. Esimerkin 19 kirjoittaja onkin mukauttanut poikaystävästä merkitsevän lainasanan suomen kielioppiin sopivaksi lisäämällä vieraskieliseen sanaan ylimääräisen vokaalin *-i-* ja genetiivin päätteen. Tällainen kielten vaihtelu voi selittyä esimerkiksi leikittelyfunktiolla.

Kirjoittaja toteaa luvanneensa mennä iltavuoroon esimerkissä 20. Tviitin negatiivisuudesta implikoi se, että kirjoittajaa on pyydetty töihin ja tämä on luvannut mennä: ilmauksessa *lupasin vielä mennä* korostuukin nimenomaisesti adverbi *viel(ä)*. Se voidaankin tulkita kirjoittajan itsensä epäuskoisena tai mahdollisesti pettynään toteamuksena siitä, ettei tämä välttämättä ole asiasta kovin innoissaan, vaikka onkin lupautunut.

(20) **Oh damn** pyydettiin huomen iltavuoroon ja lupasin vielä mennä (Rauma)

Esimerkissä 21 puolestaan tviittaaja kritisoi, miten televisiossa näytettävien jääkiekko-otteluiden vuoksi perutaan muita ohjelmia. Tviitti on selvästi negatiivissävytteinen, sillä aluksi kirjoittaja pohjustaa, ettei häntä haittaisi jääkiekko-otteluiden näyttäminen yleisesti ottaen, joskin hän korostaa näytettävien otteluiden suurta määrää ilmauksella *koko ajan ja joka päivä*.

(21) siis mulla ei ois mitään sitä vastaa että tota jääkiekkoa tulee koko ajan ja joka päivä telkkarista JOS sen takia ei peruttais kaikkia muita ohjelmia niiku voitteko kehittää sille oman kanavan tai jotai???? **god damn it** (Naantali)

Kirjoittaja myös perustelee toteamustaan väittämällä hieman liioitellen, miten kaikki muut ohjelmat perutaan. Näiden lisäksi kirjoittaja painottaa alistuskonjunktioita *jos* kirjoittamalla sen kokonaan isoin kirjaimin. Tviittaaja myös ikään kuin osoittaa puheenvuoronsa televisiokanaville ja puhuttelee heitä kysymällä, voisivatko nämä kehittää oman kanavan jääkiekko-otteluille. Lisäksi kirjoittaja korostaa kysymystään käyttämällä neljää kysymysmerkkiä. Hän päättää tviittinsä vieraskieliseen ilmaukseen *god damn it*, mikä voidaan kontekstissaan tulkita negatiivisessa merkityksessä “voi hyvä tavaton”.

Tarkasteltaessa esimerkkiä 22 ei puolestaan pystytä varmaksi päättelemään tviitin kontekstia. Voidaan kuitenkin olettaa kirjoittajan käyneen jonkinlaista keskustelua useamman muun henkilön kanssa, sillä tämä puhuttelee näitä monikon toisessa persoonassa.

(22) **Voi damn** nyt teitä, antakaa armoa! 😊 (Turku)

Esimerkin 22 tviitti on yksi niistä aineiston tapauksista, joiden tulkinta osoittautui hieman haastavaksi, sillä kirjoittaja “anelee armoa” muilta käyttäjiltä, mutta lopussa esiintyvä, hikikarpalo otsalla naurava emoji voidaan kuitenkin tulkita esimerkiksi helpottuneisuuden symbolina. Kyseistä emojiä voidaan myös käyttää kuvastamaan jonkinlaista hymyä, joten se voidaankin tulkita positiiviseksi. Tviitin alun ilmaus *voi damn nyt teitä* puolestaan edustuu ilmeisesti negatiivisena – joskin eräänlaisena leikkisänä – puhutteluna.

On kuitenkin kiinnostavaa, miten kirjoittaja yhdistää sanonnanomaiseen ilmaukseensa sekä suomea että englantia muodostaen ilmauksen *voi damn* sen sijaan, että olisi esimerkiksi käyttänyt kokonaan suomenkielistä ilmausta *voi hitto* tai englanninkielistä ilmausta *oh damn*. Viesti myös noudattaa kirjoitetun kielen konventioita, joihin kirjoittaja yhdistää englannin kielen aineksen. On mahdollista, että kirjoittaja käyttää vieraskielistä voimasanaa osoittaakseen, ettei viestin ole tarkoitus olla hyökkäävä. Toisaalta ilmaus *voi* myös tuoda muuten muodollisen sävyiseen tviittiin tietynlaista puhekielisyyttä ja näin ollen korostaa sitä, ettei kirjoittaja aidosti anele armoa tai ole täysin tosissaan.

4.3.2 Välimerkinomaiset ilmaukset

Tässä luvussa tarkastelun kohteena ovat negatiiviset, välimerkinomaiset *damn*-ilmaukset. Yhteensä niitä on 20, joista olen ottanut lähempään tarkasteluuni 12 esimerkkiä.

Esimerkissä 23 tviittäjä kertoo aihetunnisteen avulla, miten tämän tyttären luokse saapui poika *mautolla* eli mopoautolla. Kirjoittaja toteaaakin tviitin lopussa *damn I'm old*, mikä suomentuu lähes suoraan muotoon “hitto, että olen vanha”.

(23) Tähän on tultu, että kotiin mun oman pikku tyttären luokse saapuu poika kylään #mauto'lla, **damn** I'm old 😊😘😊 (Kaarina)

Esimerkkitviitin 23 luokittelu osoittautui myöskin haastavaksi, sillä kirjoittajan käyttämät emoji:t voivat kuvastaa erilaisia tunnetiloja: ensimmäinen emoji kuvastaa mahdollisesti virmistystä tai vaihtoehtoisesti irvistystä. Toinen emoji puolestaan voi olla leikkisä irvistys tai se voi mahdollisesti kuvata etovaa oloa, kun taas viimeinen emoji on mahdollisesti vilpittön hymy tai se voi edustua ironisessa merkityksessä. Voidaan kuitenkin olettaa, että vieraskielinen voimasana *damn* toimii tviitissä negatiivisessa funktiossa, sillä se painottaa kirjoittajan viestiä ja korostaa tämän leikillisen harmistunutta toteamusta ikääntymisestä. Tviitin monitulkintaisuus voi osittain myös korostaa, ettei kirjoittaja ole

ikäntymisestään aidosti harmissaan, vaikka voimasana osallistuukin tviitissä juuri harmittelun tuottamiseen.

Esimerkin 24 tviitin sisällön ymmärtämiseen tarvitaan taustoituksena melko runsaasti tietyn aihepiirin teemasanan tietämystä. Tviitissään kirjoittaja pohtii tietyn hahmon *cossaamista*, mikä on suomenkielinen lyhenne englannin kielen sanasta *cosplay* eli *costume play*, jossa harrastajat puukeutuvat muun muassa erilaisiksi anime-, manga- tai sarjakuvahahmoiksi. Tämän jälkeen kirjoittaja toteaa *damn Kanan your bobbies*, jossa *Kanan* on tietyn hahmon erisnimi ja *bobbies* ‘saappaat’ puolestaan englannin puhekielinen ilmaus. Tviitti voisikin vapaasti suomentua esimerkiksi seuraavaan muotoon: “Mietin tekeväni tästä hahmosta *cosplay*-asun, mutta hitto *Kanan* noita saappaitasi”.

(24) Mietin tän *cossaamista* mut **damn** Kanan your bobbies (Tampere)

Kirjoittaja implikoikin esimerkkiviitissä 24, että *Kanan*-hahmon saappaat ovat kenties jollain tavoin mahdottomat hankkia, sillä tämä toteaa miettineensä jonkin asian tekemistä (*tän cossaamista*), mutta tämä ei jostain syystä todennäköisesti onnistukaan, mikä käy ilmi rinnastuskonjunktioista *mut*. Tällöin vieraskielinen voimasana *damn* toimiikin negatiivisessa, harmittelevassa funktiossa kirjoittajan päädyttyä lopputulokseen asusteiden hankinnan haasteista.

Esimerkissä 25 tviittaaja puolestaan toteaa, miten ihmiset ärsyntyvät, kun tämä ottaa usein kuvia, joita ei kuitenkaan *postaa* eli julkaise mihinkään sosiaaliseen mediaan.

(25) Ihmiset kans ärsyyntyy nii usein ku otan kuvii jutuist tai itestäni mutten postaa niitä mihinkää. Everything is so **damn** warped (Helsinki)

Kirjoittaja päättää tviittinsä (esimerkki 25) vieraskieliseen virkkeeseen, joka voitaisiin vapaasti suomentaa muotoon: “Kaikki on niin hiton kieroutunutta.” Vieraskielinen ilmaus *damn* esiintyy muutenkin englanninkielisessä virkkeessä, mutta tapaus on mukana analyysissäni ensimmäisen virkkeen suomenkielisen asun vuoksi. Koodinvaihdon näkökulmasta kirjoittajan motiivit jäävät arveluiden varaan, mutta esimerkissä tviitin jälkimmäinen virke olisi suomenkielisenä ollut eri tavalla painokas, mikäli tviittaaja olisi kirjoittanut sen suomeksi: erityisesti suora suomennos adjektiivista *warped* ‘kieroutunut’ ei välttämättä palvelisi tviitin muuten melko kepeää, toteavaa funktiota.

Aineistosta voidaan huomata, että vieraskielinen voimasana esiintyy myös tyyliltään hyvin erilaisissa tviiteissä. Esimerkissä 26 tviittaaja merkitsee aluksi kaksi muuta tiliä @-merkillä, minkä jälkeen hän viittaa elokuvaan *Hiljaiset sillat*², jonka toteaa *ravistelevan sielua*.

² Elokuva pohjautuu Robert James Wallerin (1993) romaaniin *The Bridges of Madison County* ja sen on ohjannut Clint Eastwood vuonna 1995.

- (26) @MiiMaaRuu @mikkhe Hiljaiset sillat ravistelee sielua. Olin palannut Kaliforniasta, onnettoman rakastuneena. Ystäväni joutui viemään mut viskipaukulle suoraan leffasta, koska volloitin kuin Niagara. Se lopun liikennevalokohtaus. Open the **damn** door! huutaa koko maailma. (Järvenpää)

Oletusarvoisesti esimerkin 26 tviittaaja viittaa kyseiseen elokuvaan, sillä hän taivuttaa verbiä yksikön kolmannessa persoonassa *ravistelee* eikä toisaalta voida myöskään olettaa kirjoittajan puhuvan kirjaimellisesti silloista, jotka ovat hiljaisia. Tviittaaja myös kertoo palanneensa Kaliforniasta rakastuneena, jolloin hänen ystävänsä oli vienyt tämän *viskipaukulle suoraan leffasta*, mikä antaa vahvistuksen siitä, että kirjoittaja viittaa elokuvaan. Tviittaaja mainitsee elokuvan lopussa olevan liikennevalokohtauksen ja käyttäessään pronominia *se* olettaakin, että lukija tietää kyseisen elokuvan ja sen nimenomaisen, lopussa olevan liikennevalokohtauksen. Hän päättää tviittinsä vieraskieliseen huudahdukseen *open the damn door*, joka suomentuu suoraan muotoon “avaa/avatkaa se hiton ovi”. Kenties elokuvassa on kohtaus, jossa kyseinen huudahdus on henkilöihahmon repliikki. Vaihtoehtoisesti kirjoittaja saattaa viitata johonkin elokuvakohtaukseen ikään kuin ohjaamalla itse henkilöihahmoa avaamaan jonkin oven. Kirjoittaja on myös tviitissään käyttänyt erityisen runollista kieltä, joten mahdollisesti tämä viittaa itseensä kertoessaan omista sydänsuruistaan. On mahdollista, että kirjoittaja toteaakin itse ajatelleensa, miten maailma huutaa avaamaan oven ja näin ollen jatkamaan eteenpäin.

Esimerkin 27 tviitin kirjoittaja aloittaa kertomalla C-vitamiinin käytöstä toteamalla ottavansa enemmän kuin yhden sellaisen – todennäköisesti tabletin – päivässä. Tämän jälkeen kirjoittaja vaihtaa viestinsä kielen kokonaan englanniksi.

- (27) Joo nyt kyl vedän enemmän ku yhe c vitamiinin päiväs, gotta balance this shit out on my **damn** own I DO ALL THE WORK IN THIS HOUSE OF FLESH (Helsinki)

Tviitissä 27 esiintyvä *house of flesh* viittaa suomeksi kutakuinkin ilmaukseen “lihasta muodostunut talo”. Vapaa suomennos huutamista kuvastavalle, isoilla kirjaimilla kirjoitetulle virkkeelle olisikin ”teen itse kaiken työn tässä lihasta muodostuneessa talossa”. Se puolestaan implikoi kirjoittajan viittaavan ihmisvartaloon ja näin ollen itseensä. Sitä edeltänyt virke voidaankin suomentaa ikään kuin turhautuneeksi toteamukseksi siitä, miten hänen täytyy tasapainottaa *tämä paska itse(kseni)*.

Vieraskielisen voimasanan *damn* funktio virkkeessä on kontekstissaan selvästi negatiivinen. On mielenkiintoista tarkastella, miten kirjoittaja vaihtelee rekistereitä esimerkin 27 viestissään. Hän aloittaa tviitin muodossa *joo nyt kyllä vedän* korostaen tehneensä päätöksen mahdollisen harkinnan jälkeen. Tämän jälkeen kirjoittaja vaihtaa kielen kokonaan englanniksi, mikä voi selittyä useilla eri syillä. Kenties kirjoittaja kokee, ettei viestin asiasisältö olisi välittynyt muille täysin samalla sävyllä, mikäli tämä olisi kirjoittanut sen suomeksi.

Voidaan toki myös pohtia, kokeeko kirjoittaja kenties aiheen tietyllä tavoin tabun omaiseksi ja näin ollen käyttää mieluummin englantia. On kuitenkin todennäköistä, että kyseessä on niin kutsuttu tyyllitysfunktio, joka edustuu kirjoittajan ylitlemällä eri kieliä (vrt. Lehtonen 2015). Erityisesti helsinkiläisnuorten kielen moninaisuutta voidaankin perustella kielentutkijoiden käyttämällä termillä *crossing* eli *kielenylitys*, jossa puhuja vaihtaa välillä toiseen, mahdollisesti jopa sellaiseen kieleen, jota ei itse täysin osaa. Tällainen kielenylitys voi osaltaan luoda yhteenkuuluvuutta ryhmän sisällä ja rohkaista puhumaan vieraita kieliä. (Heikkinen & Mantila 2011: 109.) Muuten esimerkin 27 tviittaaja kirjoittaa pienillä kirjaimilla, mutta vaihtaa viimeisessä virkkeessä kokonaan isoihin kirjaimiin kenties kuvastamaan huutamista ja korostaakseen turhautumistaan.

Puhutellessaan omaa alitajuntaansa esimerkissä 28 kirjoittaja käyttää puhekielisen täytesanan ja vieraskielisen voimasanan yhdistävää ilmausta *niinkun damn*, Viimeinen virke tuokin tviittiin kontekstia kirjoittajan todetessa, ettei kaikkia traumoja tarvitsisi selvittää yhden yön aikana.

- (28) Niinkun **damn** alitajunta, jotain armoa pliis. Ei niitä kaikkia traumoja tarvii yhden yön aikana selvittää. (Pohjois-Karjala)

Tämä onkin jatkoa esimerkkitviitin 28 alun puhuttelevalle sävyille, jonka kirjoittaja osoittaa alitajunnalleen pyytämällä *jotain armoa pliis*. Toteamuksessa esiintyy englannin kielen pyynnöstä johdettu lainasana *pliis* ‘please’, jonka yleisesti mielletään kytkeytyvän nuorten naisten puheeseen, vaikka sen käyttöä voidaankin havaita eri-ikäisillä puhujilla. Asennetutkimus myös osoittaa, ettei se niinkään edustu ystävällisyyttä korostavassa funktiossa vaan lähinnä sävyiltään epätoivoisissa tai vetoavissa pyynnöissä, kuten esimerkki 28 myös osoittaa. Lähtökohtaisesti *pliis* voidaan nähdä kohteliaassa, ystävällisyyttä korostavassa funktiossa (Peterson 2017: 17–18). Kuitenkin esimerkissä 28 *pliis* edustuu sarkastisen sävyisessä pyynnössä, sillä viestistä voidaan tulkita kirjoittajan turhautuminen yön aikana läpikäytyihin ajatuksiin. Näin ollen sekä *pliis* että vieraskielinen voimasana *damn* edustuvat negatiivisessa funktiossa.

Toiselle käyttäjälle vastatessaan esimerkissä 29 kirjoittaja osoittaa todennäköisesti empatiaa toteamalla aluksi uskovansa, mitä toinen sanoo ja mahdollisesti tuntee. Tästä voidaankin päätellä toisen käyttäjän kertoneen omista negatiivisista tunteistaan, johon tviittaaja osoittaa myötätuntoaan.

- (29) @MissAlisu Uskon. Jotenkin pitäisi yrittää unohtaa se mikä painaa mieltä, mutta **damn** kun se voi olla ajoittain vaikeaa. (Vaasa)

Tämän jälkeen kirjoittaja jatkaa esimerkissä 29 kannustavan oloisella, passiivimuotoisella toteamuksella siitä, miten pitäisi unohtaa mieltä painavat asiat, mutta *damn kun se voi olla ajoittain vaikeaa*. Virke implikoikin kirjoittajan kertovan omasta kokemuksestaan toiselle käyttäjälle. Vieraskielinen

voimasana puolestaan toimii sävyiltään valittelevassa ja huokaavassa toteamuksessa, joka painottaa tviittaajan viestiä siitä, ettei mieltä painavia asioita ole helppo unohtaa. Voimasana *damn* tuottaakin tähän, mahdollisesti arkaluontoiseksi tulkittavaan aiheen käsittelyyn oman sävynsä, sillä se edustuu muuten suomenkielisessä harmittelussa.

Esimerkissä 30 *damn* edustuu puolestaan harmistuksen tunnetta korostavana voimasananana. Kirjoittaja kertoo ostaneensa harrastukseensa liittyvän ajopuvun ennen Tšekin matkaa, mutta totesi housuja testatessaan niiden olevan lyhyet ja päättääkin tviittinsä toteavaan, harmittelevaan tai pettymystä kuvastavaan voimasanaan *damn*.

- (30) Kauheella kiireellä ostin ajopuvun ennen Tšekin reissua. Työt haitanneet harrastustoimintaa. Nyt testasin pukua ajossa. Housut lyhyet, **damn** (Valkeakoski)

Esimerkin 31 tviitissä kirjoittaja puolestaan kertoo, miten tämän äiti on kertonut stressin voivan pahentaa munasarjakipuja. Tämän jälkeen kirjoittaja toteaa *damn ku oli oikees* viitaten äitinsä olleen oikeassa. Esimerkissä 31 *damn* voidaankin tulkita negatiivisessa funktiossa.

- (31) Mulla ei oo ollu outoi munasarjakipui koko vuotena mitä helvettiä, äiti sano et stressi voi pahentaa niit ja **damn** ku oli oikees. (Helsinki)

Damn voi toisaalta esimerkkiviitin 31 kontekstissa toimia myös erityisesti puhutussa kielessä esiintyvänä, huudahduksenomaisena harmistuksen osoituksena. On myös mahdollista, että kirjoittaja kokee jonkinlaista epäuskoa äitinsä oikeasta päätelmästä, jolloin voimasanan *damn* voidaan nähdä kuvastavan jonkinlaista hämmästyttä tai yllättyneisyyttä.

Viestin 32 alkuun kirjoittaja on merkinnyt toisen käyttäjän ja puhuttelee tätä muistellen omaa nuoruuttaan 80-luvulla, jolloin *matikanoppa* eli todennäköisesti matematiikan opettaja on laittanut televisiosta hiihtokilpailut näkyviin. Näissä kilpailuissa *Mietaa* eli ilmeisesti hiihtäjä Juha Mieto hiihti *jossain damn kisoissa*. Tviitti itsessään tarjoaa hieman taustatietoa kirjoittajan mahdollisesta iästä, sillä tapahtumat sijoittuvat 80-luvulle, jolloin kirjoittaja on ollut peruskoulussa.

- (32) @njayhee31 Joo sä et oo varmaan eläny sitä aikaa mut mä oon: joskus 80-luvulla matikanoppa ”Löytyy” laitto TV:n päälle kun Mietaa hiihti jossain **damn** kisoissa ja katsottiin sitä sitten matikan sijaan! (Tampere)

Vaikka *damn* voidaankin nähdä negatiivisessa funktiossa ja vähättelevän adjektiivin ominaisuudessa esimerkissä 32, tuo se kuitenkin jonkinlaista kepeyttä kirjoittajan viestiin: tämän tarkoitus on kuitenkin muistella kouluajojaan, ja voidaan myös olettaa, että television katseleminen matematiikan opiskelun sijaan on ollut lähtökohtaisesti positiivinen kokemus.

Esimerkissä 33 edustuu runsaasti englannin kielen aineksia, mukaan lukien vieraskielinen voimasana *damn*.

(33) onks tää joku white people omnivore juttu kosk **damn** lihansyöjät on wild (Pirkkala)

Tviitin 33 kontekstista ei voida päätellä, mihin kirjoittaja viittaa *tällä*, mutta tämä kuitenkin pohtii, onko kyseessä jokin *white people omnivore juttu*. Suora suomennos tälle ilmaukselle olisi “kaikkiruokaisten [ihonväritään] valkoisten ihmisten juttu”. Tätä kirjoittaja jatkaa toteamalla lihansyöjien olevan *wild* ‘villejä’. Viestinsä sisältää kirjoittaja painottaa englannin kielen voimasanalla *damn*. Kenties kirjoittaja joko leikittelee kielellä, jolloin vieraskieliset ilmaukset edustuvat jonkinlaisena tyyllittelykeinona. Vaihtoehtoisesti suomi ei välttämättä ole tviittaajan äidinkieli, joten tämä turvautuu englanninkielisiin vastineisiin. On myös mahdollista, ettei “kaikkiruokaisiin valkoisiin ihmisiin” viittäminen yleisesti ottaen ole luontevaa suomeksi. Kenties kirjoittaja seuraa aktiivisesti sosiaalisen median alustoja, joista tälle on tarttunut kielenkäyttöön vieraskielisiä käsitteitä, joilla erityisesti englannin kielellä pyritään kategorisoimaan muun muassa erilaisia ruokavalioita noudattavia ihmisiä.

Myös esimerkissä 34 tviittaaja käyttää englannin kielen aineksia muuten suomenkielisen virkkeen keskellä. Aluksi hän toteaa, miten *on niin vitun vaikee mind yo damn business*, jossa englannin puhekielinen ilmaus “mind your business” voidaan suomentaa lähes suoraan muotoon “huolehtia omista asioistaan”.

(34) on niin vitun vaikee mind yo **damn** business haluuk kukaa riidellä mun kaa (Järvenpää)

Tviitin 34 ilmausta tviittaaja korostaa englanninkielisellä voimasanalla *damn*, mikä voidaan nähdä tyypillisenä erityisesti englannin kielessä: “mind your business” on itsessään melko neutraali ilmaus, mutta “mind your *damn* business” antaa ilmaukselle negatiivisen ja painokkaan sävyn. Tätä kirjoittaja jatkaa kysymällä, haluaako kukaan riidellä tämän kanssa. Tviitin kontekstia ei pystytä tulkitsemaan, joten kokonaisuudessaan kysymys vaikuttaa hieman irralliselta. Kirjoittaja ei kuitenkaan todennäköisesti yleisesti tarkoita passiivimuotoisella ilmauksellaan sitä, että omista asioista huolehtiminen on vaikeaa, vaan voidaan tulkita tämän viittaavan toisen henkilön käytökseen todetessaan näin.

On mielenkiintoista, miten esimerkkitviitin 34 kirjoittaja käyttää ensimmäisessä virkkeessä melko voimakasta suomen kielen kirosanaa pohtiessaan, miten *on niin vitun vaikee* huolehtia omista asioistaan. Miedompi voimasana *damn* edustuu kuitenkin passiivissa kirjoittajan kritisoidessa ihmisten kyvykkyydestä huolehtia omista asioistaan. Onkin mahdollista, että kirjoittaja on käyttänyt mietoa vieraskielistä voimasanaa juuri siksi, että viestin alussa on jo korosteisen voimakas suomen kielen kirosana. Toisaalta ”mind your own business” on melko vakiintunut englanninkielinen konstruktio,

jota kirjoittaja painottaa vieraskielisellä voimasanalla *damn*. Näin ollen kyseisen tviitin voisi myös kategorisoida negatiivisiin, sanonnanomaisiin *damn*-ilmauksiin.

4.4 Tulosten koontia

Luvuissa 4.2 ja 4.3 olen tarkastellut englanninkielistä voimasanaa *damn* positiivisissa ja negatiivisissa funktioissa erikseen sanonnanomaisissa ilmauksissa ja välimerkinomaisissa ilmauksissa. Kuten aiemmin on jo tullut esiin, ei kaikissa tapauksissa voida olla täysin varmoja tviittajan tarkoittamasta sävystä, mutta aineistoa tutkiessani tviittiesimerkit ja niissä edustuvat voimasanat hahmottuvat laadullisen sisällönanalyysin mukaan karkeasti positiivisiin ja negatiivisiin sekä edelleen sanonnanomaisiin ja välimerkinomaisiin kategorioihin.

Tarkasteltaessa sanonnanomaisia *damn*-ilmauksia havaittiin, että niistä suurin osa (12/19) esiintyy kontekstinsa perusteella positiivisissa tai positiivissävytteisissä ilmauksissa. Neutraaleja ilmauksia ei ole lainkaan, joten sanonnanomaisista *damn*-ilmauksista 7 on negatiivisia. Sen sijaan välimerkinomaisista *damn*-ilmauksista 9 edustuu analyysini mukaan positiivisissa funktioissa, 20 on tulkittavissa funktioiltaan negatiivisiksi ja 2 neutraaleiksi. Näyttääkin siltä, että ainakin tässä aineistossa esiintyvät, negatiivisissa funktioissa edustuvat *damn*-tapaukset toimivat tyypillisimmin välimerkinomaisina. Kuten analyysiluvun 4 alussa totesinkin, on analyysin ja tutkimustulosten kannalta myös huomionarvoista, että jotkin *damn*-tapaukset esiintyvät osana pidempää englanninkielistä ilmausta. Näiden tviittien sisällyttäminen tutkimukseeni on kuitenkin ollut perusteltua, sillä kyseisissä koodinvaihtotapauksissa suuri osa muusta tviitistä on kirjoitettu suomeksi.

On kiinnostavaa, miten voimasanan *damn* sisältävät tviitit ovat toisinaan myös monitulkintaisia ulkopuolisen analysoijan näkökulmasta: voimasana itsessään on voinut edustua rakenteeltaan tietyn sävyisessä funktiossa, mutta tviitti kokonaisuutena on sävyltään täysin eri (esimerkiksi ilmaus *damn girl* tviittiesimerkissä 19). Tällaisten tapausten vuoksi tviittien kirjaimellisessa tulkinnassa onkin täytynyt olla varovainen ja pyrkiä sen sijaan muodostamaan jonkinlaista kokonaiskuvaa voimasanan ympärillä.

Rautjärvi (2008) on tarkastellut pro gradu -tutkielmassaan 13–16-vuotiaiden suomenkielisten tamperelaisnuorten puheessa esiintyvää kielenylitystä englantiin. Hänen mukaansa kielenylitystä englantiin esiintyy nuorilla puhujilla epämuodollisissa tilanteissa ja sillä on usein stilistinen tehtävä. Lehtosen (2015: 44) mukaan kielenylitystä voidaan tarkastella koodinvaihdon käsitteistöllä, jossa kuitenkin korostuu sen sosiolingvistinen luonne eli kenelle kielellisten resurssien koetaan kuuluvan ja miten tätä ilmaistaan. Rautjärven (2008) tutkimus osoittaa, ettei kielenylitys englantiin ole kovin

yleistä, mikä ei ole linjassa tutkimukseni havaintojen valossa nykytilanteesta: Rautjärven (2008) tutkimustulokset ovat olleet ajankohtaisia kolmetoista vuotta sitten, kun taas oman tutkimukseni aineisto antaa päinvastaisia tuloksia, sillä useat tviitit osoittavat kielenlityksen englantiin olevan varsin runsasta. Aineistoni on toki koostettu osin englannin käyttöä esiin nostavalla hakukomennolla, minkä lisäksi tarkastelen kirjoitettua kieltä. Tutkimustulokseni myös tukevat Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) kielitietoisuustutkimusta, jonka mukaan monet toteavat käyttävänsä voimasanaa *damn* lähinnä kirjoittamalla viestiessään.

4.5 *Hitto* positiivisuutta ilmaisevissa funktioissa

Tässä luvussa analyysini rakentuu samaan tapaan kuin edellä tarkastellessani tapauksia, joissa edustuu voimasana *damn*. Jatkan nyt analyysiäni tarkastelemalla vastaavaan tapaan ensin sellaisia tviittejä, joissa voimasanaa *hitto* käytetään positiivissävytteisissä funktioissa. Sellaisia korpuksesta keräämiäni tviittejä, joissa esiintyy voimasana *hitto*, on rajautunut tutkimukseeni yhteensä 385 (ks. luku 4.1). Näistä 153 on sellaisia, joiden voidaan tulkita esiintyvän positiivisissa funktioissa.

4.5.1 Sanonnanomaiset ilmaukset

Positiivisia, sanonnanomaisia *hitto*-tapauksia on aineistossani kokonaisuudessaan 100. Tällaisissa tapauksissa voimasana esiintyy usein esimerkiksi interjektion tai kieltosanan kanssa.

Esimerkissä 35 kirjoittaja korostaa tyyliltään toteavaa kehua sanonnanomaisella ilmauksella *voi hitto*. Tviitin positiivissävytteisyydestä implikoi liioitteleva adjektiivi *superhyvä* viitattaessa pizzeriaan.

- (35) **Voi hitto** meillä on superhyvä italialainen pizzeria uuden toimistorakennuksen katutasossa. Tää tulee kalliiksi. Ja läskiksi. 🍕❤️ (Vaasa)

Voidaan myös olettaa, ettei kirjoittaja esimerkissä 35 ole aidosti huolissaan rahallisesta menetyksestä tai painonnoususta, sillä lähtökohtaisesti uuden pizzerialan kehuminen on tviitissä korostainen elementti. Pizzaa ja sydäntä kuvastavien emojioiden voidaan myös nähdä korostavan viestin positiivisuutta.

Ilmausta *voi hitto* käyttää myös esimerkin 36 kirjoittaja kehuessaan laulaja Alman ääntä. Kirjoittaja ei käytä positiivisia adjektiiveja, mutta toteamuksensa perään hän on liittänyt emojiin, jolla on silmien tilalla sydämet. Lisäksi kirjoittaja jatkaa, miten Alma on *mielettömän upea*, mikä osaltaan myös implikoi tviitin positiivisesta sävystä.

- (36) **Voi hitto** mikä ääni 🥰. Mielettömän upea #Alma @ Hartwall Areena (Helsinki)

Esimerkissä 37 kirjoittaja toteaa Euroviisuissa esitetyn kappaleen olevan *maaginen itkubiisi* korostaen tätä sanonnanomaisella ilmauksella *ei hitto* painottaen toteamustaan. Esimerkissä 38 tviittaa ei puolestaan osaa päättää, minkä opiskelupaikan valitsisi. Hän toteaa, että paikka olisi vapaana *sinneki (Stadiaan)*, jossa -kin -päätteestä voidaan päätellä kirjoittajan saaneen saman viestin toises-takin opiskelupaikasta. Tämän hän tuo ilmi todetessaan, ettei osaa päättää vaihtoehtojen välillä.

(37) **Ei hitto** miten maaginen itkubiisi #POR #Eurovision #euroviisut (Hämeenlinna)

(38) **Ei hitto** nyt sain stadiasta viestin et ois sinneki paikka vapaana, en osaa päättää meenkö omniaan vai stadin ammattiopistoon halp! (Helsinki)

Viestinsä (esimerkki 38) kirjoittaja aloittaa sanonnanomaisella ilmauksella *ei hitto*, jolla tämä viittaa dilemmaansa joutuessaan valitsemaan kahden vaihtoehdon väliltä. Voimasana edustuu kuitenkin positiivisessa funktiossa, sillä lähtökohtaisesti kirjoittaja on päätenyt onnekkaaseen tilanteeseen joutuessaan valitsemaan kahden opiskelupaikan välillä.

Ei hitto edustuu positiivisessa funktiossa myös esimerkissä 39 kirjoittajan osoittaessa korosteisesti huvittuneisuuttaan. Ilmaus *ei hitto* edustuu epäuskoisuutta ja huvittuneisuutta painottavassa merkityksessä kirjoittajan todetessa tapahtuneen olleen *läppä* ja jatkaen tätä usealla kyyneleet silmissä nauravalla emojiilla. Puhekielenomainen ilmaus (*ei hitto mikä läppä*) voidaankin nähdä ikään kuin merkityksessä “tämä on jo huvittavaa, en voi uskoa tätä”.

(39) **Ei hitto** mikä läppä 🤔🤔🤔 ei voi ees olla! Annoin viime vlpna numeron jollekin random jäbälle, joka EI VOI tietää mun exää yhtään mistään. Se lähetti mulle videon baarissa jossa taustalla mun exä ympäri päissään hinkkaa itteensä johonki muijaan 🤔🤔 (Helsinki)

Viestissään esimerkin 39 kirjoittaja jatkaa, miten *ei voi ees olla [mahdollista]*. Hän myös korostaa tapahtumien sattumanvaraisuutta painottamalla, miten satunnainen mies ei voi tuntea kirjoittajan entistä kumppania mistään. On mahdollista, että kirjoittaja peittää jonkinlaista pettymystään tai mustasukkaisuuttaan korosteisen runsaasti käytetyillä emojiilla, jolloin voimasana *hitto* yhdistettynä vitikkääseen tai viihdyttävään tapahtumaan viittaavaan ilmaukseen *läppä* edustuisi sarkastisessa ja näin ollen negatiivisessa funktiossa. Tietämättä kuitenkaan tarkemmin kirjoittajan sosiaalisista suhteista tai tapahtumien kulusta ei voida tehdä tällaista spekulatiota. Näin ollen voidaankin varsin yksiselitteisesti päätyä tulkintaan siitä, että tviittaaaja on ainoastaan huvittunut ja painottaakin positiivissävytteistä toteamustaan *mikä läppä* voimasana-ilmauksella *ei hitto*.

Sanonnanomaisista ilmauksista myös *ai hitto* edustuu positiivisessa, huudahduksenomaisessa funktiossa muun muassa kirjoittajan muistellessa vanhaa Nokian puhelinta esimerkissä 40 ja painot-

taessa toiselle käyttäjälle toteamustaan. *Ai hitto* voidaankin tulkita korosteisena osoituksena kirjoittajan oivalluksesta tämän muistaessa kyseisen puhelimen olemassaolon. Esimerkkien 41 ja 42 tviitit puolestaan painottavat positiivisia tuntemuksiaan sanonnanomaisella ilmauksella *ai hitto*. Esimerkissä 41 kirjoittaja odottaa innolla matkaa Yhdysvaltoihin ja esimerkissä 42 tviittaja toteaa pelaavansa GTA-peliä ja kaivanneensa *perseilyä*, jolla kirjoittaja korostaa pelin olevan ilmeisesti jollain tavoin monimutkainen mutta ilmeisen viihdyttävää ajanvietettä.

Esimerkin 43 tviitin kirjoittaja aloittaa sanonnanomaisella huudahduksella *ai hitto* jatkaen murteellisella ilmauksella tehneensä *hyvee kualjkeitto*, ‘hyvää kaalikeittoa’. Toteamustaan kirjoittaja korostaa kahdella emojiolla, jotka implikoivat kirjoittajan olevan niin sanotusti “vesi kielellä”. *Hitto* painottaakin näin ollen kirjoittajan positiivista toteamusta.

- (40) @linjaaho **Ai hitto** tuo 6310 oli aikanaan hyvä luuri, harvoja Noksuja mulla joka ei käynyt huollossa missään vaiheessa elinkaartaan. @hsfi (Turku)
- (41) **Ai hitto** ku en malttais odottaa sitä reissuu jenkkeihin. (Tampere)
- (42) Mä pelaa GTAt, **ai hitto** oon kaivannu tätä perseilyä 😊 (Järvenpää)
- (43) **Ai hitto** ku tein hyvee kualjkeitto! 😊😊 (Keuruu)

Selvästi sanonnanomaisessa funktiossa toimivat myös ilmaukset *hitto soikoon* ja *hitto viekään*. Esimerkissä 44 kirjoittaja viittaa aihetunnisteella *Salatut elämät* -televisiosarjaan. Hän käyttää kolmea liekkiä kuvastavaa emojiä, jotka korostavat kirjoittajan positiivista mielipidettä päivän jaksosta.

- (44) Tän päivän #salkkarit 🔥🔥🔥 Nyt jos koskaan mennään nextille levelille, **hitto soikoon!** (Heinola)

Kirjoittaja jatkaa esimerkissä 44 todeten, että nyt on menty *nextille levelille*, joka voitaisi suomentaa suoraan merkityksessä “seuraavalle tasolle”. Kirjoittaja onkin käyttänyt suoraa lainausta englannin kielestä mukauttaen sen suomen kieleen lisäämällä lainasanoihin allatiivin päätevariantin *-lle*. Lauseensisäisessä koodinvaihdossa substantiivit ovat kaikkein yleisimpiä muuttujia ja eräs kieliopillinen ratkaisu on morfologisesti täysin mukautettu koodinvaihto, jossa vieraskielinen sana noudattaa pääkielen kielioppia esimerkiksi erilaisin päättein (Kovács 2009: 28, 29). Kirjoittaja päättää tviittinsä ilmaukseen *hitto soikoon*, joka yhdistettynä huutomerkkiin korostaa kirjoittajan positiivista kokemusta tai mahdollista vaikuttuneisuutta televisiosarjan jaksosta.

Esimerkissä 45 tviittaja toteaa, ettei ole kovin hyvä toimintapeli *Bayonettassa*. Tviittaja toteaaakin sulkumerkkien sisällä, miten tällaiset pelit vaativat opettelua jatkaen kuitenkin sivulauseessa pelin olevan viihdyttävä ja korostaen toteamustaan ilmauksella *hitto viekään*.

- (45) En ole kovin hyvä Bayonettassa (nämä vaatii aina vähän opettelua), mutta **hitto viekään** tämä on viihdyttävä (Turku)

Sanonnanomainen ilmaus *hitto vie* edustuu myös aineistossa vahvasti positiivissävytteisessä, huudahduksenomaisessa funktiossa. Esimerkin 46 tviitissä kirjoittaja painottaa toteamustaan käyttämällä ilmausta *hitto vie* korostaen, miten päivä on ollut hänen mielestään kenties yksi parhaista, vaikka matka onkin ollut uuvuttava.

- (46) Oon nukkunut neljä tuntia ja istunut junassa yli kuusi tuntia, mut **hitto vie** tää on elämäni paras päivä varmaan! (Oulu)

Niin sanonnanomainen ilmaus *ai että* kuin myös *hitto vie* esiintyvät esimerkkiviitissä 47. Viestin positiivista, innostunutta sävyä korostavat ensimmäisen virkkeen loppuun liitetyt huutomerkki, jotka voidaan nähdä innostuneisuutta tai huutamista edustavassa funktiossa. Kirjoittaja käyttää myös runsaasti positiivissävytteisiä emojetteja, jotka yhdessä sanonnanomaisen voimasanan kanssa painottavat viestin – ja näin ollen myös voimasanan *hitto* – positiivista funktiota.

- (47) Tampereella pelataan pesistä uudella stadionilla 2020!!!! Ai että, ei parempaa fiilistä **hitto vie!**
 😊❤️👏🙌 #pesis #mansepp # tampere #ilonkautta (Tampere)

Esimerkeissä 48 *ei hitto vie* voidaan nähdä positiivisessa, lupausta tai vakuuttelua edustavassa muodossa “ensi vuonna kyllä teen sen” kirjoittajan todetessa menevänsä seuraavana vuonna Connichiin haaveiltuaan siitä jo pitkään. Esimerkissä 49 tviittaja puolestaan kertoo huvittuneisuudestaan kuunnellessaan Uutisraportti-podcastia ja painottaa tuntemustaan ilmauksella *ei hitto sentään*. Ilmaus voidaankin tulkita korosteisen positiiviseksi toteamukseksi muodossa “kylläpä minä nauroinkin”.

- (48) **Ei hitto vie** ens vuonna meen kyllä Connichiin, se on ollu haaveena ihan liian kauan! @CidateArt @HazardousKitten oisitteko messissä? 😊 (Kokkola)
- (49) @uutisraportti **Ei hitto sentään** miten nauroin uusinta jaksoa kuunnellessani. Valtakunnan kovaäänisin kommari löytyi syvältä kellaristudion uumenista. Kiitos toveri @tuomaspeltomaki. Ja psst, @markojunkkari – ollaan syvällä kvartaalitaloudessa. Lyhyen aikavälin voitot kiinnostaa. (Helsinki)

Merkittävä osuus aineiston sanonnanomaisista *hitto*-tviiteistä on muotoa *ai hitto*, *ei hitto* ja *voi hitto*. Näiden lisäksi *hitto* edustuu satunnaisissa tviiteissä erilaisten interjektioiden kanssa, esimerkiksi *oi hitto on muuten upea* tai vaihtoehtoisesti *hei hitto mäkin haluan tollasen*, jossa *hei* kuvastaa tervehdyksen sijaan kirjoittajan jonkinasteista spontaania havahtumista aiheeseen. Tviiteissä esiintyy satunnaisesti myös muoto *no hitto*, jonka voidaan itsenäisenä nähdä kuvastavan pettymystä, mutta

tviiittien konteksteihin peilaten toimivan lähinnä kirjoittajan keinona painottaa sanomaansa jotakuinkin muodossa “no hitto, tehdäänpä näin”.

Hiton käytössä voidaan myös havaita sellaisia funktioita, joissa voimasana edustuu ikään kuin syntaktisesti negatiivisessa funktiossa, mutta tviitti on silti semanttisesti tulkittavissa positiiviseksi. Tällainen tapaus on esimerkissä 50, jossa kirjoittaja implikoi käyneensä edellispäivänä harrastamassa liikuntaa toteamalla treenin menneen perille. Kontekstistaan irrotettuna toteamus *ai hitto et sattuu* voitaisiin tulkita negatiiviseksi, mutta esimerkin tapauksessa kipu on selvästi tavoiteltava asia, sillä kirjoittajan voidaan olettaa pyrkineen raskaalla liikuntasuorituksella lihasten rasittamiseen.

(50) kyllä muuten meni eilinen treeni perille, **ai hitto** et sattuu (Valkeakoski)

Esimerkki 51 voidaan muilta osin tulkita merkitykseltään negatiiviseksi, mutta voimasana *hitto* toimii kuitenkin tulkintani mukaan osana kokonaisuutta positiivisessa funktiossa. @-merkillä kirjoittaja vastaa toiselle käyttäjälle huudahduksenomaisesti *ai hitto* jatkaen, miten toisen käyttäjän ehdottamalla tavalla *täytyy muistaa ärsyttää vaimoa*. Kirjoittaja myös toteaa aiheutunnisteella olevansa *kusipää* viitaten ilmeisesti omaan toteamukseensa vaimon ärsyttämisestä. Tviitin alkuosan muotoilu synnyttää kuitenkin vaikutelman siitä, että toisen käyttäjän toteamus on herättänyt tämän tviitin kirjoittajassa oivalluksen, minkä vuoksi hän vastaa oivalluksen omaisesti *ai hitto* jatkaen viittaamalla vaimon ärsyttämiseen liittyvään toimintaan.

(51) @aninen **Ai hitto** tuolla täytyy muistaa ärsyttää vaimoa jossain sopivassa tilanteessa koska, noh, olen sillä tavalla vähän #kusipää. (Turku)

Ai hitto voidaan tulkita positiivisessa funktiossa myös esimerkissä 52, jossa tviittaaaja pohtii, pitäisikö paistaa lettuja. Muotoilu vihjaa, että idea on juolahtanut tviittaaajan mieleen melko yllättäen, minkä vuoksi hän käyttää sanonnanomaista ilmausta *ai hitto* korostaakseen itselleen tehtyä ehdotusta.

(52) **Ai hitto** pitäsköhä paistaa lettuja.. tässä lajissa mummo pesee mut 100-0, mut hopee ei oo tässä seurassa häpee. (Espoo)

Tviittaaaja myös jatkaa urheilukontekstin mukaisesti esimerkissä 52, miten mummo *pesee mut 100-0* eli voittaa tai on yleisesti ottaen kyseisessä aktiviteetissa parempi, mutta päättää tviitin myös sanontaan *hopee ei oo tässä seurassa häpee*, jolla kirjoittaja ilmeisesti viittaa, ettei ole häpeällistä hävitä yhtä hyvälle leipurille kuin mikä tviittaaajan isoäiti on.

4.5.2 *No hitto miksei*

Oman kategoriansa tutkimusaineistossani muodostavat sanonnanomaiset ilmaukset (*no hitto miksei*), joita esiintyy aineistossa kokonaisuudessaan 11. Kuten kaikista esimerkeistä voidaan tiivistäen todeta, toimii ilmaus *hitto miks ei* synonyyminä merkitykselle “miksipäs ei”. Kaikki aineiston tapaukset edustuvat myös positiivisessa funktiossa, joten oletettavasti ilmauksella haetaan ikään kuin vahvistusta toiminnalle, joka yleisesti ottaen voidaan nähdä positiivisena tai suotavana. Tällaisen sanonnanomaisen ilmauksen taustoja voidaan arvailla, mutta ilmauksissa voidaan havaita intertekstuaalinen viittaus Laura Voutilaisen (2014) kappaleeseen *Miks ei*, josta esimerkkien ilmaus (*no hitto miksei*) kenties kumpuaa tviittaajien kieleen.

Esimerkin 53 tviitin alussa kirjoittaja jatkaa sivulauseen omaisesti *hitto miksei*, sillä hänellä on sanojensa mukaan motivaatiota treenata kovaa. Esimerkissä 54 tviittaaja aloittaa toteamuslauseella siitä, miten tämä on kiivennyt neljä kertaa jatkaen kysymällä, vieläkö jaksaisi kiivetä. Myös esimerkissä 55 *aamiaisletut* voidaan nähdä kysymyksenä, vaikka kirjoittaja käyttääkin kysymysmerkin sijaan pistettä. Tähän hän kuitenkin itse vastaa ilmauksella *no hitto miks ei*.

- (53) @kebsiiii mut tavallaan tykkään tästä joten **hitto miks ei**, toistaseks kun on motia reena kovaa niin sit reenataan kovaa. (Valkeakoski)
- (54) Neljästi kiivetty. Vieläkö menee? **No hitto miks ei** 😊👍👍 @ Keinukallio (Kerava)
- (55) Aamiaisletut. **No hitto miks ei**. @ Piikkiön Unkilandia (Kaarina)

Toisaalta ilmauksella *no hitto miksei* voidaan myös tuottaa kepeää suhtautumista johonkin yleisesti lähes absurdiin toimintaan, kuten esimerkki 56 osoittaa. Kyseinen ilmaus voi myös alleviivata kirjoittajan asennetta: esimerkki havainnollistaakin tietynlaista kontrastia kirjoittajan ja tämän seuraaman, aiheutunnesteeksi merkitsemän televisiosarja *Paratiisihotellin* asukkaiden välillä.

- (56) Kaadetaan shamppanjaa omalle kropalle ja sitten vedetään leukoja puussa. **No hitto miksei**. #paratiisihotelli (Kerava)

Tviitissään (esimerkki 56) kirjoittaja tiivistää televisiosarjan tapahtumia passiivimuodossa, ja tällaisella virkkeellä kirjoittaja ikään kuin muodostaa kysymyksen ilman kysymysmerkkiä, johon hän kuitenkin itse vastaa *no hitto miksei*. Kirjoittaja ei kuitenkaan reflektoi omaa tekemistään, vaan seuraa ja referoi jo tapahtuneita sarjan juonenkäänteitä, mutta myös vastaa toteamukseensa sarjan osallistujien puolesta tuoden näin ilmi, mitä sarjassa on tapahtunut.

4.5.3 Välimerkinomaiset ilmaukset

Seuraavassa esittelen aineistoesimerkkejä *hitto*-tapauksista, jotka olen luokitellut välimerkinomaisiin, funktioltaan positiivisiin tapauksiin. Kokonaisuudessaan tähän kategoriaan luokittelemiani tapauksia on aineistossa 53, joista seuraavassa nostan tarkasteluuni joitain esimerkkejä.

Esimerkin 57 kirjoittaja aloittaa tviittinsä osoittamalla sen @-merkin avulla laulaja Krista Siegridsille. Tämän jälkeen hän toteaa haluavansa kuvan, jossa laulaja on pukeutunut lava-asuunsa, sillä se on kirjoittajan mukaan *hot* ‘kuuma’. Tästä voidaan päätellä kirjoittajan nähneen mahdollisesti jonkin Siegridsin esiintymisen, jossa tällä on päällään kirjoittajan kehuma asu.

(57) @KristaSiegrids Haluun sunkaa kuvan missä sulla on toi lava-asu, **hitto** se on HOT! 🏽👤❤️ (Turku)

Vieraskielistä, caps lockein kirjoitettua adjektiivia kirjoittaja painottaa esimerkissä 57 suomenkielisellä voimasanalla *hitto*. Tämän lisäksi viestissä edustuvat emojiit kuvastavat liekkiä, osoittelevaa hahmokuvaketta sekä sydäntä, ja ne osaltaan implikoivat kirjoittajan vaikuttuneisuutta lava-asuun. Kontekstista voidaankin päätellä suomenkielisen voimasanan toimivan positiivisessa funktiossa.

Tviitissään (esimerkki 58) kirjoittaja painottaa suomenkielisellä voimasanalla *hitto* toteamustaan siitä, että stand up -koomikko Ismo Leikolan keikka oli hyvä. Esimerkissä voimasanalle ei ole varsinaista käytännön funktiota, mutta ilman sitä kirjoittajan tulisi viitata Leikolaan jotenkin muuten, esimerkiksi “kylläpä hän veti hauskan setin”. Voidaankin nähdä, miten *hitto* korostaa kirjoittajan tviitin keskeisintä aihetta eli hauskana pitämäänsä stand up -esitystä.

(58) Olin ekaa kertaa Ismo Leikolan keikalla ja **hitto** et veti hauskan setin! Sai nauraa vedet silmissä pari tuntii 😊 (Hämeenlinna)

Esimerkeissä 59 ja 60 kirjoittajat aloittavat tviittinsä voimasanalla *hitto*. Esimerkissä 59 tviittäjä kertoo *Haloo Helsinki* -yhtyeen uuden kappaleen olevan *aivan sairaan kaunis*, kun taas esimerkissä 60 kirjoittaja aluksi osoittaa viestinsä toiselle käyttäjälle @-merkillä aloittaen tämän jälkeen virkkeensä puhekielelle ominaisesti yhdistämällä adverbien ja voimasanan muotoon *siis hitto*. Tämän jälkeen hän toteaa haluavansa myös mopon, sillä ikävöi aikaa, jolloin *paineli meneen mopollaan*.

(59) **hitto** tää Haloo Helsingin uusi biisi on aivan sairaan kaunis. (Valkeakoski)

(60) @Habachu siis **hitto** mää haluan kans mopon, on pikkase ikävä sitä aikaa ku 15 kesäsenä paineli meneen mopolla. (Lempäälä)

Esimerkin 61 aihetunnisteesta voidaan päätellä kirjoittajan viittaavan Lahden *Pelicans*-jääkiekkoseuraan. Kirjoittaja pohjustaa aluksi, miten tämä ei keksi mitään järkevää sanottavaa pään lyödessä tyhjää, mistä voidaankin päätellä tämän olevan kenties vaikuttunut tai onnellinen ja näin ollen sanaton. Kirjoittaja jatkaakin olevansa ylpeä painottaen toteamustaan voimasanalla *hitto*. Voimasana voidaankin nähdä välimerkin ominaisuudessa ja sen avulla kirjoittaja korostaa aiemmin implikoimaansa positiivista sanattomuuden ja vaikuttuneisuuden tunnetta.

(61) koitin keksiä jotain järkevää sanottavaa, mut tyhjää lyö. **hitto** mä olen ylpee. #PelicansFi (Orimattila)

Myös esimerkissä 62 *hitto* edustuu positiivisessa funktiossa kirjoittajan todetessa, miten voisi elää vuohenjuustolla. Tällainen ilmaus voidaankin nähdä eräänlaisena tapana osoittaa mieltymystä tiettyä ruokaa kohtaan. Positiivisuutta kirjoittaja korostaa kahdella ihastusta tai rakkautta kuvastavalla emojilla, joiden silmien tilalla ovat sydämet. Myös esimerkin 63 kirjoittaja painottaa toteamustaan voimasanalla *hitto* ikään kuin muodossa “kylläpä se avarsikin pienen minäni mielikuvitusta”.

(62) **hitto** vois in elää vuohenjuustolla 🍷🍷 (Valkeakoski)

(63) Penskana kävin aina Kälviän kirjastosta lainaileen näitä siistejä sarjiksia (toinen oli Nemesis Warlock tms) Ihan ihmeteko itessään et siel kirjastos oli noi, mut **hitto** se avarsi pienen minäni mielikuvitusta parempaan suuntaan (Kokkola)

Tviittiesimerkin 64 kirjoittaja aloittaa merkitsemällä kaksi muuta käyttäjää viestiinsä @-merkeillä. Viestissään kirjoittaja toteaa kenties keskustelun aiheeksi nousseen kirjan olevan *aivan helvetin hyvä* ja kyseisen kirjan äänikirjaversioinkin olevan *Jotain Ihan Muuta*, jossa kirjoittaja ilmeisesti tyyllittelee isojen alkukirjainten avulla korostaen äänikirjaversioon olleen mahdollisesti todella hyvä.

(64) @lukupino @MainlakeFi Aivan helvetin hyvä kirja, äänikirjaversio on Jotain Ihan Muuta, **hitto** kun kaikki tehtäis noin. (Turku)

Lopuksi esimerkin 64 kirjoittaja toteaa, miten toivoisi kaiken tehtävän samalla tavoin kuin miten tämän esiin nostama kirjan äänikirjaversio on tehty. Toteamusta kirjoittaja painottaa sivulauseen aloitavalla voimasanalla *hitto*. Voimasana edustuukin välimerkinomaisessa funktiossa, joka voisi tarkoittaa esimerkiksi muotoja “tehtäisiinpä kaikki noin” tai “voi kun kaikki tehtäisiin noin”.

Puheenvuoron aloittava, puhekielenomainen ilmaus *siis hitto* painottaa esimerkkipöytäkirjan 65 positiivista sävyä kirjoittajan kertoessa, miten hauskaa tällä oli kuvaamataidon tunnilla, kun tämä pääsi opettamaan yhdeksäsluokkalaisten *dreijsuunnitelmasta* eli saven valamista. Toistaessaan tämän kirjoittaja kuitenkin käyttää voimakasta kirosanana *vittu*.

- (65) Siis **hitto** et oli hauskaa ku sain kuvistunnilla antaa yksityisopetusta ysiluokkalaiselle jäbälle ja opettaa sitä dreijaamaan, vittu DREIJAAMAAN ja se oli ihan liekeissä! DREIJAMASTER (Turku)

Välimerkinomaisella voimasanalla *vittu* sekä caps lockein kirjoitetuilla sanoilla kirjoittaja osoittaa ilmeistä epäuskoisuuttaan ja innostustaan aktiviteettia kohtaan. Kirjoittaja kuitenkin käyttää lievempää, välimerkinomaista voimasanaa *hitto* viitatessaan yleisesti hauskaan tapahtumaan, mutta vasta toistaessaan epäuskoisena päivän kulkua painottaa sitä voimakkaalla kirosanalla *vittu* (ks. esimerkki 65).

Esimerkissä 66 tviittaaja aloittaa viestinsä voimasanalla *hitto*, mikä voidaan kontekstissaan tulkita positiivissävytteiseksi, sillä näin kirjoittaja alleviivaa korosteisesti pohtineensa *fitness*-lajia toisinaan. Myös esimerkin 67 tviittaaja aloittaa voimasanalla *hitto* jatkaen, miten tämä oli ajatellut mennä kahvilaan odottamaan lääkäriä pääsyä, mutta olikin päässyt nopeammin vastaanotolle. Ei voida olla varmoja, olisiko kirjoittaja kenties halunnut mennä kahvilaan odottelemaan ja kokeekin pettymystä siitä, että pääsi aiemmin lääkäriä. Voidaan kuitenkin olettaa tämän olleen positiivinen yllätys, jolloin *hitto* edustuu positiivisessa funktiossa.

- (66) **hitto** mua on alkanu mietityttää toi fitness ihan lajina mut en kyl ikinä sais itteeni siihen lavakuntoon koska diettaaminen ei oo mun juttu. (Valkeakoski)
- (67) **hitto** kelasin et olisin menny kahvilaan venaä et pääsee lekuril ja ny katoin et pääsen jollai vartin varotus-ajal ja oon jo kotona (Helsinki)

Esimerkkiviiitissä 68 puolestaan yhdistyvät sekä positiivissävytteinen että negatiivissävytteinen voimasana *hitto*: aluksi kirjoittaja toteaa toiselle käyttäjälle lihovansa todennäköisesti ensin runsaasti painottamalla tätä negatiivissävytteisellä, välimerkinomaisella voimasanalla. Tämän jälkeen kirjoittaja kuitenkin jatkaa positiivissävytteistä oivallusta kuvastavalla voimasanalla ja toteaa, miten myöhemmin tajuaisi, että tällä olisi myös varaa *personal traineriin*.

- (68) @Tero_Hoo Oi joo! Hitto mä varmaan lihoisin eka 20 kg ja sit mieltisin et **hitto** mullahan on varaa myös personal traineriin 😊 (Joensuu)

Kontekstista esimerkissä 68 ei voida tulkita, mistä kirjoittajat puhuvat, mutta voidaan kuitenkin olettaa ensimmäisen voimasanan edustuvan negatiivisessa funktiossa kirjoittajan pitäessä lihomista epätoivottuna seurauksena. Tämän jälkeen edustuva voimasana puolestaan voidaan nähdä positiivisena kirjoittaen kertoessa, että tällä olisi tarpeeksi rahaa myös henkilökohtaiseen valmentajaan. Toteamustaan hän vielä korostaa vedet silmissä nauravalla emojiilla.

Myös esimerkissä 69 *hitto* esiintyy kaksi kertaa, joista jälkimmäisen esiintymän voi tulkita edustuvan positiivisessa funktiossa. Aluksi kirjoittaja referoi olutta hakeneen asiakkaan puhetta kertoessaan tämän todenneen, miten tilaisuus on mennyt *iha ryypäämise[e]n*. Ilmeisesti asiakas oli itse pettynyt tapahtumien saamaan käänteeseen, joten toteamustaan asiakas on painottanut sanonnanomaisella, pettymystä kuvastavalla ilmauksella *ei hitto*. Tviittaaja itse on kuitenkin lohduttanut asiakasta, ja viestinsä tviittaaja päättääkin positiiviseen toteamukseen siitä, että tällä on kivoja asiakkaita. Toteamustaan kirjoittaja painottaa voimasanalla *hitto*, joka tässä yhteydessä edustuu positiivisessa, välimerkinomaisessa funktiossa.

- (69) Ok. Nyt tää tyyppi tuli takas hakee lisää bissee. ”Ei hitto meni taas iha ryypäämisen ks” Mä: ”Maanantait on joskus sellaisia” **Hitto** mulla on kivoja asiakkaita. (Turku)

Esimerkissä 70 *hitto* voidaan nähdä humoristisessa kontekstissa. Viestissään kirjoittaja kertoo ensin syövänsä bisneslounaan tviittiin merkitsemänsä henkilön kanssa maanjäristyksen jälkeen. Ei voida olla varmoja, viitataanko tällä kirjaimellisesti maanjäristyksen luonnonilmiönä vai kenties johonkin sisäpiirin vitsiin. Kirjoittaja kuitenkin jatkaa, miten viestiin merkitsemällään henkilöllä on paljon rahaa.

- (70) Maanjäristyksen jälkeen mulla on tapana syödä bisneslounas @Managerihiltune’n kanssa. Niin myös tänään, **hitto** sillä on paljon rahaa. (Oulu)

Esimerkkiviitissä 70 *hitto* voisi periaatteessa toimia myös negatiivisessa, kateutta ilmaisevassa funktiossa, mutta voidaan kuitenkin olettaa kirjoittajan korostavan positiivista suhtautumistaan aiheeseen ottaen huomioon tviitin tuttavallisen sävyn.

Muistellessaan esimerkissä 71 ensivaikutelmaansa toisesta käyttäjästä kirjoittaja ikään kuin kehuu ja haukkuu tätä samanaikaisesti: aluksi hän toteaa kokeneensa, että toinen käyttäjä oli *ärsyttävä flying-V hippi*, jolla tämä viittaa *Flying V*-kitaraan. Tämän jälkeen kirjoittaja kuitenkin jatkaa todeten, miten toinen henkilö *naulas sen Ingalsin Lauran soolonkin* päättäen viestinsä vuosilukuun ja kysymysmerkkiin pohtiessaan, mistä vuodesta tarkalleen on ollut kyse.

- (71) @JacquesBoissons muistin juuri ensivaikutelmani susta. Ärsyttävä flying-V hippi, joka **hitto** viel naulas sen Ingalsin Lauran soolonkin. 2002? (Järvenpää)

Näin ollen voimasana *hitto* edustuukin hieman ristiriitaisessa funktiossa esimerkissä 71: toisaalta kirjoittaja on kokenut mainitsemansa henkilön ärsyttävänä, mutta kuitenkin kehuu tämän onnistuneen hyvin Maija Vilkkumaan (2001) *Ingalsin Laura* -kappaleen soolo-osuudessa. Voimasana voidaankin

tulkita kontekstissaan ikään kuin negatiiviseen sävyyn puettuna kehuna. Tviittaaaja on selvästi kokenut ärsyyntyneisyyttä toisen käyttäjän taidoista, mutta kenties pehmittääkseen tviitin alun moitteita kehuakin toista käyttäjää painottaen tätä kuitenkin voimasanalla.

Kaikista aineistoesimerkeistä voidaan havaita, miten *hitto* toimii tietynlaisena tyylyttelykeinona korostamassa kirjoittajan viestin sanomaa.

4.6 *Hitto* negatiivisuutta ilmaisevissa funktioissa

Tässä luvussa tarkastelen sellaisia tviittejä, joissa voimasanaa *hitto* käytetään negatiivissävytteisissä funktioissa. Kuten luvussa 4.1 kävi ilmi, voidaan korpukseni 385 *hitto*-tapauksesta 212 tulkita edustuvan negatiivisissa funktioissa.

4.6.1 Sanonnanomaiset ilmaukset

Aloitin tarkastelemalla tapauksia, jotka olen luokitellut sanonnanomaisiin, negatiivista sävyä tuottaaviin *hitto*-tapauksiin osana tviittejä, joissa voimasana edustuu jälleen usein yhdessä esimerkiksi interjektion tai kieltosanan kanssa, kuten sanonnanomaisissa, positiivisissa *hitto*-tapauksissa luvussa 4.5.1. Kokonaisuudessaan tällaisia sanonnanomaisia, negatiivisia tapauksia esiintyy aineistossa 113 kertaa.

Erityisesti ilmaus *ei hitto* synnyttää herkästi kieltosanan vuoksi jo itsessään negatiivisia konnotaatioita, jotka korostuvatkin kirjoittajien tviiteissä. Ilmaus voidaankin nähdä voimakkaasti negatiivisissa funktioissa tviittiesimerkeissä 72 ja 73. Esimerkissä 72 kirjoittaja toteaa heti viestinsä alussa, miten *Yle Kioski* -ohjelman juontaja *gogi* on ärsyttävä painottaen toteamustaan sanonnanomaisella ilmauksella *ei hitto*. Esimerkissä 73 ilmaus *ei hitto* edustuu niin ikään hyvin negatiivisessa funktiossa, sillä viestillään kirjoittaja tuo ilmi surunsa mäkihyppääjä Matti Nykäsen kuolemasta. Sanonnanomaisen ilmauksen voidaan tulkita vahvistavan kirjoittajan yllättyneisyyttä tai järkytystä.

(72) **Ei hitto** toi gogi on ärsyttävä. Kauhee kiroilu ja huutaminen. Ja miks sitä Mattia pitää kiusata tolleen.
#fomo #yle #fomolive (Kerava)

(73) **Ei hitto** #mäkihyppy #legenda Matti Nykänen on kuollut. R.I.P. (Vantaa)

Esimerkissä 74 on hyvin pitkälti lukijan tulkinnasta riippuvaista, tulkitseeko kirjoittajan viestin kirjaimellisesti tuomitsevana tai aidosti pettyneenä vai kenties sarkastisena, jolloin viesti edustaa kirjoittajan – kenties kuvitteellista – pettymystä.

- (74) **Ei hitto** miksei mulle kukaan kertonu että linnan juhliin voi päästä tekemällä videoita nettiin #linnanjuhlat (Tampere)

Esimerkin 74 kontekstista on mahdollista päätellä kirjoittajan mahdollisesti viittaavan viestissään internetvideoiden tekemisessä ansioituneeseen *Linnan juhlien* vieraaseen. Voidaan toki olettaa kirjoittajan aidosti pohtivan, miksei tälle ole kerrottu mahdollisuudesta päästä *Linnan juhliin* nettivideoiden ansiosta. Todennäköisempää kuitenkin on, että kirjoittaja on ivallinen ja pyrkiikin viestissään aliarvioimaan tai vähättelemään tällaisin meriitein juhliin kutsuttuja vieraita. *Ei hitto* voidaan tulkita jonkinlaista – kontekstissaan hieman liioittelevaa – oivallusta kuvastavaksi huudahdukseksi: mahdollisuus päästä *Linnan juhliin* internetvideoita tekemällä ikään kuin valkenee kirjoittajalle vasta tämän seurattua ohjelmaa. Vaikka huudahdus tulkittaisi konkreettisestikin, on sen sävy silti negatiivinen.

Painottaessaan olevansa väsynyt käyttää esimerkin 75 tviittaaja ilmausta *voi hitto*. Voidaankin olettaa tviittaajan käyttävän voimasanaa harmittelevassa funktiossa todetessaan, miten tätä väsyttää, mutta viikonloppu *onneksi* alkaa. Sanonnanomainen ilmaus *voi hitto* edustuu myös ironisessa funktiossa kirjoittajan todetessa toiselle käyttäjälle esimerkissä 76, miten tämä *ounattiin* ‘päihitettiin’. Viestin ironisuutta korostaa myös lopun retoriseen muotoon aseteltu kysymys siitä, selviääkö toinen käyttäjä nyt, kun tämä on kenties verbaalisesti päihitetty. Näin ollen voimasana *hitto* edustuu ironista empatiaa tai harmittelua osoittavassa funktiossa.

- (75) **Voi hitto** kun väsyttää. Onneksi alkaa viikonloppu (Ylöjärvi)
- (76) @Juho_p **Voi hitto** kyllä sut nyt ounattiin ihan kymppillä. Miten sä nyt selviät tästä? (Turku)

Sanonnanomainen interjektion ja voimasanan yhdistelmä *hyi hitto* puolestaan edustuu aineistossa poikkeuksetta negatiivisissa funktioissa (ks. esimerkit 77–79).

- (77) söin just 200g pussin nachoi yhel istumal ja haaluun kuolla **hyi hitto** mikä olo (Helsinki)
- (78) Revin mun fkn nikamat ja naaman irti koht **hyi hitto** (Helsinki)
- (79) Jumalauta mun silmät on jotenki sameet **hyi hitto** mitä (Helsinki)

Esimerkissä 77 kirjoittaja kuvailee konkreettista etovaa oloaan syötyään liikaa herkkuja todeten jopa haluavansa kuolla. Tätä hän korostaa sanonnanomaisella ilmauksella *hyi hitto*. Esimerkkien 78 ja 79 kontekstista ei pystytä päättämään, miksi kirjoittaja haluaa repiä *fkn* ‘fucking’ *nikamat ja naaman irti* (esimerkki 78) tai kokeeko tämä silmien sameuden esteettisenä vai funktionaalisenä haittana (esimerkki 79), mutta sanonnanomainen huudahdus *hyi hitto* edustuu kuitenkin esimerkeissä kuvannollista inhoa korostavassa merkityksessä.

Sanonnanomainen ilmaus *hitto soikoon* edustuu esimerkeissä jonkinlaisena sadatteluna tai kriittikkinä joko kirjoittajaa itseään kohtaan (esimerkki 80) tai suurempaa tahoja kohtaan (esimerkki 81). Esimerkin 80 kirjoittaja toteaa olevansa hyvin aikaisin hereillä, ja tätä tviittaaja painottaakin ilmauksella *hitto soikoon*. Kyseinen ilmaus voidaan sanonnanomaisen ilmauksen lisäksi nähdä myös väli-merkinomaisena täyteilmauksena.

- (80) @EijaMaritta Nyt taivaalla on ollut nähtävissä monenlaista kappaletta, mutta tarkkailu jäi. Minä **hitto soikoon** keikun hereillä ennen kukkoa (Kerava)

Esimerkissä 81 kirjoittaja kritisoi voimakkein sanankääntein viestiinsä merkittyä sanomalehteä, *Keskisuomalaista*. Viestissään kirjoittaja toteaa kyseisen lehden toiminnan olevan *parodiaa paskasta journalismista* käskien lehteä imperatiivimuodossa häpeämään ja menemään itseensä. Tätä kirjoittaja vielä korostaa kuvaamalla lehden julkaisujen olevan *likasankojournalismia*. Tviitti voidaan nähdä hyvin negatiivissävytteisenä ja näin ollen sanonnanomainen ilmaus *hitto soikoon* saa korosteisen, sadattelevan funktion.

- (81) Tämä on jo **hitto soikoon** parodiaa paskasta journalismista. @ksmlfi, hävetkää. Menkää itseenne ja hävetkää. Sitten ottakaa itsekunnioituksenne rippeet ja miettikää miksi tällainen likasankojournalismi löytyy ihan oikean lehden sivuilta. @liandersson (Helsinki)

Esimerkissä 82 kirjoittaja puolestaan iloitsee saadessaan vihdoinkin syötävää ja päivitteleekin, miten on syönyt viimeksi aamupäivällä. Tätä päivittelyään kirjoittaja korostaa sanonnanomaisella ilmauksella *hitto sentään*, joka ei varsinaisesti kohdistuu tiettyyn tahoon vaan yleisesti tapahtumiin. Sen sijaan esimerkissä 83 *hitto sentään* viittaa suoraan korkeampaan tahoon ja politiikan kentälle kirjoittajan esittäessä retorisen kysymyksen muotoon asetellun toiveen siitä, voisivatko poliitikot kuunnella asiantuntijaa. Viestin kyllästynyttä sävyä korostaa kirjoittajan toteamus *kerrankin* yhdistettynä päivittelevää sävyä edustavaan sanontaan *hitto sentään*.

- (82) R U O K A A helvattu moon syöny klo 11 **hitto sentään** kerranki ku pääsee aikasi ni aika menee ympäri Kymenlaaksoa ajaes (Kotka)

- (83) Voisivatko poliitikot kerrankin kuunnella asiantuntijaa, **hitto sentään**. (Helsinki)

Esimerkin 84 tviitissä *ai hitto* voidaan tulkita valittelevana huudahduksena, sillä kirjoittaja implikoi suosikkiohjelmansa seuraamisen ottavan voimille eli olevan raskasta kenties vahvojen tunne-reaktioiden vuoksi.

- (84) **Ai hitto** ko ottaa oikein voimille tämä #tähdettähdet. Niin kybällä mukana. (Helsinki)

Emojien monitulkintaisuus puolestaan käy selvästi ilmi esimerkistä 85. Kirjoittaja käyttää kolmea kyönelet silmissä nauravaa emojiä, jotka voidaan lähtökohtaisesti tulkita ilon tai huvittuneisuuden symboleina. Ilmaus *ai hitto mitä settii* ilmeisesti viittaa johonkin tapahtuneeseen asiaan tai ilmiöön. Kenties kirjoittaja on huvittunut jostain aiheesta, joka yhdistää tätä toisen käyttäjän kanssa. Iloa kuvastavista emojeista huolimatta kirjoittaja on kenties sarkastinen tai ivallinen todetessaan kiertävänsä jonkun henkilön kaukaa. Emojien käytöllä kirjoittaja mahdollisesti pehmentää sanomaansa tai vaihtoehtoisesti korostaa huvittuneisuuttaan aiheesta. Voidaan kuitenkin olettaa, ettei viesti varsinaisesti kuvasta aitoa iloa vaan lähinnä ivallisuutta.

(85) @villekoski **Ai hitto** mitää settii 😂 kiertäisin hänet kaukaa 😂😂 (Turku)

Sanonnanomainen ilmaus *ai hitto* voi edustua myös kirjaimellisesti kipua ilmaisevana huudahduksena, kuten esimerkissä 86. Interjektio *ai* edustuu erityisesti puhekielelle tyypillisessä, konkreettista kipua ilmaisevassa funktiossa ja voimasana *hitto* vaikuttaa esimerkissä vahvistavankin kirjoittajan kokemaan kivun tuntemusta.

(86) **Ai hitto** et korva on kipeä. Vanha kunnan tärykalvon puhkaisu olisi poikaa nyt. (Lappeenranta)

Luvussa 4.5.1 käy ilmi, miten sanonnanomainen ilmaus *hitto vie* edustuu hyvin positiivissävytteisissä funktioissa. Kyseinen ilmaus edustuu kuitenkin myös korosteisen negatiivissävytteisissä konteksteissa: esimerkin 87 kirjoittaja kritisoi poliittisia tapahtumia viitatessaan edustaja Hakkaraiseen ja painottaessaan, miten jokin asia *ei hitto vie* saisi toistua.

(87) Yksi vaihtoehtohan olisi ollut pyytää anteeksi urpoiluja ja todeta että opittu on ja tämä **ei hitto vie** toistu. Sen vaihtoehdon sijaan edustaja Hakkarainen uhriutui. (Helsinki)

Esimerkin 88 tviitissä puolestaan sanonnanomainen ilmaus *hitto vie* edustuu sekä tviittaajan kieltoon suhteutettuna korosteisen painokkaana että toisaalta imperatiivimuotoa hieman keventäen.

(88) Älkää nyt **hitto vie** lähtekö neljältä aamuyöllä Aurajokeen seikkailemaan jos ei ole varmuutta, et jää kestää! Minä käyn myös, jos jää on tarpeeksi kestävä. Äsken ei ollut. #turku (Turku)

Vaikka viestin sävy (esimerkki 88) on melko vakava eikä kirjoittajan toteamusta voida kontekstista tulkita humoristiseksi, voidaan edellä esitetyissä tapauksissa *hitto vie* osaltaan myös nähdä viestiä pehmittävänä elementtinä, joka hieman häivyttää kirjoittajan auktoriteetinomaista asemaa tämän neuvossa, etteivät jäät välttämättä kestä.

4.6.2 Välimerkinomaiset ilmaukset

Seuraavassa tarkastelen tviittejä, joissa *hitto* esiintyy negatiivisessa, välimerkinomaisessa funktiossa. Kokonaisuudessaan tällaisia ilmauksia on 99 (ks. taulukko 1). Tarkasteltaessa välimerkinomaisia ilmauksia on otettava huomioon, miten voimasana *hitto* voi edustua joko itsenäisesti tai yhdessä erilaisten kysymysanojen kanssa. Muun muassa esimerkin 89 tviitissä kirjoittaja hyvin todennäköisesti viittaa kansanedustaja Juha Sipilään.

(89) **Kuka hitto** tää Sipilä on? #sipilä (Lahti)

Ei tietenkään voida olla varmoja, pohtiiko kirjoittaja aidosti esimerkissä 89, kuka Sipilä on. Twitter on kuitenkin suosittu alusta myös politiikan kentällä ja näin ollen kirjoittajan viesti voidaankin tulkita sarkastiseksi, sillä on melko epätodennäköistä, ettei Twitteriä aktiivisesti käyttävä kirjoittaja todellisuudessa tietäisi, kuka Sipilä on. Voimasana *hitto* edustuukin kysymyssanaa painottavassa funktiossa ja se voidaan tviitin oletusarvoisesti sarkastisen sävyn vuoksi tulkita negatiiviseksi.

Myös esimerkissä 90 edustuu voimasana *hitto* yhdessä kysymyssanan yhteydessä. Kysymystään kirjoittaja korostaa kolmella kysymys- ja huutomerkillä, jotka voidaan nähdä ikään kuin epäuskoa osoittavana tyylittelyinä. Näin ollen voimasana *hitto* edustuukin kirjoittajan kysymystä painottavassa, negatiivisessa funktiossa.

(90) Olen kuunnellut pari tuntia nuorten tarinoita #aktiivimalli sta. Tukia saa nopeammin ja varmemmin, kun ei ole aktiivinen. Ne, jotka ovat pystyneet hankkimaan oman asunnon voivat kikkailla itselleen ylimääräistä. **Kuka hitto** näitä on suunnitellut?!?!?! (Järvenpää)

Esimerkin 91 tviittäaja puolestaan viittaa kysymyksellään rasismiin todeten, miten sille tulisi saada “nollatoleranssi”. On varsin todennäköistä, että tällainen rasismiaiheinen keskustelu herättää tunteita, joten *hiton* voidaan nähdä painottavan jopa hieman vihamielistä kysymystä. Viestin loppuun liitetty, vihainen emoji itsessään korostaa viestin vihamielistä asennetta rasismia kohtaan.

(91) @NinaLeinonen @suldaansaid **Mikä hitto** koulutettuja, maailman 5. onnellisimpia suomalaisia vaivaa? Rasismille pitää saada 0-toleranssi 😞 (Turku)

Hitto esiintyy kysymyssanan kanssa myös esimerkissä 92, jossa voimasanan voidaan nähdä edustuvan negatiivisessa funktiossa: lähtökohtaisesti epäselvät oireet ja huolta aiheuttava terveydentila voidaan nähdä negatiivisena. Voimasana ei kuitenkaan varsinaisesti painota kirjoittajan kysymystä, vaan tuo siihen jopa kepeän sävyn: kenties kirjoittaja on aidosti huolissaan oireistaan, mutta pyrkii voimasanan sekä kysymyssanaan liitetyn -hän -päänteen avulla keventämään kysymystään.

- (92) olipa kivaa yskästä klimppi verta tossa aamulla, **mikähän hitto** mulla on tuolla kurkus ku pari pvää ollu tosi outo. (Lempäälä)

Kirjoittaja noudattaa vahvasti puhekielen konventioita esimerkissä 93 osoittaessaan aluksi ylättyneisyyttään kysymyssanalla *mitä*, joka on kenties tyylittelyfunktiossa kirjoitettu caps lockein ja vokaalia pidentäen. Tämän jälkeen kirjoittaja käyttää englannin kielestä lainattua lyhennettä *omg* ‘oh my god’ eli ‘voi hyvä luoja’ jatkaen televisiosarjasta, joka löytyy *Netflix*-suoratoistopalvelusta ja jota kirjoittaja suosittelee katsomaan.

- (93) MITÄÄÄÄÄÄÄ omg, nää on kyllä jo dvd:llä mutta hyvä valinta netflix!! ❤️ suosittelen katsomaan. Mutta öh, **mikä hitto** toi kuvausteksti on :---DD you tried. (Helsinki)

Hitto edustuu viestissä (esimerkki 93) iloa kuvastavan hymiön kanssa, josta voidaankin päätellä, ettei voimasana varsinaisesti ole esimerkiksi vihamielisen negatiivinen. Kontekstista on kuitenkin tulkittavissa kirjoittajan mahdollinen pettymys tai ivallisuuden osoitus epäonnistunutta kuvaustekstiä kohtaan, jolloin voimasana *hitto* edustuukin negatiivissävytteisessä, mikä-kysymystä painottavassa funktiossa.

Esimerkissä 94 kirjoittaja harmittelee toiselle käyttäjälle, miksei mahdollista kuvaa tai viestiä voi *retweettaa* ‘uudelleentviitata’, sillä kirjoittaja *feelaa* eli samastuu vahvasti viestin sanomaan. Voimasana *hitto* edustuu virkkeen aloittavana komponenttina osoittaen kirjoittajan harmistusta siitä, ettei tämä pysty uudelleentviittaamaan toisen käyttäjän viestiä.

- (94) @nsfwkuri **hitto** kun tota ei voi retweettaa koska feelaan (Helsinki)

Viestissään (esimerkki 95) kirjoittaja puolestaan toteaa, miten tämän kaverin lapsen asentamasta *Wunderbaum*-ilmanraikastimesta lähtee *komia käry* eli voimakas tuoksu. Toteamustaan kirjoittaja painottaa voimasanalla *hitto*.

- (95) Kaverin lapsi asensi mun autoon Wunderbaumin ja **hitto** et on komia käry 😊 mut eihän sitä raaski poistaakaan ! (Rauma)

Esimerkin 95 tviitti on yleissävyiltään positiivinen, sillä kirjoittaja päättää toteamuksensa kyyneleet silmissä nauravaan emojiin. *Hitto* voidaan silti tulkita negatiivisessa funktiossa, sillä ilmeisesti kirjoittaja ei ole toivonut autoonsa voimakasta tuoksua. Kirjoittaja myös päättää tviitin toteamukseen siitä, ettei ilmanraikastinta raaski poistaakaan, mikä puolestaan implikoi siitä, että kirjoittaja joutuu tahtomattaan pitämään kyseistä tuotetta autossaan, sillä ei viitsi ottaa sitä poiskaan.

Tviitissään (esimerkki 96) kirjoittaja kertoo positiivissävyyteisesti lapsestaan, joka on laulanut kuuluisaa lasten elokuvan tunnuskappaletta englanniksi. Hän toteakin nauraneensa pari tuntia lapsen alkaessa *hoilottaa*, mikä voidaan tulkita kepeäksi ilmaukseksi kuvastamaan laulua,

- (96) Skidi vaihto ”Taakse jää”-biisin kielen englanniksi nyt laulaessaan. Oon nauranut jo pari tuntia joka kerta kun se alkaa hoilottaa ”skamadtsuu skidempeee aputsii sahaa sakaa tsikosvee” Ei **hitto** edes sinne päin, tavullakaan. Silti täydellä tunteella. #frozen #isihommat (Turku)

Tviitin (esimerkki 96) positiivisesta sävystä huolimatta voimasana *hitto* korostaa negatiivista ilmausta kirjoittajan todetessa, ettei laulu mene *hitto edes sinne päin*. Kontekstissaan voimasanaa ei kuitenkaan voida nähdä hyökkäävänä tai aggressiivisena, vaan kirjoittaja painottaa humoristista viestiään korostaen voimasanan avulla sitä, kuinka epäonnistunut lapsen englanninkielinen laulu on. Tviittinsä kirjoittaja päättää toteamukseen siitä, miten lapsi kuitenkin laulaa täydellä tunteella osoittaen hellyyttä tarkkailtuaan lapsensa toimintaa ja tehtyään havaintoja tämän laulusta. Aihetunniste *isihommat* osaltaan korostaa kirjoittajan tarkkailevaa, hyväntahtoisesti naureskelevaa isän roolia.

Hitto edustuu negatiivissävyyteisenä välimerkinä myös esimerkissä 97 kirjoittajan todetessa, miten kaikki sosiaaliset mediat tulisi kieltää alle 15-vuotiailta, mikäli tämä saisi päättää. *Hitto* vahvistaakin kirjoittajan sanomaa: erillinen virke siitä, että sosiaalisten medioiden kieltämisen tulisi olla laki, olisi jo itsessään painokas, mutta tätä kirjoittaja vielä vahvistaa käyttäen suomenkielistä voimasanaa ikään kuin korostaen, että tällaisen lain tulisi olla itsestään selvä.

- (97) Jos saisin päättää, niin alle 15-vuotiailta pitäis kieltää kaikki sosiaaliset mediat. Sen pitäis **hitto** olla laki. (Helsinki)

Pohtiessaan työtään esimerkissä 98 kirjoittaja toteaa pitävänsä asiakaspalvelusta, mutta lauantait saavat hänet *vihaan ihmiskuntaa*. Voidaan nähdä, miten kyseinen ilmaus itsessään on varsin voimakas, ja kirjoittaja vielä painottaa toteamustaan välimerkinomaisella voimasanalla *hitto*.

- (98) mä oikeesti tykkään mun työstä ja asiakaspalvelusta ylipäättään mutta **hitto** nää lauantait pistää mut kyllä vihaan ihmiskuntaa. (Lempäälä)

Esimerkit 99, 100 ja 101 osoittavat, miten kirjoittajat käyttävät viesteissään voimasanaa *hitto* välimerkinomaisessa funktiossa, kun taas voimakkaammat kirosanat edustuvat huudahduksenomaisessa tai oletusarvoisesti manaavassa funktioissa. Esimerkin 98 tviitin kirjoittaja aloittaa harmittelevassa funktiossa edustuvalla voimasanalla *hitto* ohjaten viestin sävyn heti negatiiviseksi. Kuvatessaan kipua ranteessaan kirjoittaja kuitenkin käyttää voimakkaaksikin tulkittua voimasanaa. Kirjoittaja

aloittaakin viestinsä pehmittäen sanomaansa *hitolla*, mutta päättää viestinsä vahvasta kirosanasta johdettuun, määrää ilmaisevaan adverbiaaliin *perkeleesti*.

- (99) **hitto** ku mul on ollu tää vasen ranne ny pari päivää vähän kipee, tuli otettuu reeneis vähä osumaa. tietyis asennois vihloo niin perkeleesti. (Valkeakoski)

Esimerkeissä 100 ja 101 voimakkaammat kirosanat *vittu* ja *saatana* edustuvat huudahduksentai sanonnanomaisissa funktioissa, kun taas mieto voimasana *hitto* voidaan nähdä välimerkkinä. Kerroessaan elokuvateatterissa pyörivästä *Lidl*-päivittäistavarakauppaketjun mainoksesta (esimerkki 100) kirjoittaja käyttää voimasanaa *hitto* negatiivisessa funktiossa vakuuttaessaan, ettei aio käydä kyseisessä ruokakaupassa mainoksen vuoksi enää koskaan. Mainokseen viitatessaan hän kuitenkin hyödyntää sanonnanomaista ilmausta *ei vittu* todetessaan mainoksen kestäneen liian kauan ja olleen ärsyttävä.

- (100) Lupaen että #finnkino teattereissa pyörivän #Lidl -mainoksen takia en **hitto** käy Lidlissä enää ikinä. Ei vittu se kesti kauan/oli ärsyttävä. (Pori)

Tviitissä 101 *hitto* edustuu aluksi negatiivisessa funktiossa pohjustaen kirjoittajan toteamusta raskaasta työviikosta, mutta lopuksi kirjoittaja tiivistää tuntemuksensa voimakkaampaan ilmaukseen *ei saatana* toistaessaan uudelleen, ettei jaksaa [enää tehdä töitä].

- (101) **hitto** en jaksaa, olin just 7 pvää putkeen hommis siel Lappeenrannas ja oli vapaa viikonloppu välis ja nyt painan taas 8 pvää putkeen. Ei saatana en jaksaa. (Valkeakoski)

Esimerkki 102 puolestaan osoittaa, miten *hitto* voi myös edustua negatiivisessa, solvaavassa tviitissä: kirjoittaja osoittaa aluksi viestinsä toiselle käyttäjälle jatkaen kolmannen osapuolen olevan *nolo huomionkipeä ääliö*. Viestin aloittava, naurua merkitsevä ilmaus *haha* voidaan kuitenkin kontekstissaan tulkita aidon naurun sijaan ivalliseksi. Toteamustaan kirjoittaja painottaa voimasanalla *hitto* antaen voimasanalle negatiivisen funktion.

- (102) @Dimmu141 haha **hitto** et toi on nolo huomionkipeä ääliö. (Helsinki)

Seuraavasta esimerkistä 103 voidaan havaita, miten voimasanaa *hitto* käytetään ikään kuin vastakkaisessa funktiossa kuin tviitin konteksti todellisuudessa on. Tviittaaja kysyy, *kuka hitto* on ehtinyt suolaamaan kadut. Kysymys voidaankin tulkita hieman hyökkääväksi nimenomaisesti voimasanan vuoksi. Kirjoittaja myös korostaa asennettaan kahden kysymysmerkin ja kahden huutomerkin avulla.

- (103) **Kuka hitto** on jo ehtinyt suolaamaan nämä kadut??!! (Espoo)

Ei voida olla varmoja, syntyykö esimerkin 103 kirjoittajalle jonkinlaisia negatiivisia miellelyhtymiä katujen suolaamisesta, mutta tviitti olisi mahdollista tulkita myös positiiviseksi: vaikka voimasana *hitto* antaakin viestille hieman aggressiivisen sävyn, voi kirjoittaja mahdollisesti aidosti – jopa ilah-tuneena – pohtia, kuka on jo ehtinyt suolaamaan kadut, sillä lähtökohtaisesti katujen suolaaminen voidaan nähdä tarpeellisenä ja näin ollen positiivissävytteisenä toimenpiteenä.

Esimerkin 104 kirjoittaja pohtii, *mikä hitto* porilaisia vaivaa osoittaen viestin monikon toisen persoonan te-pronominilla kenties humoristisesti suoraan kaikille porilaisille.

(104) **Mikä hitto** teitä porilaisia oikein vaivaa? Vai miten se meni.. 🤔😏#HCTPS (Helsinki)

Periaatteessa tällainen esimerkin 104 kysymys voitaisi tulkita negatiivissävytteiseksi ja hieman hyök-kääväksi, mutta kirjoittaja kuitenkin pehmentää kysymystään tyytyväisyyttä kuvastavalla sekä kyy-neleet silmissä nauravalla emojiilla. Tviittaaja myös jatkaa kysymyksellä *vai miten se meni*, mikä osaltaan implikoi, että joku toinen on todennut joskus näin eikä tällainen kysymys ole välttämättä kirjoittajan itsensä keksimä. Näin ollen kirjoittaja osoittaakin, ettei ole viestissään täysin tosissaan. Aihetunniste puolestaan viittaa Turun Palloseuraan asettaen tviitin urheilukontekstiin.

Sekä tviiteissä 105 että 106 kirjoittaja korostaa omaa tunnetilaansa voimasanalla *hitto*, mutta viestin sävyä ei voida täysin tulkita. Esimerkin aloittavan voimasanan voidaan kuitenkin tulkita kuvastavan jonkinlaista harmistusta tai pettymystä, sillä vaikka ihastuminen voidaan toki nähdä yleisesti positiivisena tunteena, ei viestin kirjoittaja kenties halua olla ihastunut. Voidaan toisaalta myös olet-taa kirjoittajan kaipaavan jonkinlaista sympatiaa, sillä tämä asettaa ihastumisensa tietynlaiseen ko-rosteiseen asemaan painottaessaan toteamustaan voimasanalla *hitto*. Ennen kaikkea tämä voimasanan tuoma korosteisuus viittaisi tviitin negatiivissävytteisyyteen, vaikka kirjaimellisen negatiivisuuden tulkinnassa tuleekin olla varovainen.

(105) **hitto** musta tuntuu et oon vähä ihastunu (Valkeakoski)

Konditionaalimuotoinen virke esimerkissä 106 voidaan nähdä tyylittelykeinona jonkinlaisessa vähättelevässä merkityksessä “minulla nyt olisi tässä vähän ikävä”. Viestin aloittava voimasana *hitto* puolestaan edustuu harmistusta kuvastavassa funktiossa. Mikäli viestiä tulkitaan kuitenkin syvem-min, voi kirjoittaja kokea kuvaamansa ikävän vahvojen tunteiden osoituksena, mikä asettaisi tviitin ja voimasanan painokkaaseen, positiivissävytteiseen funktioon. Olen kuitenkin kategorisoinut viestin negatiiviseksi, sillä yleisesti ottaen ikävän tunne voidaan nähdä ei-toivottuna ja näin ollen negatiivi-sena tunteena. Toki konditionaalimuoto mahdollistaa myös sen, että kirjoittaja spekuloi jonkin asian

olevan ikävä muodossa “olisipa [se asia] ikävä”, jolloin *ikävä* edustuu adjektiivina. Kirjoittaja ei kuitenkaan ole merkinnyt viestiinsä muita käyttäjiä, joille vastaisi, joten tviitin kontekstia ei voida päätellä. Näin ollen kirjoittaja tarkoittaaakin oletettavasti viestissään tuntevansa ikävää.

(106) **hitto** et olis ikävä (Valkeakoski)

Esimerkki 107 puolestaan voidaan tulkita sarkastiseksi tviittaajan todetessa, miten joulun aika on *ratkiriemukasta* kaupan alalla. Yleisen käsityksen valossa joulun ajan voidaan päätellä olevan kaupan alalla varsin kiireistä ja työntäyteistä. Näin ollen liioitteleva adjektiivi *ratkiriemukas* kuvaakaan ilmeisesti viestin sarkastista sävyä.

(107) **hitto** tää joulun aika on kyllä ratkiriemukasta kaupan alalla. (Valkeakoski)

Lisäksi painokas, toteava voimasana *hitto* esimerkissä 107 korostaa kirjoittajan asennetta joulun ajan työskentelyä kohtaan, joten näin ollen tviitti voidaan tulkita kokonaisuudessaan negatiivisessa funktiossa.

4.7 Tulosten koontia

Luvuissa 4.5 ja 4.6 olen tarkastellut suomenkielisen voimasanan *hitto* edustumista positiivisissa ja negatiivisissa funktioissa niin sanonnanomaisissa kuin välimerkinomaisissa ilmauksissa. Näistä 100 edustuu positiivisissa, sanonnanomaisissa ilmauksissa, 113 negatiivisissa ja 9 neutraaleissa. Välimerkinomaisista ilmauksissa puolestaan 53 edustuu positiivisissa ilmauksissa, 99 negatiivisissa ja 11 neutraaleissa ilmauksissa.

Yhtenä keskeisenä havaintona tarkasteltujen *hitto*-tapausten pohjalta voidaan pitää sitä, etteivät huudahduksissa tai sanonnanomaisissa ilmauksissa edustuvat partikkelit tai kielto sanat ohjaa ilmauksen positiivista tai negatiivista tulkintaa: esimerkiksi *ei hitto* voi kielto sanasta huolimatta edustua myös positiivisessa merkityksessä. Aivan kuten *damn*-ilmausten kohdalla, ovat myös voimasanan *hitto* sisältävät tviitit toisinaan monitulkintaisia ulkopuolisen analysoijan näkökulmasta: voimasana itsessään voi edustua rakenteeltaan negatiivissävytteisessä funktiossa, mutta tviitti kokonaisuutena on sävyiltään positiivinen (esimerkiksi *ei hitto, pitäiskö tehdä lettuja*). Kuitenkin ilmaus *hyi hitto* edustuu aineistossa poikkeuksetta negatiivissävytteisissä tviiteissä ja sanonnanomainen ilmaus *(no) hitto miksei* puolestaan esiintyy kaikissa aineistoesimerkeissä positiivisessa funktiossa.

4.8 *Damn* ja *hitto* neutraaleissa funktioissa

Positiivisissa ja negatiivisissa funktioissa käytettyjen voimasanojen lisäksi aineistossa esiintyy tapauksia, jotka olen kategorisoinut funktioltaan ”neutraaleihin”. Nämä ovat sellaisia tapauksia, joissa tviitin sävyä on vaikeaa tai mahdotonta päätellä. Kuten edellä on jo ilmennyt, analyysin kannalta haasteellista on se, että kaikista aineistokorpuksen tviiteistä ei pystytä tarkastelemaan laajempaa kontekstia. Toki esimerkkitapauksia tarkasteltaessa on myös otettava huomioon, että Twitter-viestien rajallinen merkkimäärä pakottaa kirjoittajat tiiviiseen ilmaisuun. On mahdollista, että viestit ovat osa laajempaa keskusteluketjua, jolloin aiempien viestien yhteys tarkastelemini tviitteihin ei käy ilmi. Kokonaisuudessaan tällaisia epäselviä tapauksia on kuitenkin aineistoon suhteutettuna varsin vähän, mikä käytännössä tarkoittaa, että sekä *damn* että *hitto* voidaan useimmiten nähdä tietyssä – positiivista tai negatiivista sävyä luovassa – funktiossa tarkastelemassani Twitter-viestinnässä (ks. analyysilukuja edellä).

Sellaisia tviittejä, joista on mahdotonta tulkita voimasanan *damn* funktiota, on aineistossani kaksi tapausta. Esimerkissä 108 kirjoittaja oletettavasti seuraa mäkihyppykilpailua viitatessaan suomalaisen Jarkko Määttä ja puolalaisen Maciej Kotin väliseen kilpailuun. Kontekstista ei kuitenkaan voida sanoa, kokeeko kirjoittaja kyseisen vastakkainasettelun positiivisena vai negatiivisena: tviitistä voidaan tulkita, että loppuun lisätyt kolme pistettä kuvastavat jollain tavalla kirjoittajan vahvaa tunnereaktiota aiheesta, muttei silti ole selvää, edustuuko *damn* esimerkkitapauksessa vaikuttuneisuutta vai pettymystä osoittavassa funktiossa.

(108) Määttä vs. Kot... **damn** (Iitti)

Toinen tulkinnanvarainen tapaus on esimerkissä 109, josta voidaan havaita, että kirjoittaja vastaa alussa toiselle käyttäjälle @-merkin avulla. Kahden käyttäjän voidaan olettaa keskustelleen aiemmin risteilystä, sillä siitä on ilmeisesti ollut mainintaa. Tviitistä ei kuitenkaan pystytä päättelemään, käytetäänkö vieraskielistä voimasanaa *damn* positiivisessa vai negatiivisessa funktiossa. Kirjoittaja muodostaa voimasanan jälkeen naurua kuvastavan hymiön kaksoispisteestä ja D-kirjaimesta, muttei kuitenkaan voida olla varmoja, korostaako kyseinen hymiö aitoa iloa vai käyttääkö kirjoittaja sitä mahdollisesti vain pehmentämään mahdollista pettymystä kuvastavaa vieraskielistä voimasanaa.

(109) @Xenji__ **damn** :D muistelinkin et oli jossain mainintaa risteilystä teilläkin (Helsinki)

Hitto-tapauksista puolestaan 11 on tutkimassani aineistossa sellaisia, jotka vaatisivat enemmän kontekstia voimasanan funktion tulkitsemiseksi, ja näistä tapauksista olen nostanut seuraavassa tarkasteluun 6 esimerkkiä. Muun muassa esimerkeissä 110 *hitto* esiintyy yhdessä kieltosanan kanssa jonkinlaisena huudahduksena, mutta tviitistä on kuitenkin mahdotonta sanoa, kokeeko kirjoittaja tilanteen olevan positiivisella vai negatiivisella tavalla *jännää* eli jännittävää.

(110) @paivi_nenonen **Ei hitto** miten jännää nyt. (Jyväskylä)

Esimerkissä 111 tilanne on hieman samankaltainen kuin aiemmassa esimerkissä: kirjoittaja käyttää voimasanaa sanonnanomaisesti, mutta tviitistä ei pysty päättelemään, mihin reunoihin kirjoittaja viittaa. On mahdollista, että kyseessä ovat esimerkiksi jonkin syötävän tuotteen reunat, jotka mahdollisesti sattuvat syödessä, jolloin *ai hitto* voitaisiin nähdä kipua kuvastavana, negatiivisena huudahduksena. Toisaalta kirjoittaja voi myös esimerkiksi ihailta joitain reunoja, jolloin huudahdus *ai hitto* saisi positiivisen funktion. Esimerkistä voidaankin konkreettisesti havaita, miten kyseinen ilmaus on mahdollinen niin positiivisessa kuin negatiivisessakin funktiossa.

(111) @cilucola **Ai hitto** näitä reunoja (Uusimaa)

Esimerkissä 112 kirjoittaja muotoilee toivovansa Saksan voittoa ilmeisesti urheilukontekstissa, mutta tviitti voidaan tulkita joko aidoksi toiveeksi, jolloin *voi hitto* saa positiivisen funktion toiveikkaana huudahduksena. Toisaalta *voi hitto* voidaan nähdä myös negatiivisessa funktiossa, mikäli kirjoittaja osoittaa jonkinlaista huolta Saksan voitosta, muodossa ”entä jos Saksa voittaisikin”.

(112) @nsinisalo **Voi hitto** kun saksa voittaisi 😞 (Ylöjärvi)

Konditionaalimuotoinen verbi tuokin esimerkkiviittiin 112 useita tulkintamahdollisuuksia, sillä selvästi tapahtuma ei ole vielä päättynyt, vaan kirjoittaja vasta spekuloi tulevia tapahtumia. Tviitin loppuun liitetty, vedet silmissä naurava emoji ei myöskään viittaa yksiselitteisesti tviitin positiiviseen tai negatiiviseen sävyyn, sillä kyseisen emojin voidaan tulkita kuvastavan aitoa iloa tai vaihtoehtoisesti myös tietynlaista ivallisuutta tai epätoivoa.

Esimerkissä 113 käy ilmi, miten kirjoittaja seuraa formuloita ja viittaa *Ferrari*-tallin taktiikkaan. Tviitin kontekstista ei kuitenkaan voida päätellä, käyttääkö kirjoittaja voimasanaa positiivisena vai negatiivisena välimerkkinä. Aihetunnisteena käytetty *ei taas* yhdistettynä kauhistuneisuutta tai yllättyneisyyttä kuvastavaan emojiin voisi viitata *hiton* negatiiviseen käyttöfunktioon. On kuitenkin

toisaalta mahdollista, että kirjoittaja päivittelee tviitissään *Ferrarin* onnistunutta taktiikkaa, jolloin *hitto* puolestaan saa positiivisen käyttöfunktion.

(113) On se **hitto** tuo Ferrarin taktiikka 🤔 #räikkönensisään #eitaas #SilverstoneGP (Lappeenranta)

Esimerkin 114 tviitissä kirjoittaja pohtii, *mikä hitto on feministinen budjetti*, jossa *hitto* jälleen painottaa kirjoittajan kysymyssanaa.

(114) @VHorkko Mikä **hitto** on feministinen budjetti? Miten se eroaa budjetista? (Helsinki)

Esimerkin 114 kysymystä kirjoittaja jatkaa lisäkysymyksellä siitä, miten feministinen budjetti eroaa budjetista. Tästä voidaan tulkita viestin sarkastinen sävy, sillä lähtökohtaisesti feminististä budjettia ei voida erottaa omaksi käsitteekseen, vaan kyseessä on todennäköisesti yleisesti budjetti.

Viimeisessä esimerkissä 115 kirjoittaja toteaa yllättyneensä, kun lapsille suunnatun *Turtles*-televisiosarjan suomeksi dubatussa versiossa on käytetty voimasanaa *hitto*. Tämä osaltaan implikoi, että kirjoittaja kokee suomenkielisen voimasanan sopimattomana lapsille tarkoitettuun televisio-ohjelmaan.

(115) Yllätyin ku turtlesten suomidubis sanottii **hitto** (Tampere)

Tällaisista tapauksista voidaankin päätellä, että *hitolla* on edelleen voimasanan leima, vaikka se useissa tutkimuksissa onkin osoitettu miedoksi kirosanaksi (Hjort 2017; Peterson & Vaattovaara, arvioitavana). Vaikka nuoren tai aikuisen käytössä *hittoa* ei kenties nähdä voimakkaana kirosanana, esimerkissäkin esiin nousseessa lastenohjelman kontekstissa se kuitenkin nähdään kirjaimellisessa funktiossaan voimasanana ja saatetaan näin ollen kokea sopimattomaksi.

4.9 Voimasanan *damn* maantieteellinen esiintyvyys

Koska Twitter-korpus pitää sisällään myös tviittien sijaintietiedot, olen hyödyntänyt mahdollisuutta ottaa tarkasteluun myös englanninkielisen voimasanan *damn* maantieteellisen esiintyvyyden (tutkimuskysymys 3). Tarkastelussani ovat englannin kielestä lainautuneet elementit, joten onkin kiinnostavaa selvittää, millainen maantieteellinen esiintymäsuhde vieraskielisellä voimasanalla on verrattuna suomenkielisten voimasanojen esiintyvyyteen. Kiinnostava kysymys tässä on erityisesti se, onko vieraskielinen voimasana *damn* taipuvaisempi esiintymiään suuremmissa kaupungeissa kuin pienemmissä kunnissa tai taajamissa (ks. Peterson ja Vaattovaara, arvioitavana). Lisäksi olen kiinnostunut

selvittämään, mikä on voimasanojen esiintymäsuhde Uudenmaan alueen³ tviittien ja muualta Suomesta julkaistujen tviittien välillä (ks. taulukko 3). Olenkin kiinnostunut tarkastelemaan, miten Uudenmaan alueen tviitit ovat jakautuneet alueen sisällä ja missä määrin tviitit keskittyvät suuriin kaupunkeihin sekä toisaalta vertailemaan, esiintyykö erityisesti voimasana *damn* suhteessa useammin Uudenmaan alueelta lähetetyissä tviiteissä verrattuna muuhun Suomeen.

Vaikka tviitin lähetysijainti ei välttämättä automaattisesti olekaan kirjoittajan asuinpaikkakunta, voidaan kuitenkin olettaa, että suuri osa tviittien lähetysijainneista vastaa myös kirjoittajien asuinpaikkakuntia. On kuitenkin otettava huomioon, ettei voimasanojen käytön ja sen käyttäjän asuinpaikan välillä voida tehdä aukottomia päätelmiä esimerkiksi voimasanan yleisyydestä tietyssä kaupungissa, mutta joitain suuntaa antavia tuloksia voidaan nähdä. Taulukkoon 3 olen eritellyt voimasanojen kokonaismäärästä tarkemmin voimasanojen *damn* ja *hitto* määrälliset edustumat maantieteellisesti.

Taulukko 3: Voimasanojen *damn* ja *hitto* määrällinen edustuminen maantieteellisesti

	Uudenmaan alue	Muu Suomi	Ulkomaat
<i>Damn</i>	21 (42 %)	29 (58 %)	–
<i>Hitto</i>	133 (34 %)	249 (65 %)	3 (1 %)

Taulukosta 3 voidaan havaita, että aineiston 50 *damn*-tviitistä 21 eli 42 % on julkaistu Uudenmaan alueelta ja loput 29 (58 %) muualta Suomesta. Toisin sanoen kaikista aineiston *damn*-esiintymistä lähes puolet on siis tviitattu Uudenmaan alueelta. Koska väestöstä suhteessa suurin osa asuu Uudenmaan alueella, ei tulos yksinään kerro nimenomaisesti uusmaalaisten vieraskielisen voimasanan käytöstä. Kuitenkin ero voimasanan *hitto* esiintymäsuhteeseen Uudenmaan alueen ja muun Suomen välillä on selvä: aineistoni 385 *hitto*-tapauksesta 133 eli suhteessa pienempi osa (noin 34 %) on julkaistu Uudenmaan alueelta, 249 (65 %) muualta Suomesta ja 3 (1 %) on julkaistu ulkomailta (2 Tukholmasta ja 1 Vadsøsta).

Kun suhteutetaan *damn*-esiintymien määrää *hitto*-tapauksiin, voidaan taulukosta 3 havaita, että *damn* esiintyy useammin Uudenmaan alueen tviiteissä. Näistä selvästi enemmistö on julkaistu Helsingistä (n=81) ja Espoosta (n=17). On kuitenkin myös kiinnostavaa, että koko aineiston tasolla suurin osa *damn*-tviiteistä on julkaistu lähinnä suurista kaupungeista, jotka eivät kuitenkaan välttämättä

³ Uudenmaan liiton (2020) mukaan Uudenmaan alueeseen kuuluu 26 kuntaa: Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Inkoo, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa ja Vihti.

kuulu Uudenmaan alueeseen. Määritelmä suuren ja pienen kaupungin välillä ei ole yksiselitteinen, mutta tutkimuksessani olen rajannut suuriksi kaupungeiksi kaikki yli 50 000 asukkaan kaupungit. Tällaisista suurista kaupungeista julkaistuja *damn*-tviittejä on 38 eli 76 % kokonaismäärästä: Helsingistä (n=19), Espoosta (n=1), Vantaalta (n=1), Tampereelta (n=4), Turusta (n=4), Kouvolasta (n=2), Jyväskylältä (n=2), Porista (n=1), Kotkasta (n=1), Rovaniemeltä (n=1), Vaasasta (n=1) ja Pohjois-Karjalasta (n=1). Kuten luvut osoittavat, ei voimasanan *damn* esiintyminen varsinaisesti ole sidoksissa maantieteelliseen sijaintiin, mutta paikkakunnan koko näyttää aineiston valossa olevan yhteydessä voimasanan käytön yleisyyteen. Tulos on hyvin linjassa suomalaisten omien käsitysten kanssa, sillä Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) tutkimuksen mukaan suurimpien paikkakuntien vastaajilla on tilastollisesti merkitsevässä määrin myönteisempi asenne voimasanan *damn* käyttöön kuin pienemmällä paikkakunnilla asuvilla.

Vaikka on muistettava, että viestin kirjoittaja on voinut lähettää tviitin täysin eri sijainnista kuin todelliselta asuinpaikkakunnaltaan, vaikuttaa tämän aineiston perusteella kuitenkin siltä, että voimasana *damn* esiintyy herkemmin suuremmilta paikkakunnilta tviittaavien viesteissä verrattuna pienempien paikkakunnan tviitteihin. Senkin voidaan nähdä olevan linjassa Petersonin ja Vaattovaaran (arvioitavana) itseraportointiin perustuvan tutkimustiedon kanssa, jonka mukaan voimasanan *damn* käyttö on vähäisempää alle 100 000 asukkaan paikkakunnilla verrattuna suurimpiin kaupunkeihin (Peterson & Vaattovaara, arvioitavana). Niin Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) itseraportointiin perustuvan tiedon kuin tutkimuksenikin valossa näyttäisikin siltä, että voimasana *damn* on resurssi, jonka suomalaisessa kieliyhteisössä ovat taipuvaisimpia ottamaan käyttöön kaupunkiympäristössä asuvat.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkimuksessani olen tarkastellut, millaisissa konteksteissa englanninkielinen voimasana *damn* ja suomenkielinen voimasana *hitto* esiintyvät suomenkielisissä tviiteissä. Aineistonani olen hyödyntänyt Laitisen, Lundbergin, Levinin ja Martinsin (2018) *The Nordic Tweet Stream* (NTS) -alustalta valmiiksi kerätyn Twitter-korpuksen suomenkielisiä tviittejä. Tavoitteenani on ollut tarkastella ja analysoida, miten ja missä määrin voimasanojen käyttö eroaa funktioiltaan toisistaan ja millaisissa konteksteissa englanninkielinen voimasana *damn* esiintyy verrattaessa suomenkieliseen voimasanaan *hitto*. Lisäksi olen tarkastellut voimasanojen maantieteellistä esiintymäsuhdetta verraten erityisesti voimasanojen esiintymämääriä Uudeltamaalta ja muualta Suomesta lähetettyjen tviittien eroja.

Kiinnostukseni kohteina ovat olleet erityisesti *damn*-tviiteissä esiintyvien voimasanojen oletusarvoiset käyttöfunktiot sekä teknologiavälitteinen vuorovaikutus ja sen variaation funktionaalisuus, joita olen tarkastellut sociolinguistiikan kolmannessa aallossa vakiintuneen heteroglossian hengessä (Bakhtin 1981, 1987; Androutsopoulos 2011; vrt. myös Eckert 2012). Sociolinguistiikassa on osoitettu, että ihmisillä on kieliresursseista koostuva repertuaari, jota he hyödyntävät (Tagg 2016), kun taas variaation tutkimuksen kolmannen aallon keskiössä on kielellisten ja kielten ylisten resursien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa (Eckert 2012). Yhden kielen sosiaalisiin rakenteisiin nojaavien selitysten sijaan heteroglossisen lähestymistavan lähtökohtana ovat kielellisten ja kielten ylisten, usein useamman kuin yhden kielen resurssien käyttö sosiaalisten merkitysten tuottamisessa (mm. Bakhtin 1981, 1987; Androutsopoulos 2011). Olenkin pyrkinyt tutkimuksessani tarkastelemaan ja ymmärtämään näitä merkityksenmuodostuksen prosesseja sosiaalisena tai vuorovaikutuksellisenä resurssina heteroglossiaa hyödyntäen, johon myös Taggin (2016: 79) tutkimustulokset ohjaavat.

Olen jakanut tviiteissä esiintyvät voimasanatapaukset laadullisen sisällönanalyysin perusteella välimerkinomaisiin ja sanonnanomaisiin ilmauksiin. Nämä kategoriat olen vielä erikseen jakanut aineistolähtöistä laadullista sisällönanalyysia soveltaen funktioiltaan oletusarvoisesti positiivisiin, negatiivisiin ja neutraaleihin alakategorioihin voimasanojen konteksteista pääteltävän funktionaalisuuden perusteella. Tulkinta ei ole ollut kaikissa tapauksissa yksiselitteistä, mutta olen pyrkinyt perustelemaan tekemiäni tulkintoja ja toisaalta tekemään niitä läpinäkyväksi runsain aineistoesimerkein.

Analyysi osoittaa, että määrällisesti *hitto*-tapauksia esiintyy suomenkielisessä Twitter-aineistossa odotuksenmukaisesti huomattavasti enemmän kuin *damn* tapauksia. Lisäksi analyysi osoitti, että voimasana *damn* ei edustu kaikissa esimerkitapauksissa englannista lainautuneena sanana, vaan

se voi myös olla osana pidempää englanninkielistä lausumaa. Näin ollen se voidaankin suomenkielissä kokonaisuudessa tulkita toisinaan koodinvaihdoksi.

Yhteistä sekä voimasanalle *damn* että *hitto* on se, että ne edustuvat määrällisesti useammin negatiivisissa kuin positiivisissa funktioissa. Lähempi tarkastelu kuitenkin osoitti, että *damn* edustuu sanonnanomaisissa ilmauksissa useammin positiivisissa funktioissa verrattuna *hitto*-tapauksiin: sanonnanomaisista *damn*-ilmauksista (esimerkiksi *god damn* tai *damn right*) 12/19 edustuu positiivisissa funktioissa, kun taas sanonnanomaisista *hitto*-ilmauksista (esimerkiksi *voi hitto* tai *ai hitto*) 100/222 edustuu positiivisissa funktioissa. Tulosten tarkastelussa olennaista on myös voimasanojen funktio lauserakenteen kannalta: keskeinen huomio tviittejä analysoitaessa oli se, ettei voimasanoja käytetä syntaktisesti täysin samoin – olivat vertailussa sitten vieraskielinen ja suomenkielinen voimasana tai yleisesti yksittäinen voimasana eri tviiteissä.

Huomionarvoista on myös se, miten kokonaisuudessaan 50 *damn*-tviitistä 2 edustui epäselvissä, neutraaleissa tapauksissa ja 385 *hitto*-tviiteistä 20 edustui neutraaleissa tapauksissa. Rajaamani aineiston pohjalta voidaankin todeta, että sekä vieraskielinen että suomenkielinen voimasana saavat lähtökohtaisesti joko positiivisen tai negatiivisen funktion. On myös hyvin todennäköistä, että neutraaleiden voimasanojen kategoriaan luokittelemani tviitit ovat olleet alkuperäisessä kontekstissaan tulkittavissa joko positiiviseksi tai negatiiviseksi, mutta kontekstia ei vain pysty päättämään tviitistä sellaisenaan. Vaikka kielenkäyttäjän pään sisään ei olekaan tarpeellista – saati mahdollista – päästä, voidaan kuitenkin yleistäen olettaa kirjoittajan käyttävän sekä vieraskielistä että suomenkielistä voimasanaa jonkinlaista (negatiivista tai positiivista) sävyä tuottamaan. Kuitenkin keskeisenä havaintona sekä tarkasteltujen *damn*-tapausten että *hitto*-tapausten pohjalta voidaan pitää sitä, etteivät huudahduksissa tai sanonnanomaisissa ilmauksissa edustuvat partikkelit tai kieltosanat ohjaa ilmauksen positiivista tai negatiivista tulkintaa: voimasana voi siis edustua esimerkiksi kieltosanasta huolimatta positiivisessa merkityksessä.

Vaikka voimasanoja voisi ajatella yleisesti pidettävän ylimääräisinä tai tarpeettomina, osoittaa näiden kontekstuaalinen analyysi, että hyödyntämällä voimasanoja osana repertuaariaan kirjoittajat tuottavat tai vahvistavat lausumissaan tiettyä (positiivista tai negatiivista) sävyä. Esimerkkitaapauksisakaan voimasana ei siis ole merkityksetön eikä myöskään näin ollen kirjaimellisesti tarpeeton, sillä kirjoittaja on kuitenkin hyödyntänyt kielellistä repertuaariaan ja tehnyt kielellisen valinnan käyttäessään voimasanaa tiettyssä funktiossa.

Analyysissä olennainen huomioon otettava seikka ovat olleet myös hymiöiden ja emoji-ien tulkinta osana tviittien luokittelua: tietyn emoji-ien oletusarvoinen merkitys ei välttämättä täysin korreloi viestin sävyn kanssa. On siis mahdollista, että kirjoittaja on käyttänyt esimerkiksi vedet silmissä nau-

ravaa emojiä, vaikka tviitin sisältö kuvastaisi kirjoittajan pettymystä. Näin ollen viestien tulkinta onkin vaatinut myös multimodaalisten elementtien tarkastelua ja toisinaan tulkinta olisi ollut varmempaa, mikäli tarjolla olisi ollut enemmän kontekstia.

Maantieteellisestä näkökulmasta tehdyn tarkastelun pohjalta osoittautui, että suhteutettaessa *damn*-esiintymien määrää *hitto*-tapauksiin esiintyy *damn* useammin Uudenmaan alueen tviiteissä, joista selvästi enemmistö on julkaistu Helsingistä ja Espoosta. On kuitenkin myös kiinnostavaa, että suurin osa *damn*-tviiteistä oli julkaistu ylipäättään suurista kaupungeista, jotka eivät kuitenkaan välttämättä kuulu Uudenmaan alueeseen. Aineiston perusteella vaikuttaakin siltä, että voimasana *damn* esiintyy herkemmin suuremmilta paikkakunnilta tviittaavien viesteissä verrattuna pienemmiltä paikkakunnilta lähetettyihin tviitteihin. Tämän voidaan nähdä olevan linjassa aiemman, voimasanan *damn* käyttöä koskevan asennetutkimustiedon kanssa. Jatkotutkimuksen kannalta voisikin olla hedelmällistä syventyä tarkemmin voimasanojen maantieteellisen esiintyvyyteen esimerkiksi tarkastelemalla, missä määrin kielenkäyttäjän asuinpaikkakunta on yhteydessä voimasanojen tai pelkästään vieraskielisten voimasanojen esiintyvyyteen. Tutkimukseni aineistolähteenä toiminut Twitter-korpus mahdollistaakin tällaisen tarkastelun.

Jonkinlainen tutkimusaukko voidaan edelleen nähdä siinä, millaisten rekistereiden osana voimasanat ovat taipuvaisia esiintymään: edustuuko tietty voimasana mahdollisesti puhekielisessä viestissä tai korreloiko asiattyinen viesti voimasanojen vähäisemmän käytön kanssa? Tässä olen tarkastellut voimasanojen käyttöä rajatulta foorumilta ja rajatulta aikaväliltä kerätystä Twitter-aineistosta. Vaattovaaran ja Petersonin (arvioitavana) asennetutkimusaineiston perusteella voimasanaa *damn* kuvataan suosittavan erityisesti kirjoitetussa vuorovaikutuksessa, joten jatkossa tutkimusta voisikin laajentaa myös puhuttuun kieleen ja tarkastella erilaisten voimasanojen käyttöä puhutun kielen konventioissa. Olisi toisaalta myös mielenkiintoista tarkastella muiden tekijöiden, kuten esimerkiksi huumorin vaikutusta voimasanojen käyttöön. Tällaista voimasanojen tutkimusta voisi myös laajentaa muihin voimasanoihin ja tarkastella esimerkiksi sellaisten voimasanojen käyttöä, jotka nähdään yleisesti ottaen voimakkaina (Hjort 2017).

Olen hakenut tutkimustani varten NTS-alustan Twitter-korpuksesta (Laitinen, Lundberg, Levin & Martins 2018) vain perusmuodossaan esiintyvät voimasanat *damn* ja *hitto*. Näin ollen olen analyysissäni tarkastellut ainoastaan sellaisia tviittejä, joissa voimasanat edustuvat taipumattomina perusmuodoissaan. Jatkotutkimuksen kannalta voisikin olla kiinnostavaa tarkastella, miten esimerkiksi suomenkielinen voimasana *hitto* edustuu taivutettuna ja saako se mahdollisesti erilaisia funktioita riippuen siitä, onko jokin asia esimerkiksi *hiton* kaunis, pohtiiko kirjoittaja mitä *hittoa* tapahtuu tai mihin *hittoon* joku on mennyt.

Tutkimuksessani on myös otettava huomioon, että olen tarkastellut valmiista korpuksesta kerättyjä tviittejä, jotka on saatettu tarkasteltavaan ja analysoitavaan muotoon muun muassa henkilötietojen osalta. Vaikka tviitit eivät olekaan anonyymejä, on silti viestien kirjoittajista saatavat taustatiedot melko vähäisiä. Olisikin kiinnostavaa tutkia, miten esimerkiksi ikä tai sukupuoli mahdollisesti vaikuttavat voimasanojen käyttöön, sillä nykyisessä tutkimuksessani olen ainoastaan tarkastellut voimasanojen käyttöfunktioita yksittäisissä, anonymisoiduissa tviiteissä.

Vaikka tutkimuksessani ei olekaan ollut olennaista pyrkiä vetämään rajaa siihen, pystytäänkö kirjoittajan tekemiä kielellisiä valintoja perustelemaan tiukasti pragmaattisen lainaamisen, *kieleilyn* tai koodinvaihdon näkökulmasta, voidaan tviiteissä esiintyviä, vieraskielisiä voimasanoja tarkastella vuorovaikutuksellisenä resurssina, jolloin lainautuvan elementin lisäämisen motivaatio voi olla sosiaalinen, pragmaattinen tai performatiivinen (Peterson 2017: 35). Tuloksia tarkasteltaessa voidaankin havaita, että tviittaajien kielellisiä valintoja näyttäisivät ohjaavan ennen kaikkea tyylilliset tekijät demografisten tekijöiden sijaan, mikä näyttäisi olevan linjassa myös Vaattovaaran ja Petersonin (arvioidavana) asennetutkimuksen kanssa. Vaikka erityisesti voimasanan *damn* käyttö näyttäisikin olevan jollain tavoin yhteydessä suurempiin kaupunkeihin, ohjaavat tätäkin todennäköisesti tyylilliset seikat demografisten sijaan.

Kaiken kaikkiaan sosiaalisen median yhteisö- ja mikroblogipalvelu Twitter on alustana varsin hedelmällinen, sillä sen käyttäjäkunta – ja näin ollen myös analysoitava kieli – on hyvin varioivaa ja runsasta. Voidaan kuitenkin todeta, että Twitter on yleisesti ottaen melko asiallinen sosiaalisen median keskustelualusta, sillä suuri osa esimerkiksi poliittisesta keskustelusta käydään nimenomaan Twitterissä. Jatkotutkimuksen kannalta olisikin kiinnostavaa myös tarkastella täysin erilaista, mahdollisesti viihteelliseen tarkoitukseen suunniteltua alustaa ja esimerkiksi vertailla kahden tai useamman erilaisen sosiaalisen median alustojen kieltä. Toisaalta voisi olla mielenkiintoista rajata tutkimus ainoastaan yhdelle alustalle ja tarkastella siellä käytettävää kieltä joko kvantitatiivisin keinoin tai laadullisen sisällönanalyysin näkökulmasta, kuten olen omassakin tutkimuksessani tehnyt. Tällaiset avoimeen käyttöön jaetut sosiaalisen median aineistot tarjoavatkin runsaasti mahdollisuuksia monenlaisiin sosiolingvistisiin ja muihinkin kielitieteellisiin tutkimuksiin.

LÄHTEET

ANDERSEN, GISLE 2014: Pragmatic borrowing. – *Journal of Pragmatics* 67 s. 17–33.

ANDROUTSOPOULOS, JANNIS 2011: From Variation to Heteroglossia in the Study of Computer-Mediated Discourse. – Crispin Thurlow & Kristine Mroczek (toim.), *Digital discourse. Language in the New Media* s. 277–295. Oxford University Press.

ANDROUTSOPOULOS, JANNIS 2013: Code-switching in computer-mediated communication. – Susan C. Herring, Dieter Stein & Tuija Virtanen (toim.), *Pragmatics of computer-mediated communication* s. 659–686. Berlin: De Gruyter Mouton.

ANDROUTSOPOULOS, JANNIS – WEIDENHÖFFER, JESSICA 2015: Zuschauer-Engagement auf Twitter: Handlungskategorien der rezeptionsbegleitenden Kommunikation am Beispiel von #tatort. *Zeitschrift für Angewandte Linguistik* s. 23–59.

ARTYUKHINA, OLGA 2016: *Suomen kirosanat sosiaalisessa mediassa*. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto.

BAKHTIN, MIKHAIL 1981. *The Dialogic Imagination. Four Essays*. Toim. Michael Holquist. Austin: University of Texas Press.

BAKHTIN, MIKHAIL 1987. *Speech Genres and Other Late Essays*. Toim. Caryl Emerson and Michael Holquist. Austin: University of Texas Press.

CORMODE, GRAHAM – BALACHANDER, KRISHNAMURTHY 2008: Key Differences Between Web 1.0 and Web 2.0. *First Monday* 13 (6).

GAUTHIER, MICHAEL – GUILLE, ADRIEN 2017: Gender and age differences in swearing. A corpus study of Twitter. – Kristy Beers Fägersten ja Karyn Stapleton (toim.), *Advances in Swearing Research: New Languages and New Contexts* s. 137–157. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

DEWAELE, JEAN-MARC 2004: *The Emotional Force of Swearwords and Taboo Words in the Speech of Multilinguals*. Birkbeck College, London: University of London.

ECKERT, PENELOPE 2008: Variation and the indexical field. – *Journal of Sociolinguistics* 12/4 s. 453–476.

ECKERT, PENELOPE 2012: Three waves of variation study: The emergence of meaning in the study of sociolinguistic variation. – *Annual Review of Anthropology* 41 s. 87–100.

- HALONEN, MIA 2009: Puhutun kielen variantit resurssina monikielisten koululaisten kirjoitelmissa. – *Virittäjä* 113 s. 349.
- HANSKI, SERE 2019: “*Nii se on way of life*”. *Anglismit hyvinkääläisten puheessa*. Kandidaatintutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto.
- HEIKKINEN, VESA – MANTILA, HARRI 2011: *Kielemme kohtalo*. Helsinki: Gaudeamus.
- HIIDENMAA, PIRJO 2003: *Suomen kieli – who cares?* Ensimmäinen painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- HIIPPALA, TUOMO – JÄRV, OLLE – TOIVONEN, TUULI – VÄISÄNEN, TUOMAS LAURI ALEKSANTERI 2020: Mapping the languages of Twitter in Finland: Richness and diversity in space and time. *Neuphilologische Mitteilungen*, 121(1), s. 12–44.
- HJORT, MINNA 2017: Swearing in Finnish. Folk definitions and perceptions. – Kristy Beers Fägersten ja Karyn Stapleton (toim.), *Advances in Swearing Research: New Languages and New Contexts* s. 231–257. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- HOOLI, NIKU 2014: *Uuden ajan satiiria. Pakinan jalanjäljillä – sisällönanalyysi suomalaisesta Twitter-parodiasta*. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto.
- ISOTALUS, PEKKA – JUSSILA JARI – MATIKAINEN JANNE 2018: *Twitter viestintänä. Ilmiöt ja verkostot*. Tampere: Vastapaino.
- ITKONEN, TERHO – MAAMIES, SANNA 2002: *Uusi kieliopas*. Toinen painos. Tampere: Tampereen Tekstifilmi Ky.
- KARPPINEN, JOUNI 2011: *Puhekielisyys verkkokeskusteluissa*. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Aalto-yliopisto.
- KOVÁCS, MAGDOLNA 2009: Koodinvaihto ja kielioppi. – Jyrki Kalliokoski, Lari Kotilainen ja Päivi Pahta (toim.), *Kielet kohtaavat* s. 26–29. Tietolipas 227. Jyväskylä: SKS.
- KULONEN, ULLA-MAIJA 1990: Miten suomalaiset kiroilivat ennen kristinuskoa? – *Kielikello* 1/1990.
- LABOV, WILLIAM 2001: *Principles of Linguistic Change, Volume II: Social Factors*. Language in Society 29. Oxford: Blackwell.
- LAPPALAINEN, HANNA 2001: Sosiolingvistinen katsaus suomalaisnuorten nykypuhekieleen ja sen tutkimukseen. – *Virittäjä* 105 s. 74–101.
- LAPPALAINEN, HANNA 2004: *Variaatio ja sen funktiot. Erään sosiaalisen verkoston jäsenten kielilisen variaation ja vuorovaikutuksen tarkastelua*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

LAITINEN, MIKKO – LUNDBERG, JONAS 2020: Twitter trolls: a linguistic profile of anti-democratic discourse. *Language Sciences* 79, 101268.

LEHTONEN, HEINI 2015: *Tyylitellen. Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisisessä Helsingissä*. Helsinki: Helsingin yliopisto.

LEHTONEN, JAAKKO – SAJAVAARA, KARI 1981: Anglismit nykysuomessa. – *Virittäjä* 85 s. 289–303.

LEPPÄNEN, SIRPA – PITKÄNEN-HUHTA, ANNE – NIKULA, TARJA – KYTÖLÄ, SAMU – TÖRMÄKANGAS, TIMO – NISSINEN, KARI – KÄÄNTÄ, LEILA – VIRKKULA, TIINA – LAITINEN, MIKKO – PAHTA, PÄIVI – KOSKELA, HEIDI – LÄHDESMÄKI, SALLA – JOUSMÄKI, HENNA 2009: *Kansallinen kyselytutkimus englannin kielestä Suomessa: Käyttö, merkitys ja asenteet* (National Survey on the English Language in Finland: Uses, Meanings and Attitudes). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND (OSF) 2020: *Subject Choices of Completers of Upper Secondary General School Education*. Helsinki: Statistics Finland. http://www.stat.fi/til/vaerak/index_en.html (23.9.2021).

PETERSON, ELIZABETH 2017: The nativization of pragmatic borrowings in remote language contact situations. – *Journal of Pragmatics* 113 s. 116–126.

PETERSON, ELISABETH – BIRI, YLVA – VAATTOVAARA, JOHANNA (2022): *Grammatical and social structures of English-sourced swear words in Finnish discourse*. Teoksessa Martín-Solano, R. & San Segundo, R. (toim.), *Corpus linguistics and Anglicisms* s. 49–70. Peter Lang Publishing.

RAUTJÄRVI, LEENA 2008: *Crossing into English as a Sociolinguistic Practice in the Language of Finnish-speaking Adolescents*. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto.

RAWSON, HUGH 1989: *Wicked Words. A Treasury of Curses, Insults, Put-downs and Other Formerly Unprintable Terms from Anglo-Saxon Times to the Present*. New York: Crown Publishers.

RYMES, BETSY 2014: Marking Communicative Repertoire through Metacommentary. – Adrian Blackledge ja Angela Creese (toim.), *Heteroglossia as Practice and Pedagogy* s. 301-316. London: Springer.

SAJAVAARA, PAULA 1989: Vierassanat. – Jouko Vesikansa (toim.), *Nykysuomen sanavarat*. s. 73–84. Helsinki: WSOY.

TAGG, CAROLINE 2016: *Heteroglossia in text-messaging: Performing identity and negotiating relationships in a digital space*. Milton Keynes: Open University.

TAMMINEN, OLLI 2020: Emojit – digitaalisen viestinnän hieroglyfit. – *Kielikello* 4/2020.

TIETEEN TERMIPANKKI 2014: *Anglismi*. Verkkojulkaisu. <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:anglismi> (19.2.2021).

TUOMI, JOUNI – SARAJÄRVI, ANNELI 2018: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

UUDENMAAN LIITTO 2020: Uudenmaan kunnat. Verkkojulkaisu. Päivitetty 26.3.2020. https://www.uudenmaanliitto.fi/uusimaa/uudenmaan_kunnat (30.7.2021).

VAATTOVAARA, JOHANNA 2016: Vieraat ja vaaralliset. – Irina Piippo, Johanna Vaattovaara ja Eero Voutilainen, *Kielen taju* s. 106–107, 114. Helsinki: Art House.

VAATTOVAARA, JOHANNA – PETERSON, ELIZABETH 2019: Same old *paska* or new *shit*? On the stylistic boundaries and social meaning potentials of swearing loanwords in Finnish. – *Ampersand* 6/2019 (Special Issue, E. Zenner, A. Calude & L. Rosseel (Eds.), Lexical borrowing as expression of culture, identity and attitude – empirical investigations into the social meaning potential of loanwords.)

VOUTILAINEN, LAURA 2016: *Miks ei*. – Rafael Elivuo ja Ilkka Wirtanen (säv.), Suvi Vainio (san.) studioalbumissa *Miks ei* (2017). Kaiku Entertainment.

VAATTOVAARA, JOHANNA – PETERSON, ELIZABETH (arvioitavana): *Hittoako damn tekee suomessa?* Itseraportointimenetelmään perustuva tutkimus englannin kielestä lainatun voimasanan käyttöön liittyvistä käsityksistä osana suomea. (Artikkelikäsikirjoitus).

WESTINEN, ELINA 2019: *”Hassan Maikal, aina paikal”*: vloggaaminen, kuuluminen ja intersektionaalisuus. Jyväskylä: Nuorisotutkimusseura Ry.

ZENNER, ELINE – RUETTE, TOM – DEVRIENDT EMMA 2017: The borrowability of English swearwords. An exploration of Belgian Dutch and Netherlandic Dutch tweets. – Kristy Beers Fägersten ja Karyn Stapleton (toim.), *Advances in Swearing Research: New Languages and New Contexts*. s. 107–136. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

TUTKIMUSAINEISTON LÄHTEET

LAITINEN, MIKKO – LUNDBERG, JONAS – LEVIN, MAGNUS – MARTINS, RAFAEL 2018: *The Nordic Tweet Stream: A dynamic real-time monitor corpus of big and rich language data*. 3rd Conference on Digital Humanities in the Nordic Countries. Helsinki.